

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĮSTAMI

VERTINIMO ATASKAITA

COVID-19 KRIZĖS IR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS VALDYMAS

2020 m. lapkričio 30 d.

Nr. YE-10

Vertinimą atliko: Nomeda Poteliūnienė (grupės vadovė), Anna Andruškevič, Aurelijus Leipus, Daina Keršienė, Irena Bagdžiūnienė, Justyna Stankevič, Kristina Klepikovaitė, Silvija Čepauskaitė, Rasa Guobienė, Rasa Pupeikytė-Usačiova, Rūta Obcarskienė.

Vertinimo ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Seimo Audito, Biudžeto ir finansų ir Ekonomikos komitetams.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	11
VERTINIMO REZULTATAI	12
1. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ SUTELKIMO IR NAUDOJIMO 2020 M. I–III KETVIRČIAIS APŽVALGA	16
1.1. Valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų pajamų surinkta beveik 870 mln. Eur mažiau, nei planuota	16
1.2. Valstybės vardu pasiskolinta per 7 000 mln. Eur	18
1.3. Panaudota 415,7 mln. Eur finansinių rezervų lėšų	21
1.4. Lietuva gali pretenduoti į daugiau kaip 7 000 mln. Eur papildomų ES finansinės paramos lėšų COVID-19 pasekmėms šalinti	24
1.5. Valstybės, Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų biudžetų išlaidos buvo 547 mln. Eur didesnės, o savivaldybių – 457 mln. Eur mažesnės, nei planuota	25
2. COVID-19 ĮTAKA EKONOMINIAMS RODIKLIAMS: IŠAUGO VALSTYBĖS SKOLA IR NEDARBAS, EKONOMIKOS NUOSMUKIS BUVO MAŽESNIS, NEI TIKĖTASI	27
3. PRIEMONIŲ COVID-19 NEIGIAMOMS PASEKMĖMS MAŽINTI IR LIGOS PLITIMUI STABDYTI ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ	36
3.1. COVID-19 valdymo strategija: vėluojama įgyvendinti 28 proc. veiksmų	36
3.2. Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo pasekmių mažinimo priemonių planas: panaudota 40,1 proc. lėšų	40
3.3. Ateities ekonomikos DNR planas: išmokėta 13,5 proc. numatytų lėšų	60
PRIEDAI	65
1 priedas. Vertinimo apimtis ir metodai	65
2 priedas. Ekonominių rodiklių prognozės 2020–2021 m.	68
3 priedas. ES šalyse taikytos priemonės COVID-19 krizės pasekmėms suvaldyti	72
4 priedas. Ekonomikos skatinimo priemonės ir jų rezultatai	73

PAGRINDINIAI FAKTAI

 6,2 mlrd. Eur

skirta Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planui iki 2020-12-31.

 5,8 mlrd. Eur

ilgalaikio poveikio investicijų planuojama panaudoti Ateities ekonomikos DNR plane iki 2021-12-31.

 ~7,1 mlrd. Eur

ES paramos COVID-19 pasekmėms šalinti, į kurią gali pretenduoti Lietuva.

 126 veiksmai

patvirtinti COVID-19 valdymo strategijoje, skirti suvaldyti ligos plitimą ir pasiruošti naujoms galimoms viruso bangoms iki 2021-12-31.

 40,1 proc.

skirtų lėšų (1,97 iš 4,9 mlrd. Eur) panaudota Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonėms, kurioms reikalingas tiesioginis finansavimas (2020 m. rugsėjo mėn. pabaigos duomenimis).

 13,5 proc.

išmokėta (0,79 iš 5,84 mlrd. Eur) Ateities ekonomikos DNR plano lėšų projektų vykdytojams (2020-10-31).

 28 proc.

COVID-19 valdymo strategijos veiksmų vėluojama įgyvendinti (2020-10-07).

 3,9 mlrd. Eur

išaugo valstybės skola per 2020 m. II ketv. iki 41,4 proc. bendrojo vidaus produkto (preliminariais 2020-10-22 duomenimis).

SANTRAUKA

Vertinimo svarba

2020 metais pasaulyje pasklidus koronaviruso infekcijai (COVID-19), šalys susidūrė su analogų neturinčia situacija, keliančia pavojų žmonių sveikatai, ekonomikai ir finansams. Pasaulio sveikatos organizacija 2020-03-11 paskelbė koronaviruso infekcijos (COVID-19) pandemiją.

Išskirtinio neapibrėžtumo sąlygomis Vyriausybė turėjo skubiai priimti sprendimus, kurie užtikrintų tinkamą sveikatos apsaugos sistemos veikimą, padėtų sušvelninti neigiamas COVID-19 pasekmes visuomenės sveikatai, gyventojų pajamoms, įmonių ir tam tikrų sektorių likvidumui.

Koronaviruso pandemija veikia visus žmonių gyvenimo aspektus ir kelia didelius iššūkius Vyriausybei ir visam viešajam sektoriui. Vyriausybės reakcijos greitis nuolat besikeičiančiomis sąlygomis ir atsakomųjų veiksmų mastas turi įtakos valstybės išlaidų dydžiui ir teikiamų viešųjų paslaugų kokybei. Pandemijos valdymo ir jos neigiamų padarinių šalinimo patirtys galėtų pasitarnauti atsakingoms institucijoms priimant sprendimus, kurie efektyviausiai atliėtų kylančius naujus iššūkius ir pandemijos veikiamų sričių poreikius.

Per pandemiją dar aktualesnis tampa ekonomikos tvarumas. COVID-19 sukeltiems socialiniams ir ekonominiams padariniams švelninti būtinos kompleksinės priemonės ir veiksmai – operatyviai priimami politiniai sprendimai ir koreguojami teisės aktai, papildomos ekonominės ir finansinės priemonės, kad būtų minimizuotas neigiamas poveikis tiek ekonomikai, tiek socialinių visuomenės poreikių tenkinimui.

Šioje Valstybės kontrolės parengtoje ataskaitoje apibendrinome informaciją apie Vyriausybės veiksmus ir priemones, kurių ji ėmėsi 2020 m. vasario–spalio mėn. ekstremaliosios situacijos valdymui, COVID-19 sukeltų pasekmių mažinimui, ekonomikos skatinimui ir atsigavimui; apžvelgėme, kaip buvo naudojamos tam skirtos lėšos. Analizuodami Vyriausybės veiksmus ir taikytas priemones, nevertinome jų tinkamumo ir rezultatyvumo bei priemonėms skirtų lėšų panaudojimo teisėtumo. Šis vertinimas nėra auditas, todėl jo rezultatų pagrindu rekomendacijos neteikiamos.

Pagrindiniai rezultatai

2020-02-26 Vyriausybė paskelbė Lietuvoje valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės¹. Į situacijos valdymą buvo įtrauktas Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetas², kuris nėra numatytas patvirtintoje³ ekstremaliosios situacijos valdymo schemoje. Komiteto uždavinys – padėti Vyriausybei valdyti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

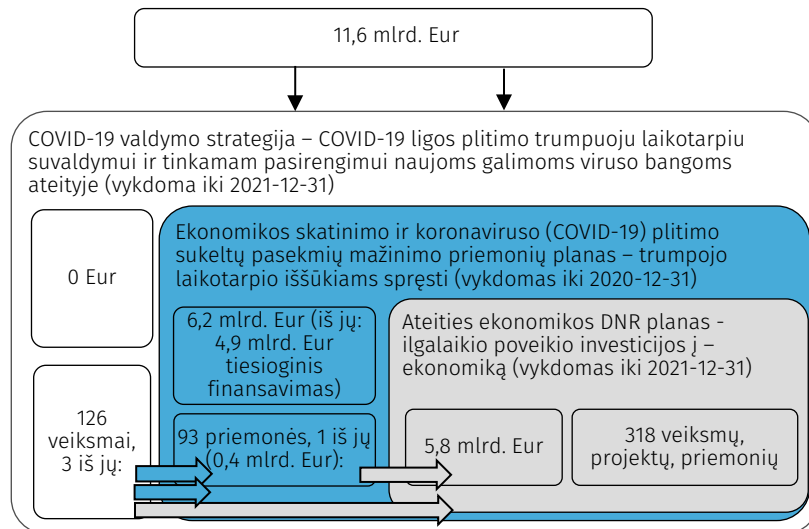
¹ Vyriausybės 2020-02-26 nutarimas Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“.

² Vyriausybės 2020-03-25 nutarimas Nr. 266 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto sudarymo“.

³ Vyriausybės 2010-10-20 nutarimas Nr. 1503 „Dėl valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“.

Atsižvelgdama į situacijos neigiamą poveikį socialinei aplinkai ir ekonomikai ir siekdama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą, Vyriausybė kovo–birželio mėn. patvirtino tam skirtas greitojo reagavimo trumpuoju laikotarpiu ir ilgalaikio poveikio priemones, joms numatė 11,6 mlrd. Eur (1 pav.). Iš jų panaudota 2,76 mlrd. Eur: 1,97 mlrd. Eur Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų (iki rugsėjo mėn. pabaigos) ir 0,79 mlrd. Eur Ateities ekonomikos DNR plano lėšų (iki spalio mėn. pabaigos).

1 pav. Vyriausybės patvirtintos priemonės kovai su COVID-19

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal COVID-19 valdymo strategiją, Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą, Ateities ekonomikos DNR planą

Koronaviruso pandemija neigiamai paveikė viešuosius finansus, ekonomiką ir darbo rinką: išaugo valstybės skola, sumažėjo bendrasis vidaus produktas, surinktos mažesnės, nei planuota, viešosios pajamos, patirtos didesnės išlaidos, išaugo nedarbo lygis ir kt. Nepaisant to, Lietuvos ekonomikos raida 2020 m. I pusm. buvo geresnė, nei tikėtasi⁴. Tam įtakos iš dalies turėjo ir valdžios sektoriaus vykdytos ekonominio skatinimo priemonės ir paramos priemonės gyventojams ir verslui.

1. Pandemijos pasekmių mažinimui, valstybės piniginių srautų subalansavimui ir biudžeto išlaidų finansavimui Vyriausybė pasiskolino per 7 000 mln. Eur

Dėl ekonominės veiklos ir visuomenės gyvenimo apribojimų karantino metu bei įmonėms taikomo mokesčių ir įmokų atidėjimo, 2020 m. I–III ketv. pajamų į didžiausius biudžetus surinkta beveik 870 mln. Eur⁵ mažiau, nei planuota (1.1 poskyris, 16 psl.).

2020-03-17 Seimui padidinus Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą⁶ nuo 904,6 mln. iki 5 401,4 mln. Eur⁷, iki 2020-09-30 Vyriausybė pasiskolino 7 027,1 mln. Eur. Lėšos buvo skirtos COVID-19 pasekmių mažinimui (3 002,7 mln. Eur) ir kitoms reikmėms

⁴ Lietuvos banko parengta Lietuvos ekonomikos apžvalga, 2020 m. rugsėjis.

⁵ Nekonsoliduotos pajamos.

⁶ Grynas skolinių įsipareigojimų pokytis – per tam tikrą laikotarpį Vyriausybės valstybės vardu skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas.

⁷ 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-03-17 Nr. XIII-2819.

finansuoti (42,4 mln. Eur). Likusios pasiskolintos lėšos naudojamos valstybės pinigų srautams subalansuoti, perskolinamoms paskoloms teikti ir kt. Pažymėtina, kad valstybės vardu pasiskolintos lėšos nebuvo parodytos Seimo patvirtintame 2020 m. valstybės biudžete. Galiojantis reglamentavimas sudaro galimybę apmokėti tokias išlaidas⁸, nors dėl jų pasikeičia Seimo patvirtinti asignavimai. Valstybės kontrolės vertinimu, tokia praktika neleidžia parodyti tikrojo planuojamo valstybės biudžeto rezultato⁹. Kaip bus stabilizuotas skolos augimas ir sudarytos prielaidos jos mažėjimui, Lietuva nėra numačiusi (1.2 poskyris, 18 psl.).

Finansiniuose rezervuose 2018–2019 m. sukaupta lėšų suma augo, bet nesiekė planuoto sukaupiti lygio. 2020-09-30 finansiniuose rezervuose buvo sukaupta 749,3 mln. Eur, t. y. 44 proc. metų pabaigoje planuotos sukaupiti 1 714 mln. Eur sumos. Valstybės kontrolė ne kartą ragino apibrėžti fiskalinės erdvės politiką ir apsispręsti, kokio dydžio minimalų fiskalinį rezervą Lietuva turi sukaupiti ir (ar) kiek ciklinių pajamų skirti skolai mažinti (1.3 poskyris, 21 psl.).

Privačios iniciatyvos, mūsų surinktais duomenimis, siekdamos prisidėti prie kovos su COVID-19, viešajam sektoriui (sveikatos priežiūros ir globos įstaigoms, švietimo, mokslo ir ugdymo įstaigoms, socialinių paslaugų centrams ir t. t.) suteikė paramos už 8,5 mln. Eur: 2,2 mln. paramos gauta lėšomis, 6,3 mln. vertės parama gauta priemonėmis, įranga, paslaugomis ir darbais (1.1 poskyris, 18 psl.).

Siekiant sušvelninti neigiamas COVID-19 pandemijos pasekmes šalims, ES patvirtinto tam skirtas priemonės. Bendra jų parama, į kurią gali pretenduoti Lietuva, preliminariais duomenimis¹⁰ sudaro apie 7 079 mln. Eur, iš jų:

- 6 300 mln. Eur iš ekonomikos gaivinimo priemonės „Next Generation EU“, pagal kurią numatomos priemonės, gaivinant ES valstybių narių ekonomikas ir didinant jų atsparumą ilguoju laikotarpiu;
- 602 mln. Eur pagal laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE);
- 176,97 mln. Eur iš ES Solidarumo fondo padengti dalį patirtų viešųjų išlaidų kovai su COVID-19 pandemija (1.4 poskyris, 24 psl.).

Išlaidos valstybės veiklos sritims 2020 m. I–III ketv., lyginant su tuo pačiu 2019 m. laikotarpiu, išaugo 26,1 proc. (2 647,2 mln. Eur). Didžiausia suma jos padidėjo socialinės apsaugos ir užimtumo (1 424,9 mln. Eur), ekonomikos konkurencingumo ir valstybės informacinių išteklių (617,3 mln. Eur) ir sveikatos (264,9 mln. Eur) srityse. Visoms joms skirti asignavimai yra naudojami įgyvendinant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą (1.5 poskyris, 26 psl.).

2. Pandemijos įtaka ekonominiams rodikliams: išaugo skola ir nedarbas, bendrasis vidaus produktas mažėjo lėčiau, nei tikėtasi

Koronaviruso (COVID-19) pandemijos iškelti iššūkiai sveikatos sistemai, dėl karantino įvesti apribojimai veiklai ir didelis neapibrėžtumas dėl šio viruso tolimesnio plitimo paveikė visas visuomenės gyvenimo sritis ir turėjo įtakos šalies ekonominiams rodikliams:

⁸ Biudžeto sandaros įstatymo 14 str. 5 d. leidžia tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintas lėšas naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas.

⁹ Valstybinio audito ataskaita „Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1.

¹⁰ 2020-09-18 dienos duomenimis.

- valstybės skola per 2020 m. II ketv. išaugo 3 899,6 mln. – iki 20 130,5 mln. Eur, didžiausio iki šiol buvusio skolos dydžio. COVID-19 pasekmėms suvaldyti valstybės taikė įvairias ekonomikos skatinimo ir paramos priemones, todėl visose ES šalyse valstybės skola 2020 m. II ketv. augo vidutiniškai 8,4 proc. punkto. Tiek pat išaugo ir Lietuvos valstybės skola, kuri 2020 m. II ketv. pasiekė 41,4 proc. bendrojo vidaus produkto, bet buvo daugiau nei 2 kartus mažesnė nei ES vidurkis (87,8 proc.);
- bendrasis vidaus produktas 2020 m. II ketv. sumažėjo 4,6 proc. – mažiau, nei buvo tikėtasi. To priežastys – pagerėjęs ekonominis aktyvumas 2020 m. gegužės–birželio mėn., valstybės taikytos ekonomiką skatinusios papildomos priemonės. Bendrojo vidaus produkto nuosmukis Lietuvoje buvo vienas mažiausių ES;
- nedarbo lygis 2020 m. rugsėjo mėn. pasiekė 9,8 proc. ir beveik 1,5 karto viršijo 2019 m. rugsėjo mėn. lygį. Viena galimų priežasčių – nuo birželio 12 d. atsiradusi galimybė nedirbantiems asmenims gauti laikiną darbo paieškos išmoką, kuri registruotis Užimtumo tarnyboje paskatino asmenis, anksčiau neaktyvius darbo rinkoje. Šią išmoką iki 2020 m. rugsėjo mėn. pabaigos gavo beveik 207 tūkst. bedarbių, bendras bedarbių skaičius rugsėjo pabaigoje buvo 243,3 tūkst. asmenų¹¹ (2 skyrius, 27 psl.).

Vadovaujantis Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos, Tarptautinio valiutos fondo pateikiamomis ekonominių rodiklių prognozėmis, 2020 m. pabaigoje, palyginti su 2019 m., bendrasis vidaus produktas gali mažėti nuo 1,5 iki 2,2 proc., skola gali siekti nuo 47,1 iki 48,3 proc. bendrojo vidaus produkto, nedarbo lygis – siekti 8,9 proc., namų ūkių vartojimo išlaidos – sumažėti iki 3,5 proc., valdžios sektoriaus deficitas gali išaugti iki 8,9 proc. Kai kurių ekonominių rodiklių teigiami pokyčiai, 2020 m. rugsėjo-lapkričio mėn. prognozių duomenimis, numatomi jau 2021 m. (2 skyrius, 35 psl.).

3. 28 proc. COVID-19 valdymo strategijos veiksmų įgyvendinimas vėluoja

COVID-19 valdymo strategijos, kuria buvo siekiama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą trumpuoju laikotarpiu ir tinkamai pasirengti naujoms galimoms viruso bangoms ateityje, įgyvendinimui numatyti 126 veiksmai, kuriuos įgyvendina Vyriausybės kanceliarija, 9 ministerijos, jų įstaigos ir savivaldybės. 25 proc. veiksmų vykdomi nuolat (32 iš 126). Iki 2020-10-07 įgyvendintas 51 proc. (64 iš 126) veiksmų. Beveik trečdalis (28 proc.) jų vėluoja: vėluojama atnaujinti savivaldybių ekstremaliųjų situacijų planus, peržiūrėti ir pakeisti reikiamus teisės aktus ir veiklos rekomendacijas dėl infekcijų valdymo asmens sveikatos priežiūros įstaigose, parengti nacionalinių, regioninių ir savivaldos institucijų ir įstaigų komunikacijos taisykles, siekiant užtikrinti nepertraukiamą 24 val. dialogą epidemiologinės krizės atveju, peržiūrėti ir parengti valstybės rezervo formavimo ir panaudojimo procesą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimus ir t. t. (3.1 poskyris, 36 psl.).

Rezultatų pasiekimo terminai COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimo priemonių plane nenustatyti, todėl nežinoma, kada jie turėtų būti pasiekti, pvz., kada turėtų būti pasiekti planuojami sveikatos sistemos aprūpinimo reikiama medicinos įranga bei priemonėmis ir asmens apsaugos priemonėmis rodikliai (3.1 poskyris, 40 psl.).

COVID-19 valdymo komiteto administravimo ir koordinavimo grupės pavedimu, Sveikatos apsaugos ministerija, bendradarbiaudama su plano įgyvendinime dalyvaujančiomis institucijomis, atliko COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimo priemonių plano veiksmų įgyvendinimo ir rezultatų pasiekimo vertinimą ir siūlymus dėl priemonių, veiksmų, rodiklių

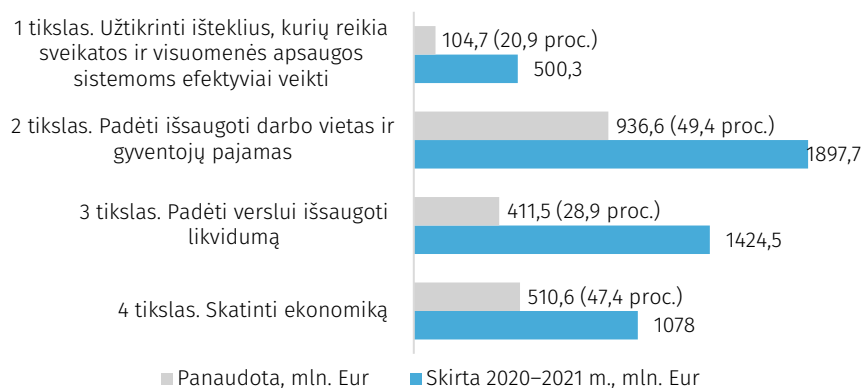
¹¹ Užimtumo tarnybos skelbiamais duomenimis 2020-10-07.

ir terminų keitimo pateikė 2020-11-06 Vyriausybės kanceliarijai. Jie bus vertinami ir aptariami su atsakingomis ministerijomis (3.1 poskyris, 39 psl.).

4. Panaudota 40,1 proc. ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo pasekmių mažinimo priemonėms skirtų lėšų

Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano vykdymui numatyta skirti 6 240,5 mln. Eur, priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas (investicijos, paskolos, kompensacijos, subsidijos, išmokos) sudaro 4 900,5 mln. Eur (2 pav.), iš jų iki 2020 m. rugsėjo pabaigos panaudota 40,1 proc. lėšų (1 965,8 mln. Eur) (3.2 poskyris, 40 psl.).

2 pav. Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų panaudojimas, įgyvendinant priemones, kurioms reikalingas tiesioginis finansavimas

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės strateginės analizės centro ir institucijų duomenis

- Įgyvendinant priemones, skirtas užtikrinti išteklius sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų efektyviam veikimui, ministerijos ir kitos institucijos už 61,8 mln. Eur įsigijo asmens apsaugos ir dezinfekcijos priemonių, laboratorinės diagnostikos priemonių ir medicinos įrangos. Finansuojant papildomas sveikatos priežiūros išlaidas, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus, panaudota 24,5 mln. Eur. Finansuotos ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų papildomos išlaidos, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus, tam panaudota 16,3 mln. Eur ir t. t. (3.2. poskyris, 44 psl.).
- Vykdam priemonės, skirtas darbo vietų išsaugojimui ir gyventojų pajamų lygio palaikymui, įmonėms išmokėta 159,8 mln. Eur darbuotojų darbo užmokesčio dalies kompensacijų už prastovos laiką; 174,5 mln. Eur subsidijų, skirtų darbuotojų darbo užmokesčiui, jiems grįžtant į darbą po prastovų, ir įdarbinant remiamus bedarbius. Išmokėta apie 110 mln. Eur fiksuoto dydžio išmokų (257 Eur) savarankiškai dirbantiems asmenims, 171,3 mln. Eur vienkartinį (200 Eur) išmokų socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams ir t. t. (3.2. poskyris, 48 psl.).
- Siekiant išsaugoti verslo likvidumą, sustabdytas mokestinių nepriemokų, kurios siekia 759,2 mln. Eur sumą, išieškojimas. Valstybinė mokesčių inspekcija, *Sodra* ir muitinė pasirašė mokestinių paskolų atidėjimo sutarčių už 121,8 mln. Eur. Skirta 93,6 mln. Eur subsidijų mikroįmonėms ir t. t. Analizuojant verslo likvidumui išsaugoti skirtų priemonių vykdymą pastebėta, kad yra įmonių, kurios, Valstybinės mokesčių inspekcijos identifikuotos kaip nepatyrusios neigiamo poveikio vykdomai veiklai dėl COVID-19, yra gavusios valstybės paramą pagal COVID-19 paramos priemones, kurių vykdytojas yra UAB „Investicijų ir verslo garantijos“, tačiau informacijos mainų mechanizmas tarp visų plano priemonių vykdyme dalyvaujančių institucijų apie priemonių taikymo pagrįstumo

patikrinimų rezultatus ir priimtus sprendimus nėra sukurtas¹². Matyti, kad analogiškoms priemonėms įstaigos taiko skirtingą galiojimo laiką: mokesčių atidėjimas ir mokesčių nepriemokų išieškojimo sustabdymas nuo 2020-08-17 iki 2020-11-06 *Sodroje* nebuvo taikomas, Valstybinėje mokesčių inspekcijoje – taikomas (3.2. poskyris, 55 psl.).

- Įgyvendinant ekonomikos skatinimo priemones, išmokėta 39,9 mln. Eur trumpalaikių paskolų savivaldybėms, siekiant joms sudaryti sąlygas įgyvendinti investicinius projektus. Spartinant investicijų programas, 328 investicijų projektams skirta 345 mln. Eur ir t. t. (3.2. poskyris, 59 psl.).

Atsižvelgiant į šalies ekonominę-socialinę situaciją ir priemonių įgyvendinimo rezultatus, Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planas koreguotas, iki 2020-10-02 į jį įtraukta 61 papildoma priemonė, o dviejų atsisakyta (3.2 poskyris, 41 psl.).

5. Išmokėta 13,5 proc. Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimui numatytų lėšų

Ateities ekonomikos DNR plano tikslas – siekti sparčių ir efektyvių investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, kad Lietuvos ekonomika taptų tvari, inovatyvi ir kurtų aukštą pridėtinę vertę. Iki 2021-12-31 šiam tikslui numatoma panaudoti 5,8 mlrd. Eur, nukreipiant jas į 5 prioritetines sritis: žmogiškąjį kapitalą, skaitmeninę ekonomiką ir verslą, inovacijas ir mokslinius tyrimus, ekonominę infrastruktūrą, klimato kaitą ir energetiką. Iki 2020-10-31 veiksams įgyvendinti išmokėta 790,2 mln. Eur (13,5 proc.) (3.3 poskyris, 60 psl.).

Ateities ekonomikos DNR plane naujoms ir papildomoms investicijoms įgyvendinti suplanuota 1,7 mlrd. Eur. Likusi 4,1 mlrd. Eur suma jau buvo suplanuota ir įtraukta į asignavimų valdytojų veiklos planus iki šio plano patvirtinimo, pvz.: ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai (jų sutartys pasirašytos, pvz., 2016–2020 metais); ministerijų strateginiuose veiklos planuose suplanuotos nuolatinės veiklos; pastatų rekonstrukcija (pvz., Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pastatų komplekso rekonstravimas; Vilniaus Gabijos gimnazijos plėtra) (3.3 poskyris, 62 psl.).

Valstybės kontrolė rekomendavo Vyriausybei pakeisti visų valstybės investicijų planavimo ir atsiskaitymo tvarką, integruojant strateginio ir investicijų planavimo bei atsiskaitymo procesus¹³. Rekomendacija kol kas neįgyvendinta. 2020-06-25 priimtas naujos strateginio planavimo sistemos principus reglamentuojantis Strateginio valdymo įstatymas, tačiau nepatvirtinta jo nuostatas įgyvendinanti Strateginio planavimo metodika. Nacionalinių ir tarptautinės paramos lėšomis finansuojamų investicijų valdymo bendra sistema būtų galėjusi prisidėti, sudarant Ateities ekonomikos DNR planą ir nukreipiant lėšas į planuojamą ekonomikos augimą (3.3 poskyris, 64 psl.).

¹² Specialiųjų tyrimų tarnybos atlikta korupcijos rizikos analizė. Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/naujienos/7464/vieninga-valstybes-politika-teikiant-parama-verslui-del-covid-19-didintu-skaidruma:3005>.

¹³ Valstybinio audito ataskaita „Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-9-16.

ĮŽANGA

2020 m. pasauliui susidūrus su naujuoju koronavirusu (COVID-19), Vyriausybė 2020-02-26 Lietuvoje paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės. Vyriausybė yra patvirtinusi Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo planą, kuriame nustatytas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai¹⁴.

Reaguodama į situaciją, Vyriausybė patvirtino priemonės sveikatos apsaugos sistemos veikimui užtikrinti, įmonių likvidumui palaikyti, darbo vietoms ir gyventojų pajamoms išsaugoti bei ekonomikai skatinti ir nukreipti ją į atsigavimą ir augimą, taip pat patvirtino strategiją, nukreiptą į ligos plitimo suvaldymą ir pasiruošimą galimoms naujoms viruso bangoms.

Įgyvendinant šias priemones dalyvauja ministerijos ir savivaldybės bei jų valdymo srities įstaigos, Vyriausybės kanceliarija ir joje sudarytos darbo grupės. Į ekonomikos atsigavimui ir augimui skirtų priemonių svarstymą įtraukti socialinių ir ekonominių partnerių atstovai. Vyriausybei rekomendavus, Lietuvos bankas ėmėsi kredito įstaigų reguliavimo priemonių.

Į kovą su COVID-19 įsijungė ir gyventojai, verslas ir nevyriausybinių organizacijos: teikia paramą sveikatos priežiūros ir globos bei švietimo ir ugdymo įstaigoms, socialinių paslaugų ir negalią turinčių asmenų centrams ir t. t.

Dėl koronaviruso infekcijos plitimo, įvesto karantino ir ekonominių pasekmių 2020 m. nesurenkamos planuotos biudžetų lėšos, didinamos jų išlaidos, naudojami valstybės rezervai, daugiau skolinamasi. Vyriausybės sprendimų dėl paramos priemonių verslui ir gyventojams taikymo įgyvendinimas ir lėšų panaudojimas bus analizuojami Valstybės kontrolei atliekant 2020 metų finansinius (teisėtumo) auditus. Numatomi atlikti tam tikrų sričių auditai, kurių metu bus vertinami klausimai, susiję su COVID-19 situacija ir finansinių išteklių skyrimu ir (ar) panaudojimu: analizuosime ilgalaikės priežiūros sistemą ir vertinsime, ar ekstremaliosios situacijos dėl COVID-19 laikotarpiu sudarytos sąlygos asmenims gauti slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas ligoninėse, socialinę globą globos įstaigose ir socialines paslaugas namuose, analizuosime valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių bei viešųjų įstaigų valdyseną ir kt.

¹⁴ Vyriausybės 2010-10-20 nutarimas Nr. 1503 „Dėl Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“.

VERTINIMO REZULTATAI

1. Reaguodama į viruso plitimą ir atsižvelgdama į Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos 2020-02-24 posėdžio pasiūlymą, Vyriausybė 2020-02-26 Lietuvoje paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl naujojo koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės¹⁵. 2020-03-16 visoje Lietuvos teritorijoje paskelbė trečią (visiškos parengties) civilinės saugos sistemos parengties lygį ir karantiną¹⁶.
2. Šalyje paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, vadovaudamasis Civilinės saugos įstatymu¹⁷ ir Valstybiniu ekstremaliųjų situacijų valdymo planu¹⁸ Ministras pirmininkas 2020-02-27 paskyrė valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovą¹⁹, kuris atsako už neatidėliotinų ekstremaliosios situacijos padarinių šalinimo darbų organizavimą šalyje. Juo skiriamas Vyriausybės narys arba valstybės ar savivaldybių institucijos arba įstaigos vadovas, atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio pobūdį. Operacijų vadovu paskirtas sveikatos apsaugos ministras²⁰.
3. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo schema yra patvirtinta Vyriausybės nutarimu²¹. Pandemijai peržengus sveikatos sistemos ribas, buvo sudarytas ekstremaliųjų situacijų valdymo scheme nenumatytas Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetas²² (3 pav.). Jo uždavinys – padėti Vyriausybei valdyti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl COVID-19. Susipažinus su komiteto posėdžių protokolais matyti, kad jis teikė imperatyvaus pobūdžio nurodymus.
4. Ekstremaliosios situacijos dėl COVID-19 klausimų sprendimui Vyriausybės kanceliarijoje taip pat sudarytos darbo grupės²³: COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto administravimo ir koordinavimo (parengti sprendimams, kurie turi būti išdiskutuoti Vyriausybės kanceliarijoje veikiančiose ekstremaliosios situacijos valdymo darbo grupėse ir pateikti svarstyti Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetui), medicinos ekspertų (svarstyti ir teikti siūlymus dėl COVID-19 prevencijos, diagnostikos, gydymo ir epidemijos klausimų sprendimo), verslo skatinimo (koordinuoti ekstremaliosios situacijos priemonių verslui įgyvendinimą laiku, teikti siūlymus dėl jų tobulinimo), visuomenės saugumo (padėti valstybės institucijoms ir įstaigoms valdyti ir koordinuoti visuomenės saugumo klausimus, susijusius su valstybės ekstremaliąja situacija dėl COVID-19), savivaldybių klausimų (padėti savivaldybėms valdyti ir koordinuoti klausimus, susijusius su valstybės ekstremaliąja situacija dėl COVID-19).

¹⁵ Vyriausybės 2020-02-26 nutarimas Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“.

¹⁶ Vyriausybės 2020-03-14 nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“.

¹⁷ Civilinės saugos įstatymas, 27 str. 4 d. 2 p. (straipsnio redakcija, galiojusi nuo 2014-04-01 iki 2020-04-30).

¹⁸ Vyriausybės 2010-10-20 nutarimas Nr. 1503 „Dėl valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“.

¹⁹ Nuo 2020-05-01, vadovaujantis Civilinės saugos įstatymo Nr. VIII-971 2, 8, 9, 11, 12, 14, 22, 27, 28 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 301 straipsniu įstatymu Nr. XIII-2864, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą skiria Vyriausybė.

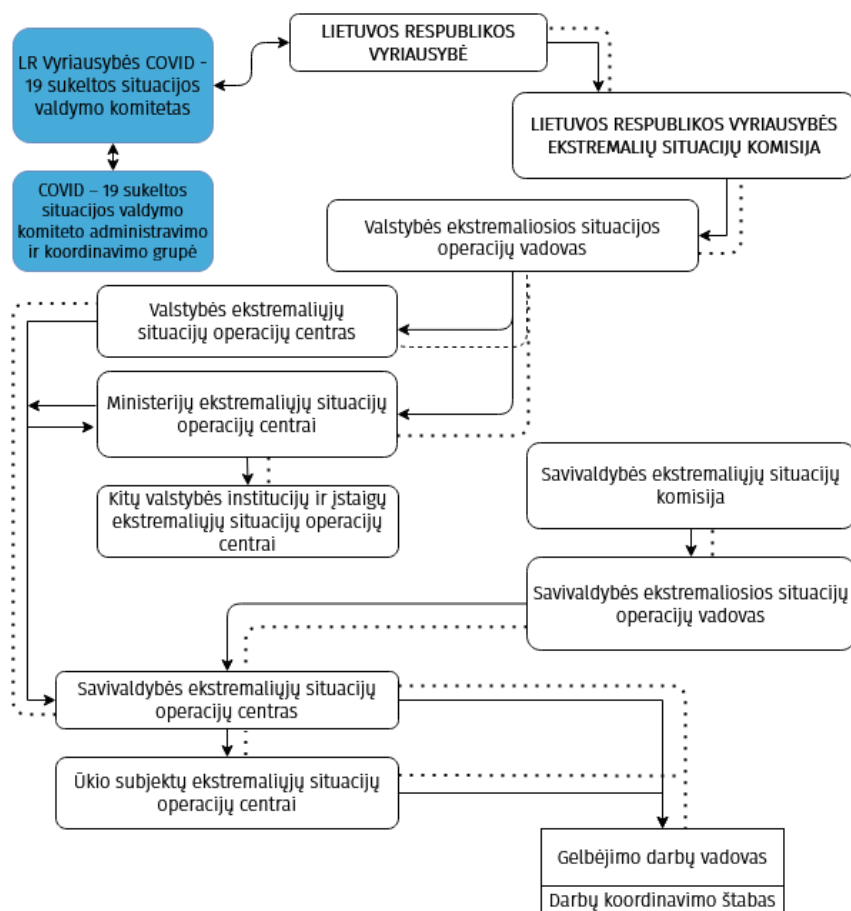
²⁰ Ministro pirmininko 2020-02-27 potvarkis Nr. 43.

²¹ Vyriausybės 2010-10-20 nutarimas Nr. 1503 „Dėl valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“.

²² Vyriausybės 2020-03-25 nutarimas Nr. 266 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto sudarymo“.

²³ Ministro pirmininko potvarkiai: 2020-03-17 Nr. 49 ir 2020-03-26 Nr. 53; Vyriausybės kanceliarijos pateikta informacija.

3 pav. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo schema

■ Ekstremaliosios situacijos valdymo schemoje nenumatytas Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetas ir jo administravimo ir koordinavimo grupė

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Valstybinį ekstremaliųjų situacijų valdymo planą ir Vyriausybės kanceliarijos pateiktus duomenis

5. Patvirtinus karantino režimą, buvo nustatyta asmenų ir transporto priemonių judėjimo per sieną ir šalies viduje, viešojo ir privataus sektoriaus veiklos, sveikatos priežiūros, švietimo ir socialines paslaugas teikiančių įstaigų darbo tvarka ir apribojimai. Šalyje uždrausta parduotuvių veikla²⁴, kultūros, pramogų, sporto įstaigų lankymas, renginiai ir susibūrimai, viešojo maitinimo įstaigų²⁵ ir pasilinksminimo vietų veikla, grožio paslaugų teikimas, apribotas sveikatos priežiūros paslaugų teikimas ir t. t.
6. Atsižvelgdama į neeilinės situacijos neigiamą poveikį visuomenės sveikatai, socialinei aplinkai ir ekonomikai, siekdama suvaldyti COVID-19 ligos plitimą, Vyriausybė patvirtino tam skirtas priemones:
 - 2020-03-16 patvirtino trumpojo laikotarpio iššūkiams spręsti skirtą Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą (toliau – Ekonomikos skatinimo planas)²⁶. Priemonės numatyta vykdyti iki 2020-12-31, o joms

²⁴ Išskyrus maisto, veterinarijos, vaistinių ir optikos prekių pardavimą; maisto turgaviečių veiklą.

²⁵ Išskyrus atvejus, kai maistą galima išsinešti arba kitais būdais jį pristatyti gyventojams.

²⁶ Vyriausybės 2020-03-16 pasitarimo protokolas Nr. 14.

įgyvendinti skirta 6 240,5 mln. Eur²⁷, iš jų 4 335,2 mln. Eur (apie 70 proc.) iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų. Plane numatytoms priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas – 4 900,5 mln. Eur – skiriamas investicijoms, paskoloms, kompensacijoms, subsidijoms ir išmokoms). Priemonių plane numatytos priemonės, skirtos:

- išteklių, reikalingų sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų efektyviam veikimui, užtikrinimui – 500,3 mln. Eur;
 - darbo vietų išsaugojimui, gyventojų pajamų lygio palaikymui – 1 897,7 mln. Eur;
 - verslo likvidumo išsaugojimui – 1 924,5 mln. Eur;
 - ekonomikos skatinimui – 1 918 mln. Eur.
- 2020-06-10 patvirtino COVID-19 valdymo strategiją²⁸, kurios tikslas – suvaldyti COVID-19 ligos plitimą trumpuoju laikotarpiu ir tinkamai pasiręgti naujoms galimoms viruso bangoms ateityje. Planuojama, kad strategija bus įgyvendinama dvejus metus.
 - 2020-06-10 patvirtino Ateities ekonomikos DNR planą²⁹. Jo tikslas – siekti sparčių ir efektyvių investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, kad ekonomika taptų tvari, inovatyvi ir kurtų aukštą pridėtinę vertę. Tikslas pasiekimui iki 2021-12-31 planuojama panaudoti 5 843,1 mln. Eur, iš jų 141,5 mln. Eur iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų.
7. Vienas iš būtinų vyriausybės atsako į COVID-19 elementų yra tikslios ir operatyvios informacijos apie ekstremaliąją situaciją pateikimas visuomenei. Jos svarbą pabrėžia Pasaulio sveikatos organizacija³⁰ ir Europos Komisija³¹. Operacijų vadovo sprendimu³², visa informacija apie valstybės lygio ekstremaliąją situaciją dėl naujojo koronaviruso platinama ir skelbiama per vieną informacijos šaltinį – Valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro Visuomenės informavimo grupę, pradėjusią veikti 2020-02-26³³. Siekdama žiniasklaidai teikti oficialią ir tikslią informaciją, ši grupė Vyriausybės kanceliarijoje organizuoja spaudos konferencijas (apie 120 nuo 2020-02-26 iki 2020-11-18). Sukurtos priemonės visuomenės konsultavimui sveikatos, kelionių, verslo, socialinėmis ir psichologinėmis temomis: 2020-03-13 pradėjo veikti karštoji koronaviruso telefono linija gyventojams 1808 (informacija izoliacijos, COVID-19 prevencijos klausimais, pacientų registracija į mobiliuosius patikros punktus ir t. t., iki 2020-10-31 priimta 957,9 tūkst. skambučių), 2020-05-07 – bendroji verslo konsultacijų telefono linija 1824 (informacija apie operacijų vadovo sprendimus ir rekomendacijas, pagalbą verslui ir t. t.); 2020-03-19 – bendroji COVID-19 informacijos interneto svetainė www.koronastop.lt, nuo 2020-03-31 joje teikiama ir informacija verslui, o nuo 2020-04-16 į klausimus atsako dirbtinio intelekto programėlė „ViLTė“ (iki 2020-10-31 svetainėje apsilankė beveik 2 mln. unikalių lankytojų)³⁴; ir kt. Nuo 2020-04-16 emocinės paramos telefono linija 1809 ir svetainėje www.pagalbasau.lt visuomenei teikiama informacija apie emocinę sveikatą ir psichologinę pagalbą COVID-19 metu.
8. Vyriausybės pagrindinių atsako veiksmų į COVID-19 laiko juosta pateikiama 4 paveiksle.

²⁷ Nurodoma plano vertė patvirtinta Vyriausybės 2020-09-30 pasitarime, protokolai Nr. 43.

²⁸ Vyriausybės 2020-05-06 pasitarimo protokolai Nr. 23.

²⁹ Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo protokolai Nr. 28.

³⁰ COVID-19 Strategy Update, World Health Organization, 2020.

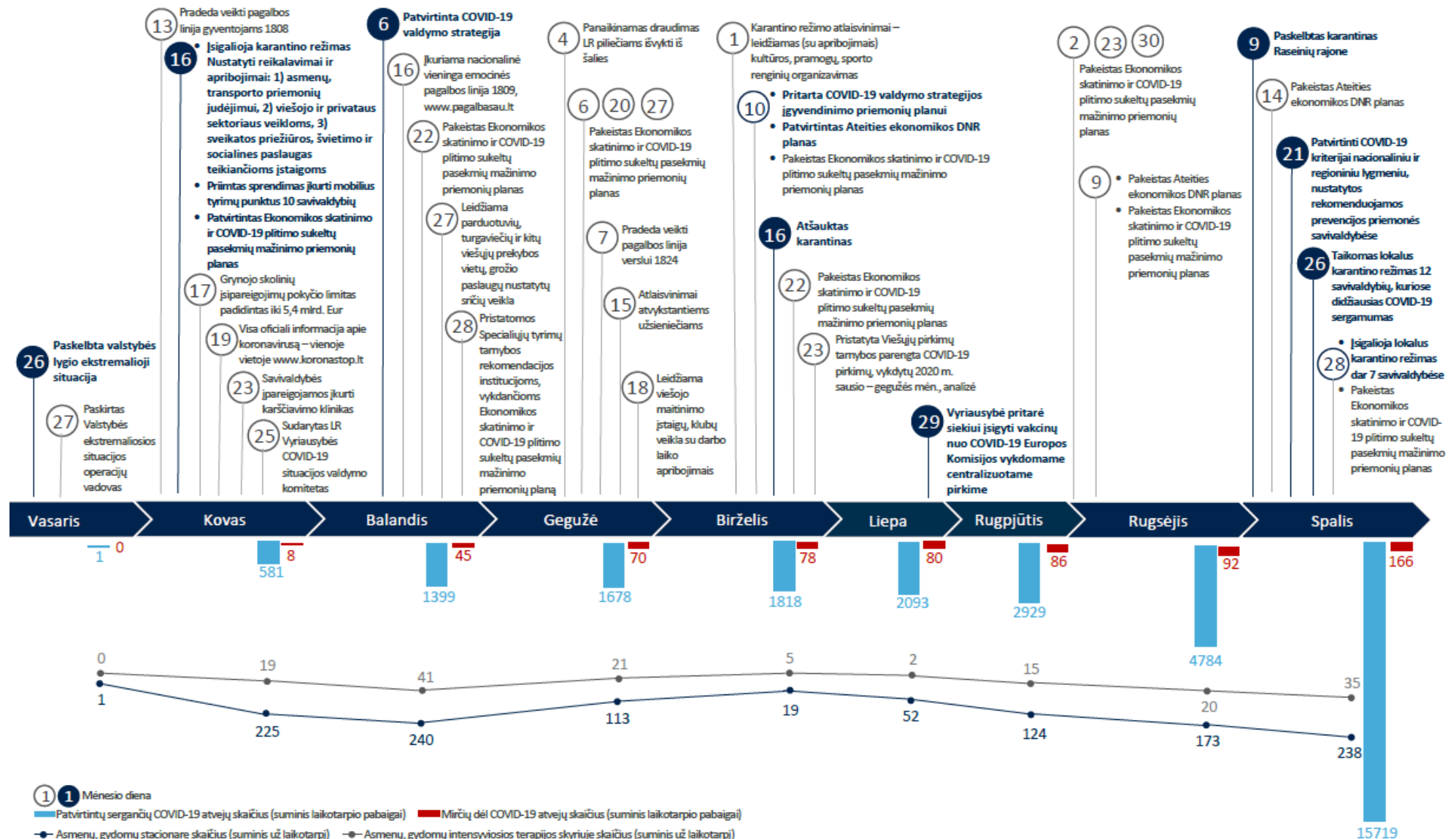
³¹ Recommendations on Improving Pandemic Preparedness and Management, European Commission, 2020.

³² Sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020-03-19 sprendimas Nr. V-446 „Dėl viešosios informacijos apie valstybės lygio ekstremaliąją situaciją skelbimo ir viešinimo“.

³³ Vyriausybės kanceliarijos duomenimis.

³⁴ Ten pat.

4 pav. Vyriausybės pagrindinių sprendimų ir veiksmų atsako į COVID-19 laiko juosta

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisės aktų, Vyriausybės sprendimų, Sveikatos apsaugos ministerijos ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro duomenis

1. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ SUTELKIMO IR NAUDOJIMO 2020 M. I– III KETVIRČIAIS APŽVALGA

1.1. Valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų pajamų surinkta beveik 870 mln. Eur mažiau, nei planuota

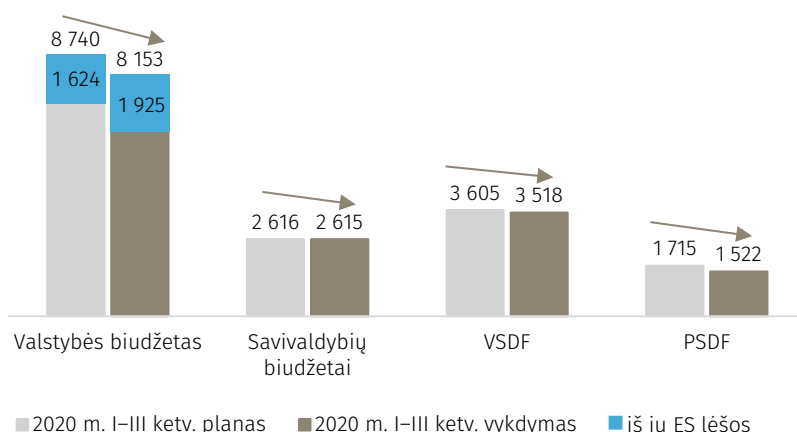
9. Dėl ekonominės veiklos ir visuomenės gyvenimo apribojimų karantino metu bei įmonėms taikomos mokestinės pagalbos (Valstybinė mokesčių inspekcija mokestinės pagalbos priemonės, 2020-10-01 duomenimis, taikė dėl 735,7 mln. Eur deklaruotų mokesčių) 2020 m. I– III ketv. pajamų į biudžetus³⁵ surinkta 869,9 mln. Eur³⁶ (5,2 proc.) mažiau, nei planuota (5 pav.):
- valstybės biudžeto pajamų surinkta 587,1 mln. Eur (6,7 proc.) mažiau, nei planuota. Daugiausia nesurinkta pridėtinės vertės mokesčio – 574,8 mln. Eur (18,3 proc. mažiau), gyventojų pajamų mokesčio – 101 mln. Eur (6,1 proc. mažiau), pelno mokesčio – 76,5 mln. Eur (12,2 proc. mažiau), akcizų mokesčio – 49,8 mln. Eur (4,2 proc. mažiau) ir kt.;
 - savivaldybių biudžetų pajamų³⁷ – 1,5 mln. Eur (0,1 proc.) mažiau, iš jų: gyventojų pajamų mokesčio – 113,7 mln. Eur (9,2 proc.) mažiau, kitų pajamų – 8,9 mln. Eur (4,8 proc.) mažiau, tačiau dotacijų gauta 99,4 mln. Eur (10,1 proc.) daugiau ir kt.;
 - Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto – 193,6 mln. Eur (11,3 proc.) mažiau, nes nesurinktos planuotos sveikatos draudimo įmokos, pvz., darbuotojų, dirbančiųjų samdomą darbą, įmokos, sudarančios apie 90 proc. visų fondo gaunamų įmokų, karantino laikotarpiu sumažėjo apie 10 procentų;
 - Valstybinio socialinio draudimo fondo (toliau – VSDF) biudžeto – 87,8 mln. Eur (2,4 proc.) mažiau, nei planuota. Be to, į fondo pajamas įtraukta 262 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų, skirtų Ekonomikos skatinimo priemonių plano vykdymui: 80 mln. Eur skirta mokėti ligos išmokas asmenims, prižiūrintiems vaikus, senatvės pensijos amžių sukakusius žmones ir neįgaliuosius, kai sustabdoma ar apribojama švietimo įstaigų, nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų (dienos centrų) veikla, 182 mln. Eur – išmokėti socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams vienkartinės 200 Eur išmokas.

³⁵ Analizuodami biudžetų pajamas ir išlaidas, nerodome Rezervinio (Stabilizavimo), Garantinio, Ilgalaikio darbo išmokų ir Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondų, kurių pajamos ir išlaidos sudaro apie 2 proc. visų biudžetų pajamų ar išlaidų.

³⁶ Nekonsoliduotos pajamos.

³⁷ Į savivaldybių pajamas skaičiuojant neįtrauktas 251,1 mln. Eur lėšų likutis metų pradžioje.

5 pav. Valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų pajamos 2020 m. I–III ketv., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos rengiamas valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų vykdymo (pajamos pagal rajonus, 2020-09-30) ataskaitas ir preliminarious VSDF ir PSDF biudžetų pajamų surinkimo 2020-09-30 duomenis

10. Lyginant su 2019 m. I–III ketv., pajamų į biudžetus 2020 m. I–III ketv. surinkta 888,9 mln. Eur³⁸ (6 proc.) daugiau: valstybės biudžeto – 364,9 mln. Eur (4,7 proc.), savivaldybių biudžetų – 224,3 mln. Eur (9,4 proc.), Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto – 234,7 mln. Eur (18,2 proc.), Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto – 65,1 mln. Eur (1,9 proc.) pajamų daugiau.
11. Valstybės biudžeto pajamos iš ES ir kitos tarptautinės paramos 2020 m. I–III ketv. buvo 300,6 mln. Eur (18,5 proc.) didesnės nei planuotos. Viena didėjimo priežasčių yra 2020 m. sudarytos papildomos ES fondų administravimo ir lėšų naudojimo lankstumo galimybės³⁹:
 - supaprastintos ir sudarytos lankstesnės sąlygos perskirstyti Veiksmų programos lėšas be Europos Komisijos sprendimo;
 - nereikalaujama grąžinti avansų, išmokėtų per 2019 m.;
 - 2020 m. leidžiama naudoti ES fondus be nacionalinio kofinansavimo dalies t.y. ES fondai valstybių narių sprendimu gali finansuoti 100 proc. išlaidų patirtų nuo liepos 1 d. (gavus Europos Komisijos pritarimą);
 - numatyta galimybė laisvai perskirstyti lėšas tarp trijų – Europos regioninės plėtros, Europos socialinio ir Sanglaudos – fondų;
 - supaprastinta dalis nuostatų dėl valstybės pagalbos, auditų, ataskaitų teikimo;
 - supaprastintos finansinių instrumentų nuostatos, nereikalaujant jų *ex ante* vertinimo, todėl sudarytos sąlygos gerokai greičiau perplanuoti priemones ir kvietimus investicijoms;
 - išplėsta Europos regioninės plėtros fondo paramos sritis: leista finansuoti įmones, kurios patyrė sunkumų po 2019-12-31.

³⁸ Nekonsoliduotos pajamos.

³⁹ 2020 m. balandžio mėn. Europos Komisija pasiūlė du priemonių paketus: Koronaviruso atsako investicijų iniciatyvą (CRII) ir Koronaviruso atsako investicijų iniciatyvą „Plus“ (CRII+). Jiems pritarė Europos Parlamentas ir Europos vadovų taryba.

Privačių iniciatyvų parama

12. Kovoiant su COVID-19 pandemija prisidėjo ir privačios iniciatyvos – paramą viešojo sektoriaus sritims (sveikatos priežiūros ir globos įstaigoms, švietimo, mokslo ir ugdymo įstaigoms, socialinių paslaugų centrams, neįgalųjų užimtumo ir paslaugų centrams ir t. t.) teikė juridiniai ir fiziniai asmenys, labdaros ir paramos fondai, kitos nevyriausybinės organizacijos. Informaciją apie privačių iniciatyvų suteiktą paramą rinkome iš 60 savivaldybių ir jų valdomų įstaigų bei 14 ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų. Apie gautą paramą informaciją pateikė 380 įstaigų.
13. 2020 m. rugpjūčio mėn. duomenimis, viešajam sektoriui privačių iniciatyvų suteiktos paramos vertė siekia 8,5 mln. Eur, iš jų:
 - 2,2 mln. Eur paramos gauta lėšomis;
 - 6,3 mln. Eur vertės parama gauta priemonėmis (medicininės kaukės, respiratoriai, vienkartiniai chalatai, dezinfekcijos skysčiai ir t. t.), įranga (neinvaziniai plaučių ventiliatoriai (deguonies tiekimo sistemos), gyvybinių funkcijų monitoriai, asmeniniai kompiuteriai ir t. t.), paslaugomis ir darbais (maitinimo paslaugos, transporto, logistikos paslaugos, IT paslaugos ir t. t.). Pažymėtina, kad mums pateiktoje informacijoje dalį gautos paramos priemonėmis, įranga ir kt. įstaigos vertino nulinę arba labai mažą vertę, todėl faktiškai ji yra didesnės vertės.

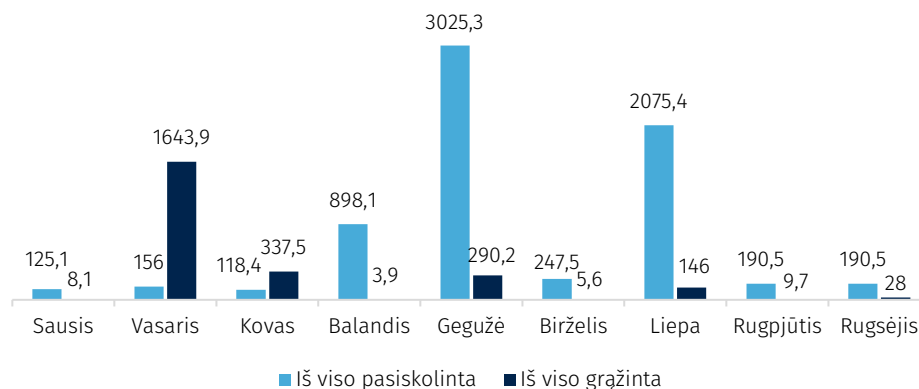
1.2. Valstybės vardu pasiskolinta per 7 000 mln. Eur

14. Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto išlaidų finansavimą laiku, valstybės skolos refinansavimą ir valstybės piniginių išteklių srautų subalansavimą bei išlaidų, susijusių su ekstremaliųjų situacijų likvidavimu ir jų padarinių šalinimu, padengimą, 2020-03-17 priimtas 2020 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriuo buvo padidintas Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas nuo 904,6 mln. iki 5 401,4 mln. Eur⁴⁰. Skolinimosi poreikis pagrįstas istoriniais duomenimis, prognozes ir scenarijus sudarant lyginamuoju principu pagal 2008–2009 m. krizės laikotarpio valstybės biudžeto pajamų surinkimą. Padidinus skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą, Vyriausybei suteikta teisė papildomai pasiskolinti apie 5,1 mlrd. Eur.
15. Iki 2020-09-30 Vyriausybė pasiskolino 7 027,1 mln. Eur, skolindamasi vidaus rinkoje 2 002,1 mln. Eur (vidutinė svertinė palūkanų norma 0,021 proc., vidutinė svertinė skolinimosi trukmė 4 metai) ir tarptautinėse finansų rinkose 5 025 mln. Eur (vidutinė svertinė palūkanų norma 0,485 proc., vidutinė svertinė skolinimosi trukmė 18,4 metų). Per šį laikotarpį grąžinta 2 473 mln. Eur ankstesnių skolų⁴¹ (6 pav.).

⁴⁰ 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-03-17 Nr. XIII-2819.

⁴¹ 2020 metams nustatytas grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas neviršytas (2020-06-30).

6 pav. Skolinimasis valstybės vardu 2020 m., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos duomenis

16. Skolintos lėšos buvo skirtos COVID-19 pasekmių mažinimui ir kitoms reikmėms (pavyzdys). Iki 2020-09-29 asignavimų valdytojams skirta 3 045,1 mln. Eur:

- 3 002,7 mln. Eur skirta Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano įgyvendinimui;
- 42,4 mln. Eur skirta kitoms reikmėms, iš kurių 11 mln. Eur skirta dengti su pandemija nesusijusioms išlaidoms.

Kitų reikmių finansavimo skolintomis lėšomis pavyzdys

- 19,25 mln. Eur skirta valstybės rezervui papildyti, 0,12 mln. Eur skirta atkurti valstybės rezervo medicinos atsargas;
- 12 mln. Eur skirta savivaldybių patirtoms materialinių išteklių teikimo, siekiant šalinti COVID-19 ligos padarinius ir valdyti jos plitimą esant valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, išlaidoms kompensuoti;
- 11 mln. Eur skirta padengti su pandemija nesusijusias išlaidas:
 - 8,5 mln. Eur skirta žemės ūkio subjektų dėl 2018 m. sausros prarastoms pajamoms kompensuoti;
 - 1,84 mln. Eur valstybės biudžeto dotacija skirta Darbo partijai;
 - 0,51 mln. Eur skirta teismų sprendimais priteistoms kompensacijoms mokėti (Teisingumo ministerijai iš Lietuvos valstybės priteistai turtinei ir neturtinei žalai bei bylinėjimosi išlaidoms atlyginti);
 - 0,09 mln. Eur skirta nuostoliams dėl ekstremaliosios situacijos padengti: 0,08 mln. Eur dėl kilusio gaisro Alytaus miesto padangų perdirbimo įmonėje UAB „Ekologistika“, 0,01 mln. Eur dėl afrikinio kiaulių maro Molėtų r.;
 - 0,06 mln. Eur skirta padengti išlaidas už teisinės paslaugas dėl Vyriausybei reikiamų pretenzijų;
 - 0,02 mln. Eur skirta laboratorinių tyrimų ir rizikos vertinimo išlaidoms padengti.

17. Užtikrinant finansavimą savivaldybėms, joms suteikta galimybė kreiptis į Finansų ministeriją dėl trumpalaikių paskolų apyvartinių lėšų trūkumui, atsiradusiam negavus planuotų biudžetų pajamų, padengti ir dėl centrinės valdžios sprendimų ekstremaliosios situacijos suvaldymui patirtų išlaidų kompensavimo⁴². Vyriausybė 2020-04-08 patvirtino, kad savivaldybių išlaidos gali būti didesnės negu pajamos ir 30 mln. Eur didesnes biudžeto išlaidas nei planuota gali turėti mažosios savivaldybės, 10 mln. Eur – didžiosios⁴³. Per

⁴² Vyriausybės 2020-04-08 pasitarimo protokolai Nr. 18.

⁴³ Vyriausybės 2020-04-08 pasitarimo protokolai Nr. 18. Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 str. 2 ir 4 d., esant neigiamam produkcijos atotrūkiui nuo potencialo, savivaldybių išlaidos gali viršyti pajamas.

2020 m. I–III ketv. savivaldybės gavo 38,9 mln. Eur trumpalaikių paskolų⁴⁴ (iš jų 36,4 mln. Eur vidaus rinkoje) – 2,5 karto daugiau, nei buvo planuota. Per šį laikotarpį savivaldybės iš viso pasiskolino 100,5 mln. Eur: 59,1 mln. vidaus rinkoje ir 41,4 mln. tarptautinėse finansų rinkose.

18. Lietuva neturi numachi, kaip bus stabilizuotas skolos augimas ir sudarytos prielaidos jos mažėjimui, 2020-04-29 atnaujintoje Stabilumo 2020 metų programoje⁴⁵ skolos grąžinimo planas ar šaltiniai taip pat nėra aptarti. Kaip auditoriams nurodė Finansų ministerija, skolos grąžinimo strategija iš esmės reiškia kuo tolygesnį skolos grąžinimo grafiką, o įprastiniai skolos grąžinimo šaltiniai yra skolintos lėšos arba biudžeto perteklius, kai toks yra, ir kai jis nenaudojamas rezervams kaupti. Finansų ministerijos iniciatyva sudarytos Makroekonominio stabilumo vertinimo darbo grupės⁴⁶ išvadoje dėl valstybės skolos ir viešųjų finansų tvarumo nurodoma, kad fiskalinės drausmės taisyklių laikymasis, anticiklinės fiskalinės politikos formavimas, derinant šią politiką su siekiu sugrąžinti valdžios sektoriaus skolą į prieš krizę buvusį lygį, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu turi būti prioritetas⁴⁷.
19. Pažymėtina, kad Biudžeto sandaros įstatymas⁴⁸ leidžia Lietuvos Respublikos tam tikrų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytiems tikslams valstybės vardu pasiskolintas lėšas naudoti viršijant Seimo patvirtintas bendras asignavimų sumas. Taip galima apmokėti valstybės biudžeto išlaidas, nepatvirtintas Seimo, nors dėl šių išlaidų pasikeičia Seimo patvirtinti asignavimai. Dėl tokios praktikos yra pasisakiusi Valstybės kontrolė: nurodė, kad ji yra ydinga ir neleidžia parodyti tikrojo planuojamo valstybės biudžeto rezultato⁴⁹. Vyriausybei teikta rekomendacija inicijuoti teisės aktų pakeitimus, nusprendus, kokius finansinius rodiklius ir kiek jų privalo patvirtinti Seimas ir kiek suteikti Vyriausybei teisių vykdyti biudžetą, kol kas neįgyvendinta. Įgyvendinimas planuojamas kartu su šiuo metu Vyriausybės vykdoma Strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarka.
20. Lietuvą vertinančios tarptautinės kredito reitingų agentūros 2020 m. paliko galioti anksčiau patvirtintus aukštus ilgalaikio ir trumpalaikio skolinimosi kredito reitingus (2020-10-06). Tik 1 (iš 3) agentūra pablogino Lietuvos ilgalaikio ir trumpalaikio skolinimosi reitingų perspektyvas iš teigiamų į stabilias:
 - Agentūra „Fitch Ratings“ 2020-07-31 Lietuvai patvirtino tuos pačius kaip ir 2020-01-31 suteiktus ilgalaikio skolinimosi kredito reitingą A (aukštesnis investicinis reitingas) su stabilia perspektyva ir trumpalaikio skolinimosi kredito reitingą F1+ (aukščiausias įsipareigojimų vykdymo lygis).
 - Agentūra „S&P Global“ 2020-08-14 Lietuvai patvirtino tuos pačius kaip ir 2020-02-21 suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingą A+ (aukštesnis investicinis reitingas) su

⁴⁴ Savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaita (pajamos pagal rajonus), 2020-09-30. Finansų ministerijos duomenimis, savivaldybės iš valstybės išdo pervesta 39,9 mln. Eur trumpalaikių paskolų, todėl duomenys apie savivaldybių skolinimąsi nėra tikslūs.

⁴⁵ Vyriausybės 2020-04-29 nutarimas Nr. 433 „Dėl Lietuvos stabilumo 2020 metų programos“.

⁴⁶ Finansų ministro 2020-05-26 įsakymas Nr. 1K-148 „Dėl Makroekonominio stabilumo vertinimo darbo grupės sudarymo“.

⁴⁷ Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/MAKROEKONIMIO%20STABILUMO%20VERTINIMO%20GRUPES%20ISVADA.pdf>.

⁴⁸ Biudžeto sandaros įstatymas, 14 str. 5 d.

⁴⁹ Valstybinio audito ataskaitos: „Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1, „2019 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2020-10-01 Nr. FAE-10.

stabilia perspektyva ir trumpalaikio skolinimosi kredito reitingą A-1 (aukštas įsipareigojimų vykdymo lygis).

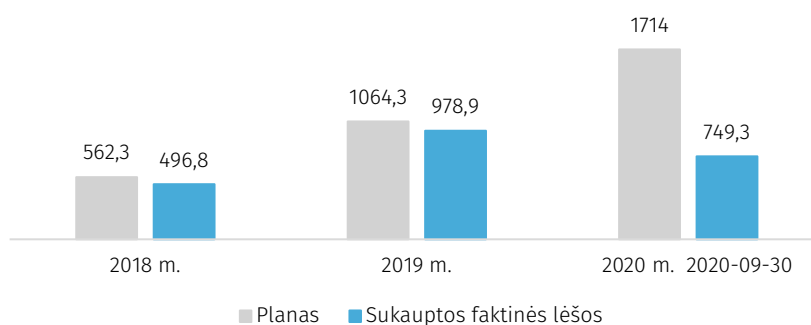
- Agentūra „DBRS MORNINGSTAR“ 2020-05-22 Lietuvai patvirtino tuos pačius kaip ir 2020-01-10 suteiktus ilgalaikio skolinimosi reitingą A (aukštesnis investicinis reitingas) ir trumpalaikio skolinimo reitingą R-1 (žemas) (aukštesnis įsipareigojimų vykdymo lygis), tačiau pablogino Lietuvos ilgalaikio ir trumpalaikio skolinimosi reitingų perspektyvą iš teigiamos į stabilią.

- Agentūra „Moody's“ paskutinį kartą reitingavimą atliko 2019-08-23 ir Lietuvai patvirtino ilgalaikio skolinimosi reitingą A3 (aukštesnis investicinis reitingas) ir pagerino iki tol buvusią ilgalaikio skolinimosi reitingo perspektyvą iš stabilios į teigiamą.

1.3. Panaudota 415,7 mln. Eur finansinių rezervų lėšų

- Finansiniuose rezervuose, kaip juos apibrėžia Finansų ministerija, – PSDF biudžeto rezerve ir Rezerviniame (stabilizavimo), VSD rezerviniame, Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantiniame fonduose – 2018–2019 m. sukaupta lėšų suma augo ir 2018 m. sudarė 496,8 mln. Eur, arba 1,1 proc. bendrojo vidaus produkto, 2019 m. – 978,9 mln. Eur, arba 2 proc. bendrojo vidaus produkto. 2020 m. III ketv. pabaigoje finansiniuose rezervuose buvo 749,3 mln. Eur, t. y. 44 proc. metų pabaigoje fondų tvirtinamuose biudžetuose planuotos sukaupti 1 714 mln. Eur sumos (7 pav.).

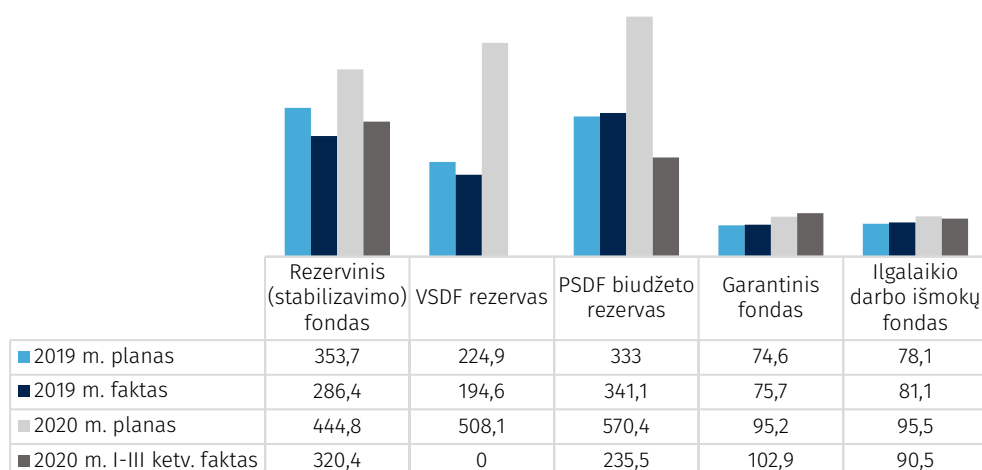
7 pav. Planuojamos sukaupti ir sukauptos lėšos finansiniuose rezervuose 2018–2020 m. III ketv., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal fondų valdytojų parengtų finansinių ataskaitų, Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo, Rezervinio (stabilizavimo) fondo, Garantinio fondo, Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų sąmatų, Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymų duomenis

- Finansiniuose rezervuose 2018–2019 m. sukaupta lėšų suma augo, tačiau juose sukaupta mažiau lėšų nei planuota: 65,5 mln. Eur mažiau 2018 m. ir 85,4 mln. Eur mažiau 2019 m. Planuota lėšų suma 2019 m. nesukaupta Rezerviniame (stabilizavimo) fonde (67,3 mln. Eur mažiau) ir VSD rezerviniame fonde (30,3 mln. Eur mažiau) (8 pav.). Daugiau nei planuota lėšų sukaupta PSDF (8,1 mln. Eur daugiau), Ilgalaikio darbo išmokų fonde (3 mln. Eur daugiau), Garantiniame fonde (1,1 mln. Eur daugiau).

8 pav. Planuojamos sukaupti ir sukauptos lėšos finansiniuose rezervuose 2019–2020 m. I–III ketv., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal fondų valdytojų parengtų finansinių ataskaitų, atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų Rezervinio (stabilizavimo), Garantinio ir Ilgalaikio darbo išmokų fondų lėšų sąmatų duomenis, Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymų duomenis.

24. Pagrindinio Rezervinio (stabilizavimo) fondo lėšų šaltinio – 50 proc. valstybės biudžeto gaunamų dividendų (79 proc. visų fondo įplaukų) – įplaukų planas 2017–2019 m. nebuvo įvykdytas⁵⁰. Ydingą šio fondo sąmatos formavimo praktiką 2019 m. yra nurodžiusi Valstybės kontrolė: planuojant ir įstatymu tvirtinant ateinančių metų fondo lėšų sąmatas nevertinama, kaip vykdoma einamųjų metų fondo sąmata⁵¹, t. y., fondo lėšų likutis metų pradžioje planuojamas toks pat, koks buvo suplanuotas prieš metus, o ne labiausiai tikėtinas pagal planavimo metu turimus einamųjų metų vykdymo duomenis.
25. Dėl planuotus rodiklius viršijusių VSDF pinigų išlaidų, VSD rezerviniame fonde 2019 m. nebuvo pasiektas planuotas sukaupti lėšų dydis – 2019 m. planuota pervesti 224,9 mln. Eur, tačiau pervesta 195 mln. Eur. Sumokėjus palūkanas, 2019 m. pabaigoje VSD rezerviniame fonde buvo sukauptas 194,6 mln. Eur rezervas. Už 2019 m. rezultatą buvo apskaičiuota į šį fondą papildomai 2020 m. pervesti 411,8 mln. Eur, bet suma nepervesta. VSDF 2020 m. nesurenkant planuotų įmokų, Vyriausybės nutarimu⁵² nuspręsta šią 606 mln. Eur (sukauptą 195 mln. Eur ir planuotą pervesti 411 mln. Eur) sumą naudoti fondo išlaidoms dengti⁵³.
26. Finansinių rezervų lėšos 2020 m. skirtos naudoti:
 - Iš Rezervinio (stabilizavimo) fondo grąžintinai skirta 289 mln. Eur valstybės turtiniams įsipareigojimams, susijusiems su valstybės skola, vykdyti (suma atstatyta 2020-07-28).

⁵⁰ Valstybinio audito ataskaita „Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2020-10-01 Nr. FAE-3.

⁵¹ Valstybinio audito ataskaita „Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2018 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2019-09-30 Nr. FA-5.

⁵² Vyriausybės 2020-05-27 nutarimas Nr. 526 „Dėl Valstybinio socialinio draudimo rezervinio fondo lėšų skyrimo“.

⁵³ Valstybinio audito ataskaita „Valstybinio socialinio draudimo fondo 2019 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“, 2020-10-01 Nr. FAE-8.

Finansų ministerija turi teisę fondo išteklius investuoti ir laikinai (grąžintinai) naudoti finansų ministro nustatyta tvarka⁵⁴.

- Iš VSD rezervinio fondo skirtos 606 mln. Eur sumos 2020 m. I pusm. panaudota 41,4 mln. Eur neigiamam ligos, motinystės, nedarbo ir nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo rūšių lėšų balansui padengti. 2020 m. III ketv. panaudojimo duomenų dar nėra⁵⁵. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priima Vyriausybė.
- Iš PSDF biudžeto rezervo:
 - Pagrindinės dalies, kurios lėšos skiriamos PSDF biudžeto išlaidoms, susidariusioms dėl ekstremaliosios situacijos (įvykio), apmokėti, kai nepakanka PSDF biudžeto lėšų⁵⁶. 2020 m. I–III ketv. laikotarpiu skirta suma – 24,5 mln. Eur, kuri panaudota karantino laikotarpiu padidintoms medicinos darbuotojų su darbo santykiais susijusioms išlaidoms finansuoti. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priima Vyriausybė (nenurodant sumos), lėšas įsakymu skiria sveikatos apsaugos ministras, tvirtina Valstybinės ligonių kasos direktorius įsakymu. PSDF biudžeto rezervo pagrindinės dalies likutis 2020 m. III ketv. pabaigoje sudarė 10,1 mln. Eur (4,3 proc. viso PSDF biudžeto rezervo).
 - Rizikos valdymo dalies, kurios lėšos naudojamos PSDF biudžeto pajamoms ir išlaidoms subalansuoti, privalomojo sveikatos draudimo paslaugų išlaidoms kompensuoti ir pajamų trūkumui padengti per 2020 m. I–III ketv. skirta 103,3 mln. Eur, panaudota 81,2 mln. Eur: asmens sveikatos priežiūros paslaugų, vaistų, medicinos pagalbos priemonių, medicininės reabilitacijos, sanatorinio gydymo ir kitų išlaidų finansavimui. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priima sveikatos apsaugos ministras, tvirtina Valstybinės ligonių kasos direktorius įsakymu. PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies likutis 2020 m. III ketv. pabaigoje sudarė 225,4 mln. Eur (95,7 proc. PSDF biudžeto rezervo).
- Iš Garantinio fondo, skirto užtikrinti garantijas darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam, į kurį 2020 m. I–III ketv. gauta 288,5 mln. Eur įplaukų, panaudota 261,2 mln. Eur išmokoms darbuotojams mokėti ir administravimo išlaidoms dengti. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priima VSDF valdyba ir kitos VSDF administravimo įstaigos, atliekančios Garantinio fondo administravimą⁵⁷.
- Iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo, skirto asmenų papildomoms finansinėms garantijoms užtikrinti nutrūkus darbo santykiams, į kurį 2020 m. I–III ketv. gauta 16,8 mln. Eur įplaukų, panaudota 7,4 mln. Eur išmokoms darbuotojams mokėti ir administravimo išlaidoms dengti. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priima VSDF valdyba ir kitos VSDF administravimo įstaigos, atliekančios Garantinio fondo administravimą⁵⁸.

27. Valstybės kontrolė ne kartą yra pateikusi pastebėjimus dėl finansinių rezervų sampratos ir jų dydžio:

⁵⁴ Valstybės išdėstymas, 10, 11 str., Seimo 2002-05-30 nutarimu Nr. IX-912 patvirtinti Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatai, 10, 11 p., finansų ministro 2003-11-13 įsakymas Nr. 1K-273 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo valdymo“.

⁵⁵ 2020-11-19 *Sodra* duomenimis.

⁵⁶ Taip lėšos gali būti naudojamos PSDF biudžeto pajamų trūkumui kompensuoti, kai nesurenkama 1/12 ir daugiau einamųjų metų PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatytų einamųjų metų planuotų PSDF biudžeto pajamų ir neužtenka kasos apyvartos lėšų.

⁵⁷ Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas. Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ir (ar) karantiną, Užimtumo įstatyme nustatytais atvejais išmokas savarankiškai dirbantiems asmenims ir subsidijas darbo užmokesčiui skiria Užimtumo tarnyba.

⁵⁸ Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas.

- nėra nustatyta (apskaičiuota), kokio dydžio finansinis rezervas Lietuvai reikalingas⁵⁹. Būtina apsispręsti, kokio dydžio minimalų fiskalinį rezervą Lietuva turi sukaupti ir (ar) kiek ciklinių pajamų skirti skolai mažinti. Siekiant išvengti skolos augimo nuosmukio laikais ir mažinti valstybės skolą gerais laikais, Lietuvai reikėtų turėti pakankamą fiskalinę erdvę staigiems šokams akumuliuoti⁶⁰;
- pasitaiko atvejų, kai fiskaliniu rezervu laikomos lėšos sąskaitose, kurias teisės aktais leidžiama naudoti einamosioms išlaidoms padengti⁶¹;
- didžiąją sukauptų fiskalinių rezervų dalį projektuojama sukaupti socialinės apsaugos fonduose. Tuo tarpu nestebimas reikšmingas Rezervinio (stabilizavimo) fondo, kurio vienas iš tikslų yra, esant išskirtinėms aplinkybėms, finansuoti valstybės biudžeto išlaidas, didėjimas⁶².

1.4. Lietuva gali pretenduoti į daugiau kaip 7 000 mln. Eur papildomų ES finansinės paramos lėšų COVID-19 pasekmėms šalinti

28. Siekiant sušvelninti neigiamas COVID-19 pandemijos pasekmes šalims, ES patvirtino tam skirtas priemones. Bendra šių priemonių parama, į kurią gali pretenduoti Lietuva, preliminariais duomenimis⁶³ sudaro apie 7 079 mln. Eur:

- Siekiant koronaviruso pandemijos paveiktoms ES valstybėms suteikti paramą patyrus staigų viešųjų išlaidų, skirtų užimtumui išsaugoti, padidėjimą, ES Taryba 2020-05-19 reglamentu patvirtino Europos laikinos paramos priemonę nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE), kuriai įgyvendinti numatyta skirti iki 100 000 mln. Eur.

Lietuva paraišką dėl paskolos suteikimo pagal SURE pateikė 2020-08-07, į ją įtrauktos 4 priemonės, kurių bendra suma sudaro 602 mln. Eur: atlyginimų subsidijos darbdaviams prastovų metu (134 mln. Eur); atlyginimų subsidijos darbdaviams pasibaigus prastovoms (355 mln. Eur); išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims (94,5 mln. Eur); išmokos savarankiškai dirbantiems ūkininkams (19,2 mln. Eur). Gavus paskolą, bus padengiamos jau patirtos ir planuojamos išlaidos šių priemonių įgyvendinimui. 2020-11-17 Lietuvai išmokėta pirma paskolos dalis – 300 mln. Eur. Planuojama, kad likusi jos dalis (302 mln. Eur) Lietuvą turėtų pasiekti 2021 m. I ketv.

- Lietuva taip pat yra pateikusi paraišką Europos Komisijai dėl ES Solidarumo fondo paramos (paraiška pateikta 2020-06-23). Šio fondo lėšų paskirtis – padengti dalį patirtų viešųjų išlaidų stichinės nelaimės atveju (šiuo atveju – kovai su COVID-19 pandemija). Lietuva paraiškoje deklaravo 176,97 mln. Eur patirtų viešųjų išlaidų COVID-19 priemonėms finansuoti. Kokia bus Lietuvai skirtos finansinės paramos suma, nuspręš Europos Komisija, 2021 m. išnagrinėjusi visas šalių narių tam pačiam tikslui pateiktas paraiškas ir įvertinusi 2021 m. ES biudžete ES solidarumo fondui numatytų lėšų sumą.

⁵⁹ Valstybinio audito ataskaita „Rezervinio (stabilizavimo) fondo 2016 m. ataskaitų rinkinio teisingumas ir biudžeto vykdymo teisėtumas“, 2017-09-29 Nr. FA-2017-P-60-3-10-1.

⁶⁰ Valstybės kontrolės ataskaita „2018 m. valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“, 2017-11-15 Nr. BP-5-1.

⁶¹ Valstybinio audito ataskaita „2018 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“, 2019-10-01 Nr. FA-9.

⁶² Valstybės kontrolės ataskaita „2020 metų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių vertinimas“, 2019-11-12 Nr. BPE-5.

⁶³ 2020-09-18 dienos duomenimis.

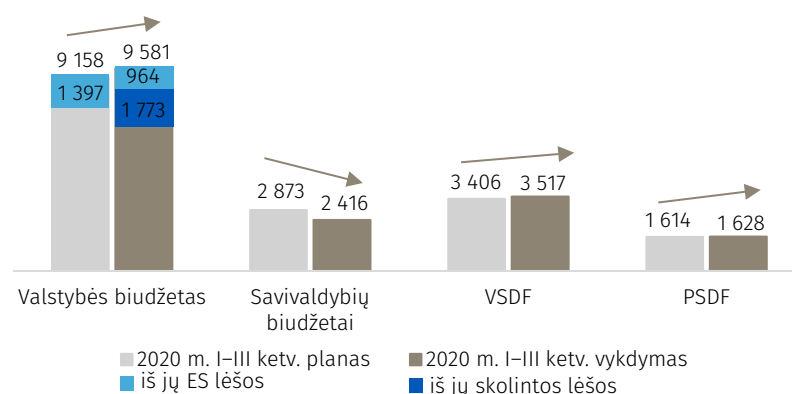
- Lietuvai numatoma galimybė pretenduoti į 6 300 mln. Eur finansavimą iš Ekonomikos gaivinimo priemonės *Next Generation EU*, dėl kurios 2020 m. liepos 17–21 d. susitarta ES Vadovų taryboje ir pagal kurią numatomos priemonės, gaivinant ES valstybių narių ekonomikas ir didinant jų atsparumą ilguoju laikotarpiu. Pagal ES Vadovų tarybos susitarimą Europos Komisija galės rinkose pasiskolinti iki 750 000 mln. Eur. Iš šių ekonomikos gaivinimui skirtų lėšų Lietuvai numatoma galimybė pretenduoti į 3 100 mln. subsidijų ir, esant poreikiui, papildomai į 3 200 mln. paskolų. Tai papildomos lėšos greta ES daugiametės finansinės programos. Kol kas nepatvirtinta Europos Komisijai pasiskolinti lėšas reikalinga teisinė bazė⁶⁴.

29. Siekiant, kad paramos lėšos efektyviai prisidėtų likviduojant neigiamas pandemijos pasekmes, svarbu tinkamai suplanuoti jų investavimą. Planuojame auditu įvertinti tarptautinės finansinės paramos valdymą, kuris apimtų ir gautos paramos neigiamoms pandemijos pasekmėms šalinti planavimo sistemą Lietuvoje, jos koordinavimą ir pasiektų rezultatų stebėseną bei vertinimą nacionaliniu lygiu.

1.5. Valstybės, Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondų biudžetų išlaidos buvo 547 mln. Eur didesnės, o savivaldybių – 457 mln. Eur mažesnės, nei planuota

30. Didesnės, nei planuota, 2020 m. I–III ketv. buvo šių biudžetų išlaidos: valstybės biudžeto – 423,1 mln. Eur (4,6 proc.), VSDF biudžeto – 110,2 mln. Eur (3,2 proc.), PSDF biudžeto – 13,3 mln. Eur (0,8 proc.) (9 pav.). Savivaldybių biudžetų išlaidos buvo 456,9 mln. Eur (15,9 proc.) mažesnės nei planuota. Biudžetams nesurenkant pajamų ir atsiradus papildomų išlaidų, valstybės biudžeto asignavimų valdytojų išlaidų metinės sąmatos buvo padidintos 2 315,2 mln. Eur⁶⁵ iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, iš jų 1 772,7 mln. Eur panaudota Ekonomikos skatinimo plano priemonėms ir kitoms reikmėms apmokėti.

9 pav. Valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų išlaidos 2020 m. I–III ketv., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos rengiamas valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų (išlaidos pagal rajonus) vykdymo ataskaitas ir preliminarinius VSDF ir PSDF biudžetų išlaidų 2020-09-30 duomenis

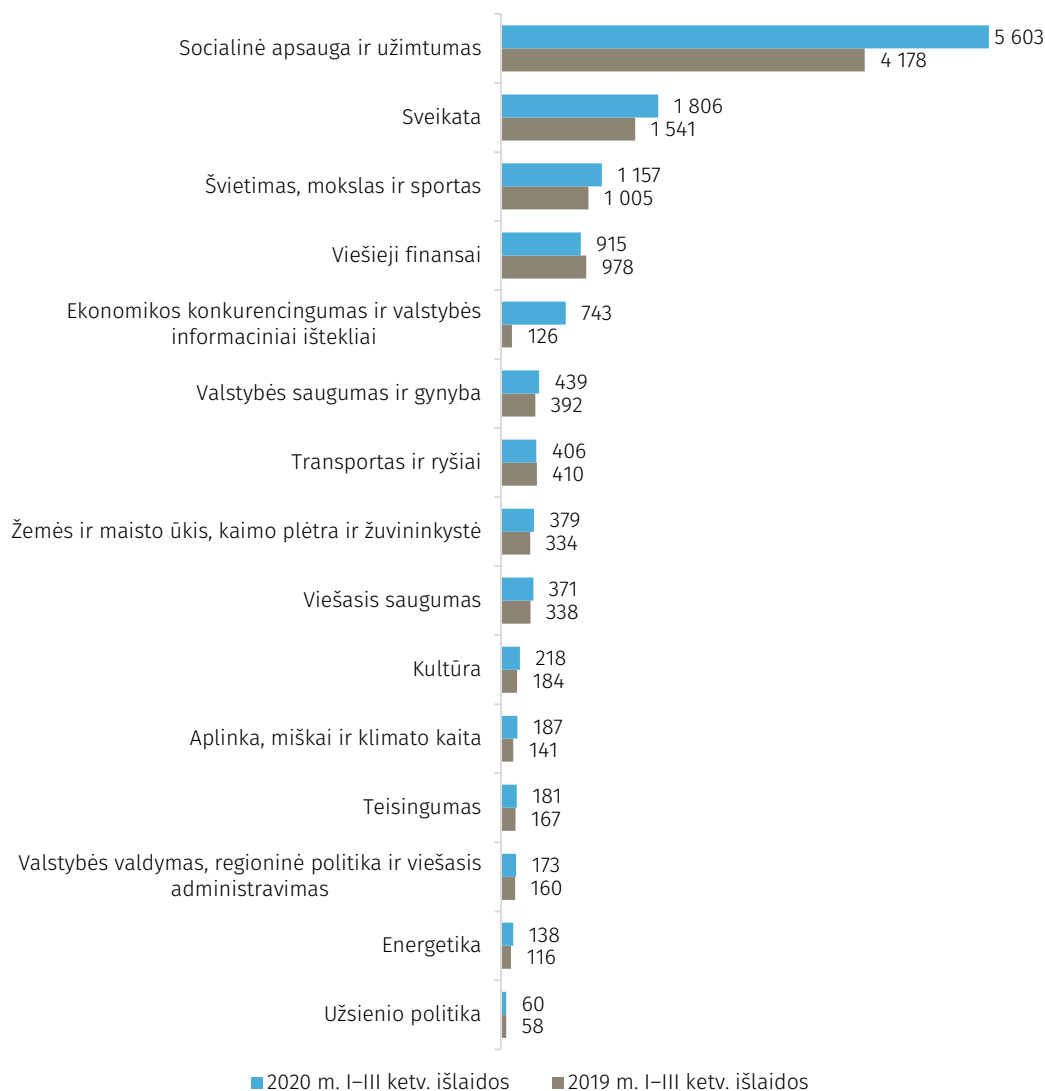
⁶⁴ 2020-10-20 duomenimis. Atnaujintas sprendimas dėl ES nuosavų išteklių, dėl kurio turi būti pasiektas galutinis sutarimas su Europos Parlamentu viso ES 2021–2027 m. finansinio paketo kontekste ir kurį turi nacionaliniu lygiu ratifikuoti visos ES valstybės narės.

⁶⁵ Iki 2020-09-30.

31. Analizuojant, kiek iš viso lėšų buvo skirta valstybės veiklos sritims⁶⁶ iš valstybės, VSDF ir PSDF biudžetų, matyti, kad 2020 m. I–III ketv., lyginant su 2019 m. I–III ketv., išlaidos išaugo 26,1 proc. (2 647,2 mln. Eur) (10 pav.):

- išlaidos didėjo visose srityse, išskyrus vieną – viešųjų finansų išlaidos 6 proc. sumažėjo;
- daugiausiai išlaidos padidėjo socialinės apsaugos ir užimtumo (1 424,9 mln. Eur), ekonomikos konkurencingumo ir valstybės informacinių išteklių (617,3 mln. Eur) ir sveikatos (264,9 mln. Eur) srityse;
- beveik 70 proc. visų išlaidų 2019 ir 2020 m. patiriamos tose pačiose trijose srityse: socialinės apsaugos ir užimtumo, sveikatos bei švietimo, mokslo ir sporto.

10 pav. Valstybės išlaidos* pagal valstybės veiklos sritis 2019–2020 m. I–III ketv., mln. Eur

* Valstybės biudžeto, VSDF ir PSDF biudžetų konsoliduotos išlaidos.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos ataskaitų duomenis, VSDF biudžeto pajamų ir išlaidų ir PSDF biudžeto vykdymo ataskaitas pagal 2019-09-30 duomenis ir preliminarinius VSDF ir PSDF išlaidų 2020-09-30 duomenis

⁶⁶ Valstybės veiklos sritys išskirtos pagal Vyriausybės nutarimo projektą Nr. 20-13096 „Dėl valstybės veiklos sritims priskirtų įstaigų“.

2. COVID-19 ĮTAKA EKONOMINIAMS RODIKLIAMS: IŠAUGO VALSTYBĖS SKOLA IR NEDARBAS, EKONOMIKOS NUOSMUKIS BUVO MAŽESNIS, NEI TIKĖTASI

32. Koronaviruso (COVID-19) pandemijos išskelti iššūkiai sveikatos sistemai, kurią reikėjo parengti (aprūpinti reikalingomis medicinos priemonėmis, perorganizuoti sveikatos priežiūros įstaigų darbą, užtikrinti gyventojų testavimą ir t. t.), dėl karantino įvesti veiklos apribojimai ir didelis neapibrėžtumas dėl koronaviruso tolimesnio plitimo paveikė visas visuomenės gyvenimo sritis. Daugiau kaip pusė šalyje veikiančių ūkio subjektų įtraukta į Valstybinės mokesčių inspekcijos sudarytus nukentėjusių nuo COVID-19 įmonių sąrašus⁶⁷ (62 251 įmonė iš 107 444 veikiančių ūkio subjektų⁶⁸). Daugiausiai nukentėjusių įmonių sąraše⁶⁹ yra vykdančių didmeninę ir mažmeninę prekybą, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontą (62 proc.), teikiančių apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas (10 proc.), vykdančių meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą (7 proc.), užsiimančių žmonių sveikatos priežiūra ir socialiniu darbu (6 proc.), vykdančių švietimo veiklą (6 proc.). Nuo 2020-03-01 iki 2020-09-01 prastovas skelbė 25 343 įmonės⁷⁰. Pasirinktinai analizavome, kaip 2020 m.⁷¹ keitėsi kai kurie rodikliai, rodantys viešųjų finansų, gyventojų pajamų būklę ir verslo aktyvumą: valstybės skolos dydis, bendrasis vidaus produktas, metinė infliacija, nedarbo lygis, apdraustųjų ir priimtųjų į darbą skaičius, vidutinis darbo užmokestis, juridinių ir fizinių asmenų bankrotai, pasitikėjimas Lietuvos ekonomika. Taip pat analizavome gyventojų sergamumo ir mirštamumo nuo COVID-19 rodiklius.

Sergamumo ir mirštamumo nuo COVID-19 rodiklis

33. COVID-19 viruso išplitimas Lietuvoje, 2020-11-18 duomenimis, nors ir išaugo, bet buvo mažesnis, nei kitose ES šalyse: sergamumas juo Lietuvoje buvo 1,6 karto mažesnis, nei vidutinis ES, mirštamumas – 4,5 karto (2020-06-30 atitinkamai 4,2 ir 10,6 karto mažesnis⁷²) (11 pav.). Tai teigiamai veikia sveikatos sistemą ir iš dalies turi įtakos geresnei šalies ekonominei situacijai.

⁶⁷ Valstybinės mokesčių inspekcijos 2020-10-01 duomenimis, 50 709 įmonių į nukentėjusių nuo COVID-19 įmonių sąrašą įtrauktos vadovaujantis Vyriausybės 2020-03-14 nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“, 11 542 įmonių į sąrašą įtrauktos pagal individualius prašymus. Prieiga per internetą: <https://www.vmi.lt/cms/informacija-verslui-del-covid-19>.

⁶⁸ Statistikos departamentas, „Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje iš viso pagal ekonominės veiklos rūšis“.

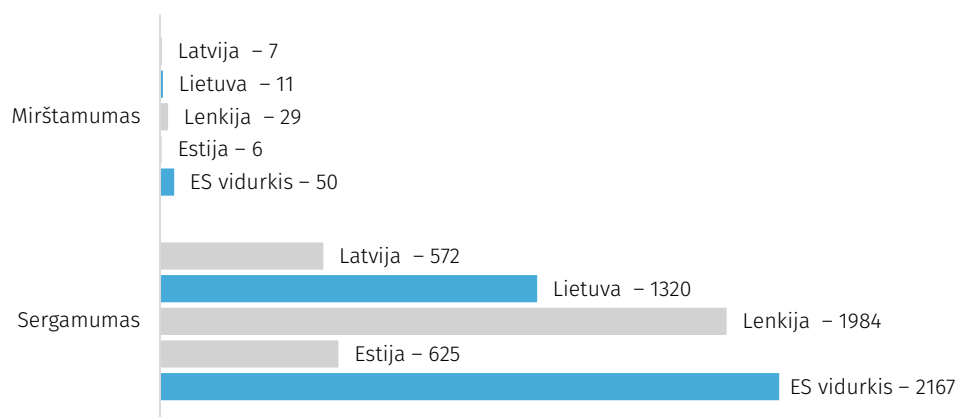
⁶⁹ Sąrašas sudarytas vadovaujantis Vyriausybės 2020-03-14 nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“, į jį įtrauktos 50 709 įmonės.

⁷⁰ Prieiga per internetą: <https://socmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/socialine-statistika/covid-19-pasekmiu-valdymas-socialiniai-rodikliai>.

⁷¹ 2020 m. I–II ketv. Jei yra, pateikiamos ir vėlesnių mėnesių rodiklių reikšmės.

⁷² Duomenų portalas Statista.com duomenimis. Prieiga per internetą: https://www.statista.com/topics/5994/the-coronavirus-disease-covid-19-outbreak/#dossierSummary__chapter2.

11 pav. Sergamumo ir mirštamumo nuo COVID-19 atvejų skaičius Lietuvoje ir ES šalyse, tenkantis 100 tūkst. gyventojų

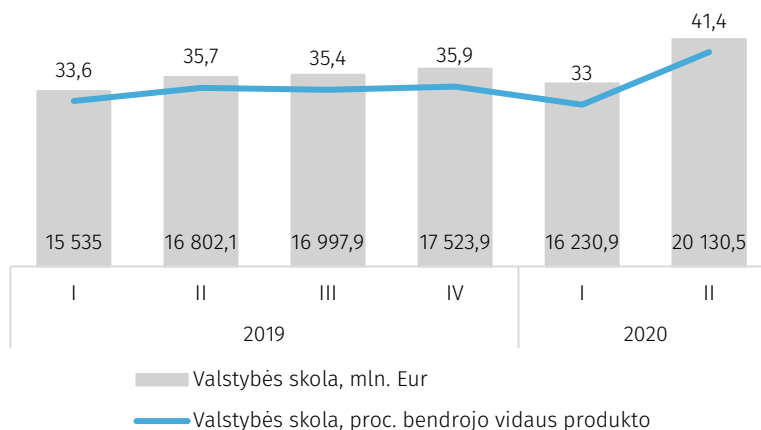

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal duomenų portalo Statista.com (2020-11-18) ir Eurostato duomenis

Valstybės skolos dydis

34. Susidarius sudėtingai ekonominei situacijai, kurią lėmė COVID-19 ligos plitimas ir įvestas karantino režimas, ir siekiant padengti valstybės išlaidas, susijusias su COVID-19 pasekmių šalinimu, padidėjo skolinimosi apimtys. Valstybės skola per 2020 m. II ketv. išaugo 3 899,6 mln. Eur – iki 20 130,5 mln. Eur (didžiausias iki šiol buvęs skolos dydis) ir preliminariais duomenimis⁷³ pasiekė 41,4 proc. bendrojo vidaus produkto (12 pav.). Valstybės skola 2019 m. pabaigoje sudarė 35,9 proc., tačiau dėl ekonomikos nuosmukio 2020 m., kaip prognozuojama, gali priartėti ar viršyti 48 proc. (Mastrichto kriterijus⁷⁴ 60 proc.). Lietuvai rekomenduojamas apdairus skolos lygis yra apie 40 proc. bendrojo vidaus produkto⁷⁵. Valstybės skolos prognozės pateikiamos 2 priede.

12 pav. Valstybės skola 2019–2020 m. I pusm.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostato duomenis

35. 2020 m. II ketv. valstybės skola didėjo visose ES šalyse vidutiniškai 8,4 proc. punkto. Pandemijos pasekmėms suvaldyti šalys taikė įvairias ekonomikos skatinimo ir paramos priemones, todėl dauguma buvo priverstos didinti valstybės skolos dydį. Lietuvos

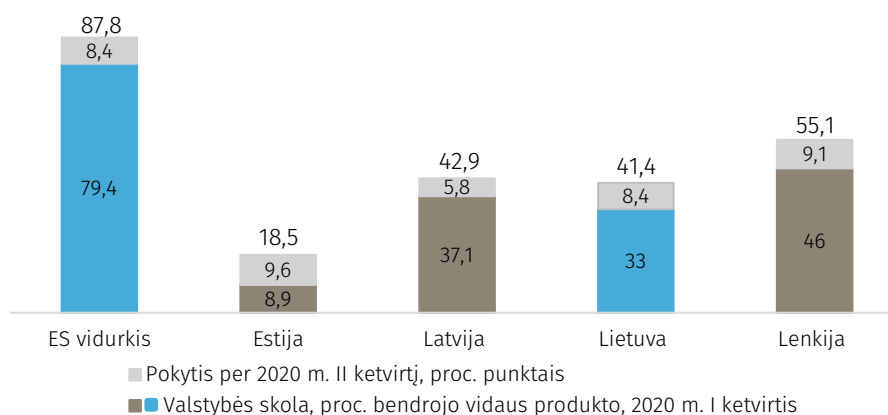
⁷³ 2020-10-22 Eurostato duomenimis.

⁷⁴ Maastrichto sutartyje nustatytų 4 kriterijų tikslas yra užtikrinti, kad, net ir naujoms šalims įsivedus eurą, euro zonoje būtų užtikrintas kainų stabilumas.

⁷⁵ OECD. Economic Surveys, Lithuania, June 2018.

valstybės skola (41,4 proc. bendrojo vidaus produkto) buvo daugiau nei 2 kartus mažesnė nei ES vidurkis (13 pav.). Kaimyninėse šalyse didžiausia skola buvo Lenkijoje – 55,1 proc., mažiausia Estijoje – 18,5 proc. (ir buvo mažiausia ES).

13 pav. Lietuvos ir ES šalių valstybių skola 2020 m. I–II ketv.

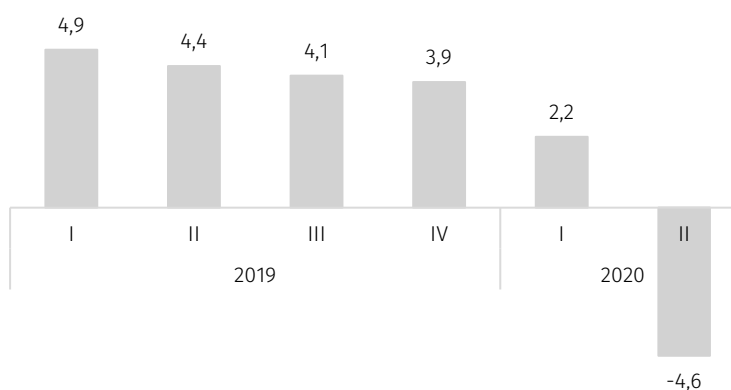

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostato duomenis

Bendrasis vidaus produktas

36. Bendrasis vidaus produktas (palyginamosiomis kainomis), iki to laiko augęs, 2020 m. II ketv. sumažėjo 4,6 proc. – mažiau, nei tikėtasi⁷⁶ (14 pav.). Tam turėjo įtakos ekonomiką skatinusios papildomos priemonės ir pagerėjęs ekonominis aktyvumas, sušvelninus ar panaikinus ribojimus veiklai: su tam tikromis išlygomis nuo 2020-04-27 vėl leista vykdyti parduotuvių, turgaviečių ir kitų viešųjų prekybos vietų veiklą, teikti grožio paslaugas, nuo 2020-05-18 leista vykdyti viešojo maitinimo įstaigų, restoranų, kavinių, barų, naktinių klubų ir kitų pasilinksminimo vietų veiklą, nuo 2020-06-01 leista organizuoti kultūros, pramogų, sporto renginius.

14 pav. Bendrojo vidaus produkto pokytis 2019–2020 m. I pusm., proc.

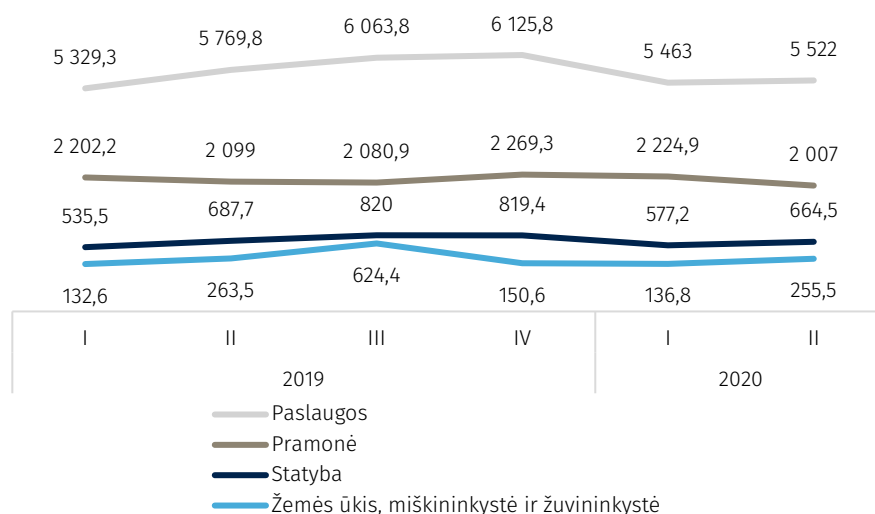
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis (bendrojo vidaus produkto pokytis, palyginti su ankstesniais metais, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką)

37. Vertinant, kaip veiklos sektoriuose 2020 m. keitėsi bendrasis vidaus produktas (palyginamosiomis kainomis), matyti, kad 2020 m. II ketv., lyginant su 2019 m. II ketv., jis buvo mažesnis visuose sektoriuose. Labiausiai sumažėjo pramonės (4,4 proc.) ir paslaugų (4,3 proc.) sektoriuose (15 pav.). 2020 m. gegužės–birželio mėn. panaikinus veiklos apribojimus, mažmeninės prekybos apyvarta gegužės mėn. augo 20,4 proc., birželio mėn. 5,6 proc.;

⁷⁶ Statistikos departamento 2020-07-30 duomenimis bendrojo vidaus produkto pirmasis įvertis sudarė –5,1 proc.

pramonės produkcija birželio mėn., palyginti su gegužę, išaugo 6,3 proc., o maitinimo įmonių apyvarta padidėjo 55,2 proc.⁷⁷, bet šių sektorių veiklos apyvarta nepasiekė prieš karantiną buvusio lygio.

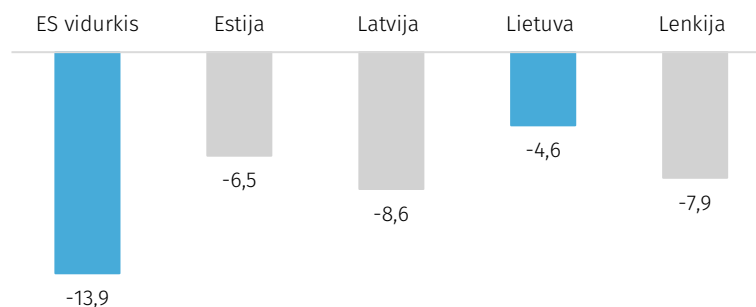
15 pav. Bendrasis vidaus produktas pagal ekonomines veiklas 2019–2020 m. I pusm, mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis

38. 2020 m. II ketv. bendrojo vidaus produkto nuosmukis Lietuvoje (–4,6 proc.) buvo 3 kartus mažesnis nei vidutiniškai ES (–13,9 proc.) ir mažesnis nei kaimyninėse Latvijoje ir Lenkijoje (16 pav.). Bendrojo vidaus produkto nuosmukis Lietuvoje buvo mažiausias ES (po Airijos, kurios bendrasis vidaus produktas nukrito 3,7 proc.).

16 pav. Lietuvos ir ES šalių valstybių bendrojo vidaus produkto pokytis 2020 m. II ketv., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostato duomenis (bendrojo vidaus produkto pokytis, palyginti su ankstesniais metais, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką)

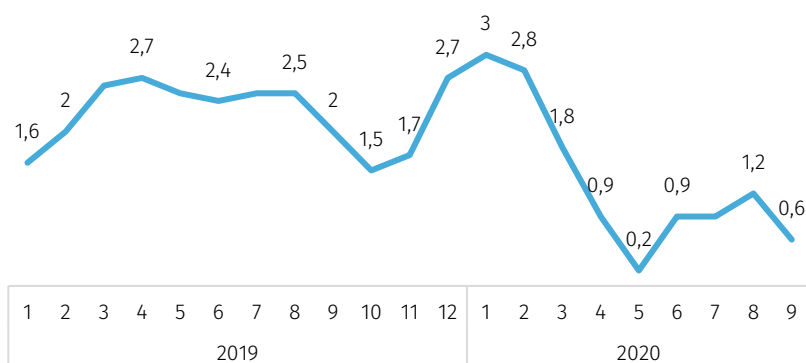
Metinė infliacija

39. Metinė infliacija 2020 m. lėtėjo ir gegužės mėn. buvo pasiekusi žemiausią 0,2 proc. dydį per 2019–2020 m. (17 pav.). Pagrindinis lėtėjimo veiksnys – sumažėjusios naftos ir kitų energinių prekių kainos, kurias paveikė sumažėjęs pasaulio ekonominis aktyvumas, susitraukusi prekių ir paslaugų paklausa ir perteklinė naftos pasiūla⁷⁸.

⁷⁷ Finansų ministerijos parengta Lietuvos ekonomikos apžvalga, 2020 m. liepa.

⁷⁸ Lietuvos banko parengta Lietuvos ekonomikos apžvalga, 2020 m. rugsėjis.

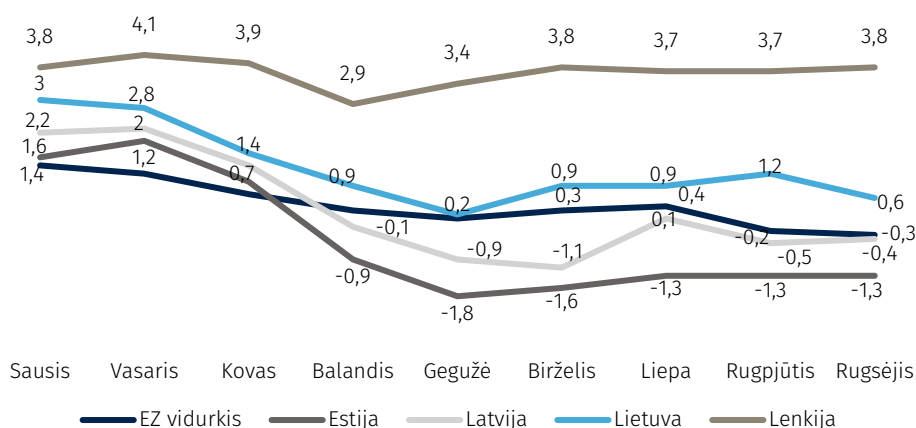
17 pav. Metinė infliacija 2019–2020 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostat duomenis

40. Panaši infliacijos tendencija stebima ir kaimyninėse šalyse: Latvijoje ir Estijoje mažėjusi gegužės–birželio mėn., liepos mėn. ji pradėjo augti (18 pav.). Euro zonos šalių vidutinė infliacija nuo liepos mėn. mažėja. Lenkijoje infliacija rugsėjo mėn. buvo didžiausia ES.

18 pav. Pagal suderintą vartotojų kainų indeksą apskaičiuota Lietuvos ir euro zonos šalių metinė infliacija 2020 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostat duomenis

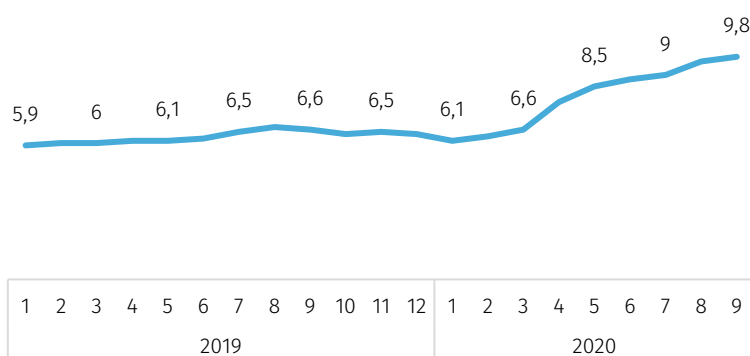
Nedarbo lygis

41. Nedarbo lygis 2020 m. pradėjo augti kovą, rugsėjį jis pasiekė 9,8 proc., apie 1,5 karto viršydamas 2019 m. rugsėjo ir 2020 m. vasario mėn. rodiklius (19 pav.). Daugiausia įtakos padidėjimui turėjo darbo netekę darbuotojai, dirbę veiklose, kurioms taikyti apribojimai: prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo, transporto ir statybos⁷⁹. Nedarbo lygio augimui įtakos turėjo ir grįžę emigrantai, sezoniniai veiksniai ir nuo birželio 12 d. atsiradusi galimybė nedirbantiems asmenims gauti laikiną darbo paieškos išmoką, paskatinusi registruotis Užimtumo tarnyboje nedirbančius asmenis⁸⁰. Ši priemonė pradėta taikyti, įgyvendinant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą.

⁷⁹ Lietuvos banko parengta Lietuvos ekonomikos apžvalga, 2020 m. rugsėjis.

⁸⁰ Ten pat.

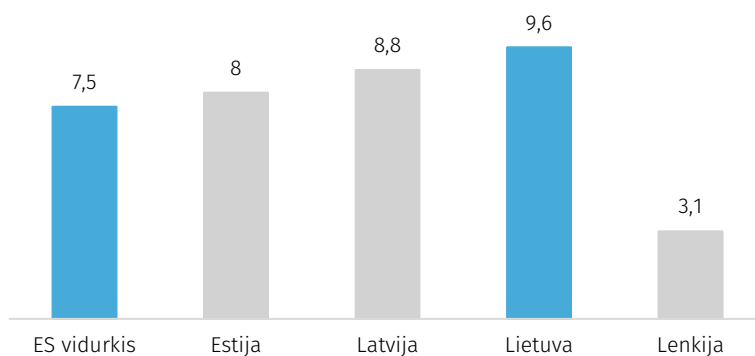
19 pav. Nedarbo lygis 2019–2020 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis

42. Lyginant su kitomis ES šalimis, nedarbo lygis Lietuvoje 2020 m. rugpjūčio mėn. buvo didesnis nei vidutinis ES ir sudarė 9,6 proc., mažiausias buvo Lenkijoje – 3,1 proc. (20 pav.).

20 pav. Lietuvos ir ES šalių nedarbo lygis 2020-08-31, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Eurostato duomenis

43. Prieš dešimtmetį pasaulyje vykusį ekonominę krizę turėjo didesnę neigiamą įtaką nedarbo lygiui – Baltijos šalyse jis buvo beveik du kartus didesnis nei COVID-19 pandemijos metu, pvz., Lietuvoje 2010 m. nedarbas sudarė 17,8 proc., Estijoje – 16,7 proc., Latvijoje – 19,5 proc., o ES šalių vidurkis buvo 9,6 proc.⁸¹.

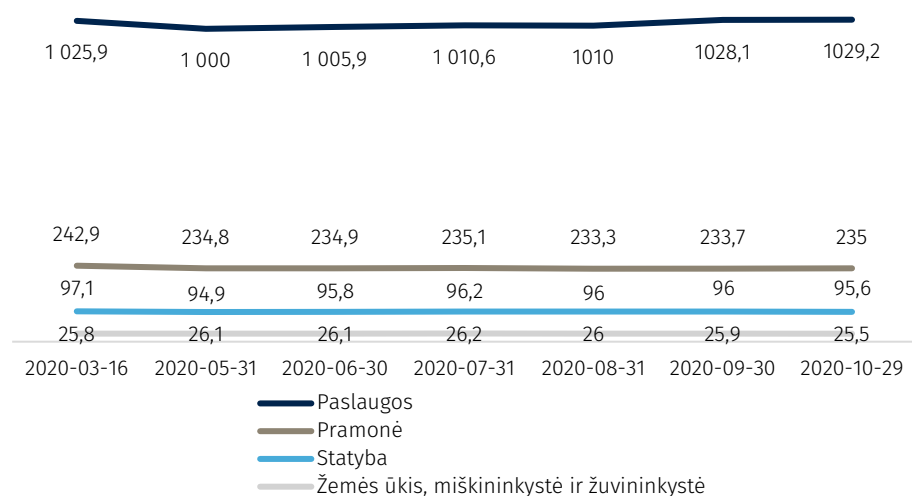
Apdraustųjų ir priimtų darbuotojų skaičius

44. Augant nedarbo lygiui ir didėjant registruotų bedarbių skaičiui, apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu skaičius 2020 m. kovo–gegužės mėn. (per karantiną) mažėjo visuose veiklos sektoriuose (pramonės, statybos, paslaugų), išskyrus žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę. Daugiausiai jis buvo sumažėjęs paslaugų srityje – 25 897 asmenimis (2,5 proc.) ir pramonės sektoriuje – 8 098 asmenimis (3,3 proc.) (21 pav.). Gegužės–birželio mėn. sušvelninus karantino sąlygas ir leidus tam tikromis sąlygomis vykdyti daugumą veiklų, darbuotojams atsirado galimybė grįžti į darbą. Birželio mėn. apdraustųjų skaičius augo visuose sektoriuose, vėliau augimas buvo netolygus. 2020-10-29 apdraustųjų skaičius vis dar buvo mažesnis nei karantino paskelbimo metu: pramonės sektoriuje 7 915 (3,2 proc.),

⁸¹ Eurostato duomenimis.

statybos sektoriuje 1 436 (1,5 proc.), žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje 270 asmenų (1 proc.).

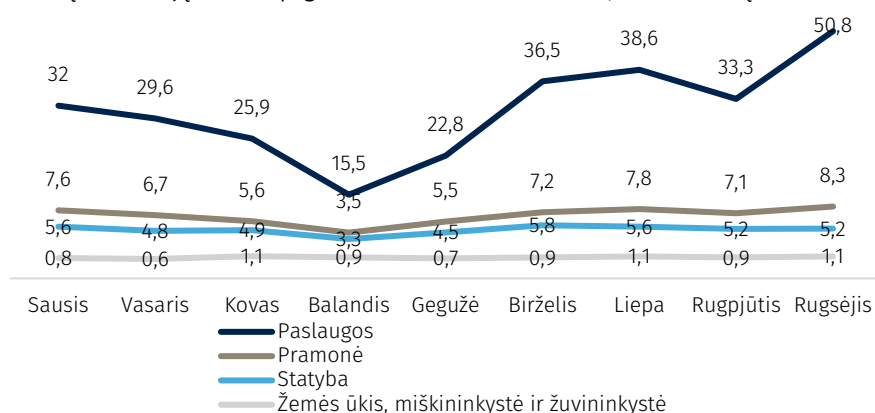
21 pav. Apdraustųjų skaičius pagal ekonomines veiklas, tūkst. asmenų

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Vyriausybės strateginės analizės centro duomenis

45. Didesnį apdraustųjų skaičiaus mažėjimą stabdo pagal Ekonomikos skatinimo planą taikomos paramos priemonės darbo vietų išsaugojimui: galimybė išleisti darbuotojus į prastovas ir gauti kompensaciją jų darbo užmokesčiui (24,2 tūkst. įmonių kompensuota už 201,6 tūkst. darbuotojų prastovos laiką, išmokėta 159,8 mln. Eur⁸²), galimybė gauti subsidijas darbuotojų darbo užmokesčiui po prastovų (21,2 tūkst. įmonių skirtos subsidijos 187,4 tūkst. darbuotojų darbo užmokesčiui, išmokėta 174,5 mln. Eur⁸³).
46. Priimtų darbuotojų skaičius balandžio mėn. sumažėjo visuose veiklos sektoriuose: paslaugų (40 proc.), pramonės (37 proc.), statybos (33 proc.) ir žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (21 proc.) (22 pav.). Gegužės mėn. sudarius galimybes vėl vykdyti veiklas, priimtų darbuotojų skaičius birželio mėn. visuose sektoriuose buvo didesnis, nei vasarį, prieš paskelbiant karantiną. Priimtų darbuotojų paslaugų srityje žymus padidėjimas rugsėjo mėn. įvyko dėl švietimo srities darbuotojų padidėjimo 14,4 tūkst. asmenų.

22 pav. Priimtų darbuotojų skaičius pagal ekonomines veiklas 2020 m., tūkst. asmenų

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis

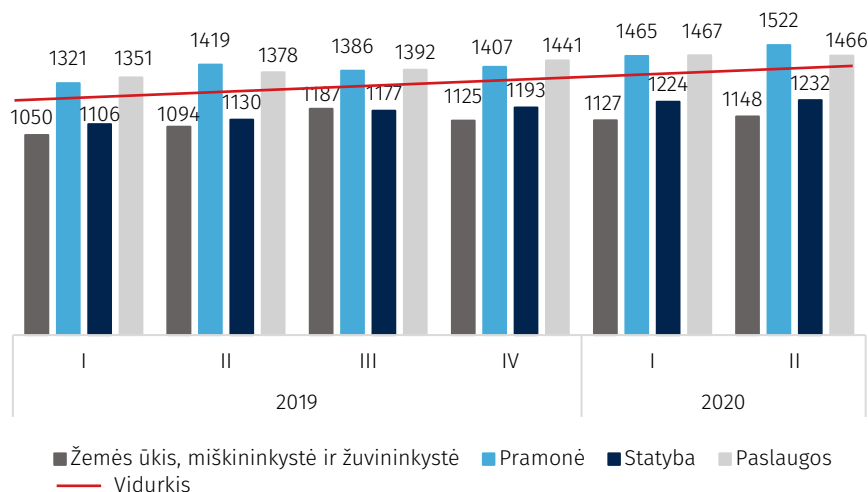
⁸² 2020-09-25 duomenimis.

⁸³ 2020-09-25 duomenimis.

Vidutinis darbo užmokestis

47. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2020 m. II ketv. didėjo visuose veiklos sektoriuose nuo 0,7 (statybų sektoriuje) iki 3,9 proc. (pramonės sektoriuje), išskyrus paslaugų sektorių, kuriame jis sumažėjo 0,02 proc. (23 pav.). Augimą lėmė nuo 2020-01-01 padidinta minimalioji mėnesinė alga, valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinis dydis, padidintas darbo užmokestis gydymo įstaigų darbuotojams, kovojantiems su COVID-19 infekcija, išmokėtos priemonės ekstremaliosios situacijos suvaldyme dalyvavusiems pareigūnams ir darbuotojams⁸⁴.

23 pav. Bruto darbo užmokestis pagal ekonomines veiklas, Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis

Juridinių ir fizinių asmenų bankrotai

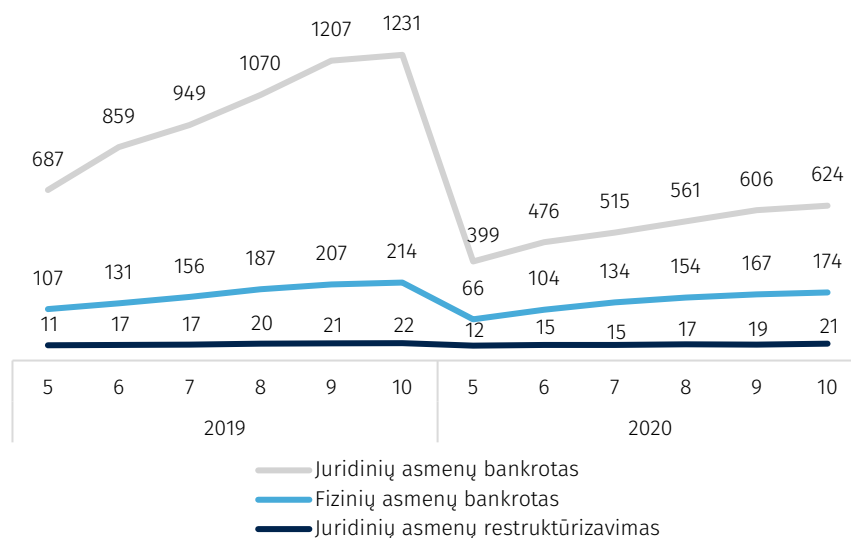
48. Juridinių ir fizinių asmenų bankroto procesų ir juridinių asmenų restruktūrizavimo procesų daugiausiai 2020 m. pradėta per birželio mėn. (24 pav.). Lyginant su tuo pačiu 2019 m. laikotarpiu (2019-05-25–2019-10-05), juridinių asmenų bankroto procesų 2020 m. pradėta beveik 2 kartus mažiau, fizinių asmenų bankroto procesų – 1,2 karto mažiau. Viena iš sumažėjusio bankroto procesų skaičiaus priežasčių – 2020 m. priimti teisės aktai⁸⁵, kurie riboja galimybes skelbti įmonių bankrotą karantino metu ir tris mėnesius po jo⁸⁶, įtakos turėjo ir taikomos ekonomikos skatinimo ir paramos verslui priemonės.

⁸⁴ Statistikos departamento duomenimis.

⁸⁵ Naujojo koronaviruso (COVID-19) sukeltų pasekmių poveikio Juridinių asmenų nemokumo įstatymo taikymui įstatymas, 2 str.

⁸⁶ Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba. Juridinių asmenų bankroto ir restruktūrizavimo bei fizinių asmenų bankroto procesų 2020 m. sausio–birželio mėn. apžvalga.

24 pav. Iškeltų bankroto bylų skaičius (augančia tvarka nuo metų pradžios)

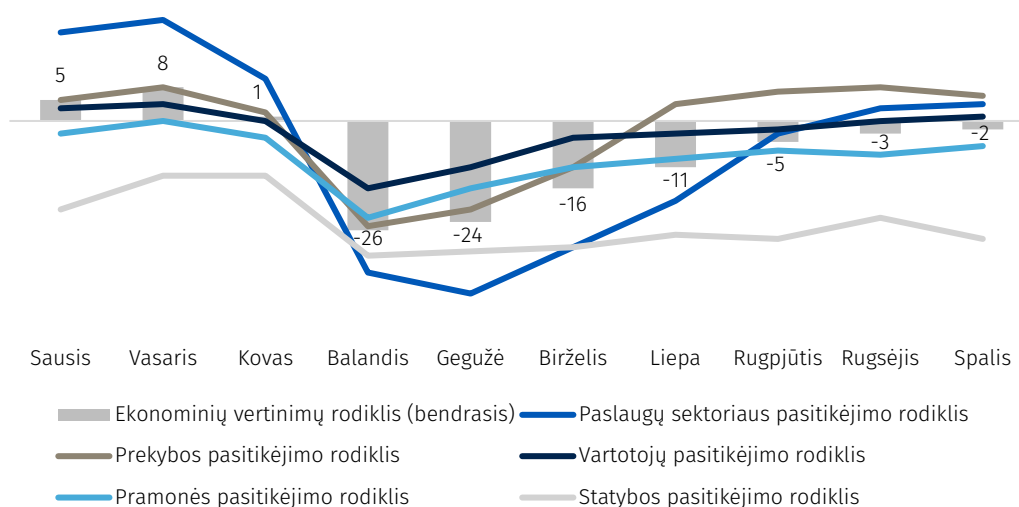

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenis

Pasitikėjimas Lietuvos ekonomika

49. Ekonominės vertinimo rodiklis, rodantis bendrą ekonomikos dalyvių – gamintojų, vartotojų ir investuotojų – pasitikėjimą Lietuvos ekonomika, spalio mėn. vis dar buvo neigiamas, bet jis kyla nuo birželio mėn. (25 pav.). Jį sudarančių komponentų (vartotojų, pramonės, statybos, paslaugų sektoriaus pasitikėjimo rodikliai) tendencijos skiriasi: prekybos sektoriaus pasitikėjimo rodiklis yra teigiamas nuo liepos mėn., paslaugų sektoriaus – nuo rugsėjo mėn., o vartotojų pasitikėjimo rodiklis – nuo spalio mėn. Daugiausiai (iki –41 proc.) buvo nukritęs paslaugų sektoriaus rodiklis, tam įtakos turėjo dėl pandemijos pablogėjusi paslaugų įmonių verslo padėtis bei dėl karantino apribojimų sumažėjusi teikiamų paslaugų apimtis.

25 pav. Ekonominės vertinimo rodiklis 2020 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Statistikos departamento duomenis

50. Vadovaujantis Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos, Tarptautinio valiutos fondo (toliau – TVF) pateikiamomis pagrindinių Lietuvos ekonominių

rodiklių prognozėmis, 2020 m. pabaigoje numatomas ekonominės situacijos blogėjimas, lyginant su 2019 m.: bendrasis vidaus produktas gali mažėti nuo 1,5 iki 2,2 proc., skola gali siekti nuo 47,1 iki 48,3 proc. bendrojo vidaus produkto, nedarbo lygis – siekti 8,9 proc., namų ūkių vartojimo išlaidos – sumažėti iki 3,5 proc., valdžios sektoriaus deficitas – išaugti iki 8,9 proc. Tačiau prognozuojama ne didesnė nei 1,3 proc. infliacija ir iki 6,8 proc. vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio augimas (ekonominių rodiklių prognozės pateikiamos 2 priede).

51. Situacija, vadovaujantis 2020 m. rugsėjo-lapkričio mėn. prognozėmis, turėtų gerėti 2021 m.: bendrasis vidaus produktas pradės augti, sumažės valdžios sektoriaus deficitas, pradės kilti namų ūkių vartojimas, sumažės nedarbo lygis. 2021 m. gerėjimas numatomas ne visose srityse: vis dar prognozuojamas valdžios sektoriaus skolos ir infliacijos augimas, mažesnis nei 2020 m., darbo užmokesčio augimas, nedidėjančios ar mažėjančios valdžios sektoriaus vartojimo išlaidos. Prognozuojama, kad 2021 m. valdžios sektoriaus skola gali sudaryti nuo 47,1 iki 48,3 proc. bendrojo vidaus produkto.

3. PRIEMONIŲ COVID-19 NEIGIAMOMS PASEKMĖMS MAŽINTI IR LIGOS PLITIMUI STABDYTI ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

52. Visos ES šalys, kaip ir kitos pasaulio valstybės, ėmėsi priemonių kovai su COVID-19 ir jos sukeltų neigiamų pasekmių šalinimui. Išanalizavę Europos Komisijos skelbiamą informaciją apie ES šalyse (be Jungtinės Karalystės) taikytas priemones COVID-19 krizės pasekmėms suvaldyti⁸⁷, pastebime, kad beveik visos jos skiria papildomų išlaidų sveikatos sektoriui, visos taiko panašias priemones gyventojų pajamoms ir darbo vietoms išsaugoti bei įmonių likvidumui užtikrinti (žr. 3 priedą).
53. Lietuvos Vyriausybė patvirtino kovai su COVID-19 ir jos pasekmėmis skirtas greito reagavimo ir ilgalaikio poveikio priemones:
 - kurios skirtos išteklių, reikalingų sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų efektyviam veikimui, užtikrinimui, darbo vietų išsaugojimui, gyventojų pajamų lygio kurios skirtos palaikymui, verslo finansinio likvidumo išsaugojimui, ekonomikos skatinimui⁸⁸;
 - kurios skirtos ligos plitimo trumpuoju laikotarpiu suvaldymui ir tinkamam pasirengimui naujoms galimoms viruso bangoms ateityje⁸⁹;
 - kuriomis siekiama investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą⁹⁰.

3.1. COVID-19 valdymo strategija: vėluojama įgyvendinti 28 proc. veiksmų

54. Vyriausybės 2020-06-10 patvirtintos COVID-19 valdymo strategijos paskirtis – sutelkti visų valdžios institucijų ir įstaigų, vietos savivaldos, medikų, socialinių ekonominių partnerių,

⁸⁷ Liepos mėn. apžvalga. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_policy_measures_17_july.pdf.

⁸⁸ Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planas, patvirtintas Vyriausybės 2020-03-16 pasitarime, protokolas Nr. 14.

⁸⁹ COVID-19 valdymo strategija, patvirtinta Vyriausybės 2020-05-06 pasitarime, protokolas Nr. 23.

⁹⁰ Ateities ekonomikos DNR planas, patvirtintas Vyriausybės 2020-06-10 pasitarime, protokolas Nr. 28.

pilietinės visuomenės pastangas ir iniciatyvas, jau vykdomas veiklas viruso plitimo rizikai suvaldyti ir neigiamam poveikiui mažinti, taip pat numatyti kryptis naujoms būtinoms valstybės investicijoms, reikalingoms Strategijos tikslui įgyvendinti⁹¹. Planuojama, kad strategija bus įgyvendinama dvejus metus⁹².

55. Strategijos tikslas – suvaldyti COVID-19 ligos plitimą trumpuoju laikotarpiu ir tinkamai pasirengti naujoms galimoms viruso bangoms ateityje, kad būtų sumažintas jų neigiamas poveikis visuomenės sveikatai, šalies ekonomikai, socialiniam ir kultūriniam gyvenimui. Strategija įgyvendinama keturiomis prioritetinėmis kryptimis:
- veiksmingo viruso valdymo kontrolės mechanizmo sukūrimas (47 veiksmai);
 - sveikatos sistemos pasirengimo užtikrinimas ir visuomenės fizinės ir psichologinės (emocinės) sveikatos stiprinimas (24 veiksmai);
 - karantino režimo sąlygų taikymas, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją šalyje (10 veiksmų);
 - šalies socialinio ir ekonominio sektorių stabilizavimas ir pritaikymas naujoms sąlygoms (45 veiksmai).
56. Strategijai įgyvendinti parengtas priemonių planas⁹³, numatantis 30 priemonių ir 126 veiksmus bei priemonių siekiamus rezultatus ir atsakingas institucijas. Priemonių planas apima ir Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano dalies priemonių įgyvendinimą⁹⁴ ir Ateities ekonomikos DNR plano parengimą ir įgyvendinimą⁹⁵. Strategijos įgyvendinimo priemonių planui įgyvendinti reikalingos lėšos nenurodytos.
57. COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybė, įgyvendinimo kontrolę pavesta vykdyti Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komitetui⁹⁶. Priemonių plano įgyvendinimo stebėseną vykdoma kas mėnesį⁹⁷, o išsamesnį vertinimą numatyta atlikti kartą per 6 mėnesius⁹⁸.
58. Priemonės ir veiksmus įgyvendina Vyriausybės kanceliarija, 9 ministerijos⁹⁹ (jų įstaigos), savivaldybės. Didžiąją dalį veiksmų – 73 proc. (92 iš 126 veiksmų) – numatyta įgyvendinti 2020 m., 2 veiksmus numatyta įgyvendinti 2021 m., o 25 proc. veiksmų (32 iš 126) – vykdyti nuolat. Išanalizavę COVID-19 Valdymo strategijos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo

⁹¹ Vyriausybės 2020-05-06 pasitarimo protokolas Nr. 23.

⁹² Strategija ir jos įgyvendinimo priemonių planas bus iš esmės peržiūrimi, jeigu bus sukurta vakcina / vaistai nuo viruso arba moksliai įrodyta, kad susiformuoja imunitetas virusui.

⁹³ Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo protokolas Nr. 28.

⁹⁴ 2.6 priemonė, 2.6.2.veiksmai „Įgyvendinti Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano, kuriam Vyriausybė pritarė 2020 m. kovo 16 d., priemonės, skirtas visuomenės psichikos sveikatai stiprinti“ ir 4.1 priemonė, 4.1.1 veiksmas „Įgyvendinti Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano, kuriam Vyriausybė pritarė 2020 m. kovo 16 d., priemonės“, kuris apima minimo plano 2-4 tikslus.

⁹⁵ 4.2 priemonė, 4.2.1 veiksmas „Parengti ir įgyvendinti Ateities ekonomikos DNR planą“.

⁹⁶ Vyriausybės 2020-03-25 nutarimas Nr. 266 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto sudarymo“, Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo protokolas Nr. 28.

⁹⁷ Išskyrus 4.1–4.2 priemones.

⁹⁸ Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo protokolas Nr. 28.

⁹⁹ Vidaus reikalų, Socialinės apsaugos ir darbo, Užsienio reikalų, Susisiekimo, Švietimo, mokslo ir sporto, Energetikos, Ekonomikos ir inovacijų, Kultūros, Teisingumo ministerijos, savivaldybės, Statistikos departamentas, Vyriausybės kanceliarija.

duomenis matome, kad beveik trečdalis (28 proc.) veiksmų, kurių įvykdymo terminas buvo iki 2020-10-01, vėlavo (2020-10-07 duomenimis) (1 lentelė).

1 lentelė. COVID-19 valdymo strategijos priemonių plano įgyvendinimas 2020-10-07

Kryptis	Priemonių skaičius	Veiksmų skaičius, iš jų:	vykdomi nuolat	vykdomi iki nustatyto termino, iš jų:	terminas nepasibaigęs	įvykdyti iki nustatyto termino vykdomi veiksmai vnt.	Neįvykdyti iki nustatyto termino vykdomi (vėluojantys) veiksmai vnt. (proc.)
Veiksmingo viruso valdymo mechanizmo sukūrimas	9	47	9	38	0	24	14 (37 proc.)
Sveikatos sistemos pasirengimo užtikrinimas ir visuomenės fizinės ir psichologinės (emocinės) sveikatos stiprinimas	6	24	4	20	2	13	5 (28 proc.)
Karantino režimo sąlygų taikymas, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją šalyje	3	10	4	6	0	5	1 (17 proc.)
Šalies socialinio ir ekonominio sektorių stabilizavimas ir pritaikymas naujoms sąlygoms	12	45	15	30	3	22	5 (19 proc.)
Iš viso	30	126	32	94	5	64	25 (28 proc.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal <https://plan.tomsplanner.com> duomenis

59. Dėl užtrunkančių derinimo procedūrų (teisės aktų, skirtingų sričių ar informacinių sistemų veiklos reikalavimų, ypač tada, kai dalyvauja kelios institucijos), ambicingai nustatytų įgyvendinimo terminų ir dėl (už 3 (iš 4) prioritetinių kryptų įgyvendinimo koordinavimą atsakingos Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone) ne pagal kompetenciją paskirtų atsakingų vykdytojų vėluojama atlikti tokius veiksmus kaip, pvz.:
- reikiamų teisės aktų ir veiklos rekomendacijų dėl infekcijų valdymo asmens sveikatos priežiūros įstaigose peržiūra ir pakeitimai (terminas 2020-07-01);
 - atnaujinti savivaldybių ekstremaliųjų situacijų planus (terminas 2020-09-01);
 - komunikacijos tarp nacionalinių, regioninių ir savivaldos institucijų ir įstaigų taisyklių, siekiant užtikrinti nepertraukiamą 24 val. dialogą epidemiologinės krizės atveju, parengimas (terminas 2020-08-01);
 - galiojančių teisinio reguliavimo nuostatų, susijusių su epidemiologinės krizės valdymu, įvertinimas ir jų pakeitimų projektų rengimas (terminas 2020-09-01);
 - valstybės rezervo formavimo ir panaudojimo procesą reglamentuojančių teisės aktų peržiūra ir jų pakeitimų rengimas (terminas 2020-09-01).
60. Priemonės vykdančios institucijos kas mėnesį teikia informaciją ir duomenis fiksuoja stebėsenos formoje¹⁰⁰: pažymi, ar veiksmai vykdomi laiku¹⁰¹, kas atlikta (nurodoma, kad dokumentas derinamas, vyko susitikimai, nurodomas priimto teisės akto numeris ir t. t.). Informacija apie veiksmų įgyvendinimo trikdžius, vėlavimo priežastis nurodoma ne visada,

¹⁰⁰ Prieiga per internetą: <https://plan.tomsplanner.com>.

¹⁰¹ Netaikoma priemonėms 4.1 (Gyventojų pajamų lygio palaikymas ir verslo finansinio likvidumo išsaugojimas bei ekonomikos skatinimas) ir 4.2 (Ilgalaikio poveikio priemonių ekonomikos perorientavimui įgyvendinimas).

pvz., vėluojant įgyvendinti pirmos prioritutinės krypties veiksmus, vėlavimo priežastys nenurodytos 12 atvejų iš 14, vėluojant įgyvendinti ketvirtos prioritutinės krypties veiksmus – 1 iš 5 atvejų.

61. Priemonių plane nustatyti 6 pagrindiniai rodikliai, kuriems pasikeitus turėtų būti įvertinta COVID-19 ligos plitimo rizika šalyje ir poreikis nustatyti atitinkamus režimus. Stebėseną kas savaitę atlieka Sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldžios įstaigos¹⁰²:
 - suminis sergamumo COVID-19 liga rodiklis per paskutines 14 dienų nedidėja daugiau nei 20 proc. (Nacionalinis sveikatos centras skaičiuoja kas savaitę);
 - vidutiniškai per savaitę teigiamų naujų nustatytų atvejų dalis neviršija 0,5 proc., palyginti su visais atliktais tyrimais (Nacionalinis sveikatos centras skaičiuoja kas savaitę);
 - ne mažiau nei 90 proc. per savaitę nustatytų naujų atvejų susiję su lokalizuotais ir valdomais ligos protrūkiais (Nacionalinis sveikatos centras skaičiuoja kas savaitę iki 2020-08-14, nuo 2020-08-21 skaičiuojamas naujas rodiklis „Su protrūkiais ar įvežtiniais atvejais nesusijusių naujų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejų dalis sudaro ne daugiau kaip 10 proc. per savaitę“);
 - profilaktinių (prevencinių) tyrimų dalis sudaro ne mažiau nei 50 proc., palyginti su visais atliktais tyrimais (rodiklio duomenys nuolat kaupiami elektroninės sveikatos sistemos duomenų bazėje, vertinama kas savaitę¹⁰³);
 - asmens sveikatos priežiūros įstaigos teikia ne mažiau nei 80 proc. planinių sveikatos priežiūros paslaugų (Valstybinė ligonių kasa vertina kas mėnesį);
 - nustatytų mirčių nuo viruso skaičius 100 tūkst. gyventojų neviršija vidurkio Europos Sąjungos / Europos ekonominės erdvės valstybėse ir Jungtinėje Karalystėje (rodiklis kiekvieną savaitę nebuvo skaičiuojamas, nes, Sveikatos apsaugos ministerijos vertinimu, Lietuvos mirusiųjų nuo COVID-19 skaičiai yra labai maži, todėl jų analizė, ypač savaitėmis, yra statistiškai nepatikima ir negali būti lyginama tarp šalių).
62. COVID-19 valdymo komiteto administravimo ir koordinavimo darbo grupės 2020-09-22 pasitarime buvo nutarta įvertinti COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimo priemonių plano veiksmų įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą (pavesta atlikti Sveikatos apsaugos ministerijai, bendradarbiaujant su visomis plano įgyvendinime dalyvaujančiomis ministerijomis ir joms pavaldžiomis institucijomis bei Vyriausybės kanceliarijai). Institucijoms pavesta apibendrintus vertinimo rezultatus iki 2020-10-30 pateikti Vyriausybės kanceliarijai, įvertinus:
 - ar įgyvendintų veiksmų turinys atitinka šiandienos tendencijas;
 - ar reikalingos korekcijos dėl turinio ir terminų;
 - ar nustatytos priemonės ir veiksmai yra pakankami, kad COVID-19 valdymas vyktų efektyviai ir būtų pasiekti suplanuoti rezultatai.
63. Sveikatos apsaugos ministerija apibendrintus siūlymus dėl Strategijos įgyvendinimo plano priemonių, veiksmų, rodiklių ir terminų keitimo pateikė Vyriausybės kanceliarijai 2020-11-06, jie bus vertinami ir aptariami su atsakingomis ministerijomis.

¹⁰² 2020-09-22 duomenimis.

¹⁰³ Sveikatos apsaugos ministro 2020-05-29 sprendimas Nr. V-1336 „Dėl tikslinių ir profilaktinių tyrimų dėl Covid-19 ligos (koronaviruso infekcijos) organizavimo“ (su pakeitimais).

64. Pastebėjome, kad rezultatų pasiekimo terminai COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimo priemonių plane nenustatyti, todėl nežinoma, kada jie turėtų būti pasiekti, pvz., sveikatos sistemos aprūpinimo reikiama medicinos įranga bei priemonėmis ir asmens apsaugos priemonėmis rodikliai:
- asmens sveikatos priežiūros įstaigų rezerve asmens apsaugos priemonių kaupiama ne mažiau nei 3 mėn. poreikiui patenkinti;
 - organizuojančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos veikimo teritorijoje esančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų rezerve 1 mln. gyventojų išlaikomos ne mažiau kaip 5 lovos su dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatais ir ne mažiau kaip 30 lovų su deguonies tiekimo sistemomis;
 - esant kritinei epidemiologinei situacijai šalyje, organizuojančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos veikimo teritorijoje 1 mln. gyventojų tenka ne mažiau kaip 300 lovų su dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatais ir 1800 lovų su deguonies tiekimo sistemomis.
65. Ne visi rodikliai, nustatyti rezultatams įvertinti, yra pamatuojami, pvz.: vykdant priemonę „Centralizuoto duomenų valdymo, pateikimo ir analitikos sistemos užtikrinimas“, siekiama rezultato – „priimami duomenimis grįsti sprendimai“; vykdant priemonę „Aktyvaus gydymo stacionarines paslaugas teikiančių ligoninių ir ambulatorines paslaugas teikiančių įstaigų pajėgumų valdymas“, siekiama rezultatų: „asmens sveikatos priežiūros įstaigų personalas apmokytas reaguoti ir dirbti su COVID-19 liga“; „užtikrinamas koordinuotas stacionarinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas organizuojančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos veikimo teritorijoje“ ir t. t. Su veiklos vertinimo kriterijų sudarymu susijusius trūkumus esame ne kartą pažymėję 2016–2018 m. atliktų auditų ir vertinimų¹⁰⁴ metu: ne visi kriterijai aiškūs ar atspindintys veiklos turinį, ne visi jie parodo tikslo pasiekimą ir t. t.

3.2. Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo pasekmių mažinimo priemonių planas: panaudota 40,1 proc. lėšų

66. Reaguodama į neeilinę situaciją, įvertinus jau pasireiškusias bei potencialias neigiamas ekonomines ir socialines pasekmes bei siekdama užtikrinti reikiamus išteklius efektyviai sveikatos ir visuomenės saugumo sistemų veiklai, Vyriausybė 2020-03-16 patvirtino trumpojo laikotarpio iššūkiams spręsti skirtą Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planą¹⁰⁵, kurio projektą parengė ministerijų atstovai¹⁰⁶. Jame numatytos priemonės, skirtos 5 tikslų įgyvendinimui: 1) užtikrinti išteklius sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemoms efektyviam veikimui, 2) padėti išsaugoti darbo vietas ir palaikyti gyventojų pajamų lygį, 3) padėti verslui išsaugoti likvidumą, 4) skatinti ekonomiką, 5) užtikrinti valstybės išdų likvidumą. Priemonių planą numatoma vykdyti iki 2020-12-31.
67. Ekonomikos skatinimo priemonėms numatyta skirti 6 240,5 mln. Eur, joms reikalingas tiesioginis finansavimas (investicijos, paskolos, kompensacijos, subsidijos, išmokos)

¹⁰⁴ Valstybinio audito ataskaitos: „Programinio biudžeto sistema: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-2-17; „Auditų „Programinis biudžetas: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“ ir „Valstybės investicijų 2015 m. programos valdymas“ rekomendacijų įgyvendinimo eiga“, 2017-10-15 Nr. VA-2017-P-60-1-18; „Biudžeto valdysenos brandos vertinimas“, 2018-10-10.

¹⁰⁵ Vyriausybės 2020-03-16 pasitarimo protokolas Nr. 14.

¹⁰⁶ Pagal Vyriausybės kanceliarijos pateiktą informaciją, planą rengė Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo, Ekonomikos ir inovacijų ir kt. ministerijų atstovai, remdamiesi turimomis žiniomis, patirtimi ir duomenimis.

sudaro 4 900,5 mln. Eur, iš jų 4 335,2 mln. Eur – valstybės vardu pasiskolintos lėšos¹⁰⁷. Kitos paramos priemonės apima garantijų limito didinimą, lėšų persikirstymą, jų naudojimo spartinimą. Priemonių įgyvendinimui numatyti įvairūs šaltiniai, jų sumos priemonių plane nedetalizuojamos: valstybės biudžetas, Vyriausybės rezervas, valstybės rezervas, ES ir kitų tarptautinių programų lėšos, VSDSF, PSDF rezervas, Garantinis fondas.

68. Priemonių plane numatytos lėšos priemonėms ar priemonių grupėms yra maksimalus dydis, kurio negalima viršyti, o finansavimas priemonėms skiriamas Vyriausybės nutarimais. Plano priemonių paketas koreguojamas, atsižvelgiant į šalies ekonominę-socialinę situaciją ir priemonių įgyvendinimo rezultatus, iki 2020-10-02 planas koreguotas 10 kartų, keitėsi suma¹⁰⁸, įtraukta 61 papildoma ir atsakyta 2 priemonių (detaliau 4 priedas):
- 27 priemonėmis papildytos verslo likvidumui išsaugoti skirtos priemonės (paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams; nuomos mokesčio kompensavimas; subsidijos mikroįmonėms; priemonės, skirtos sudaryti sąlygas išsaugoti žemės ūkio sektoriaus likvidumą ir didinti finansinių paslaugų prieinamumą ūkio subjektams; turizmo sektoriaus likvidumą užtikrinančios priemonės ir t. t.);
 - 15 papildomų priemonių įtraukta į ekonomikos skatinimo priemones (lėšų skyrimas į Valstybės investicijų programą įtrauktiems investicijų projektams sparčiau įgyvendinti, kitiems suplanuotiems investicijų projektams (įvairių statybos rūšių, informacinių ir ryšių technologijų ir kt.) sparčiau įgyvendinti, suplanuotam ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sparčiau įsigyti, valstybinės ir vietinės reikšmės keliams rekonstruoti, taisyti (remontuoti); priemonės COVID-19 sukeltoms pasekmėms turizmo sektoriuje mažinti ir t. t.);
 - 14 papildomų priemonių įtraukta į darbo vietų ir gyventojų pajamų išsaugojimo priemones (subsidijų darbo užmokesčiui mokėjimas, pasibaigus prastovai ir (ar) karantinui, siekiant valstybės lėšomis padėti darbdaviams išlaikyti darbuotojus po prastovos ar priimti tikslinėms grupėms priklausančius bedarbius; subsidijų darbo vietai steigti mokėjimas savarankiškai dirbantiems asmenims, gavusiems savarankiškai dirbančio asmens išmoką, kurie keis savo vykdytą veiklą; laikinos darbo paieškos išmokos mokėjimas bedarbiams, nedalyvaujantiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (iki 6 mėn.) ir t. t.);
 - 5 priemonėmis papildytos reikiamų išteklių efektyviai sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų veiklai užtikrinimo priemonės (įtrauktas nevyriausybinių organizacijų, veikiančių socialinėje srityje ir teikiančių būtinąsias socialines paslaugas, papildomų išlaidų finansavimas; geresnių sąlygų vyresnio amžiaus žmonėms įsitraukti į visuomenės socialinę ir kultūrinę gyvenimą priemonių grupė).
69. Ekonomikos skatinimo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną atlieka Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA)¹⁰⁹: kiekvieną savaitę Vyriausybei teikia informaciją apie planui skirtų lėšų panaudojimą, priemonių eigą ir rezultatus, rengia kas mėnesinę vykdymo apžvalgą, kurią teikia Vyriausybei ir skelbia viešai¹¹⁰.

¹⁰⁷ Suma patvirtinta 2020-09-30 Vyriausybės positarimo sprendimu, protokolai Nr. 43.

¹⁰⁸ Pirmojo tvirtinimo 2020-03-16 metu priemonių įgyvendinimui skirta 2 500 mln. Eur lėšų, nuo to laiko suma augo (5 plano keitimais), o nuo 2020-06-22 iki 2020-09-30 sudarė 6 261,7 mln. Eur. Priemonių įgyvendinimui skirta suma 2020-09-30 sumažinta 40 mln. Eur iki 6 240,5 mln. Eur (60 mln. Eur sumažinta lėšų suma priemonių grupei „Sudaryti sąlygas išsaugoti žemės ūkio sektoriaus gamybos potencialą ir tvirtą maisto tiekimo grandinę“ ir 40 mln. Eur padidinta lėšų suma priemonių grupei „Sudaryti sąlygas išsaugoti žemės ūkio sektoriaus likvidumą ir didinti finansinių paslaugų prieinamumą ūkio subjektams“).

¹⁰⁹ Vyriausybės kanclerio 2020-04-21 pavedimas.

¹¹⁰ Prieiga per internetą: <https://STRATA.gov.lt/lt/tyrimai/ataskaitos>.

70. Ekonomikos skatinimo priemonių plane numatytos 93 priemonės¹¹¹, iš jų: 9 nepradėtos vykdyti, 8 baigtos, 2 atsisakyta. Analizuodami lėšų panaudojimą tikslų ir priemonių įgyvendinimui, vertinome tiesioginiam finansavimui skirtų 4 900,5 mln. Eur panaudojimą. 2020-09-25 duomenimis, jis sudarė 40,1 proc. Mažiausiai panaudota lėšų 1 tikslui – užtikrinti reikiamus išteklius sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų efektyviam veikimui – 20,9 proc. ir 3 tikslui įgyvendinti – išsaugoti verslo likvidumą – 28,9 proc. (2 lentelė).

2 lentelė. Ekonomikos skatinimo planui skirtų lėšų panaudojimas 2020-09-25, įgyvendinant priemones, kurioms reikalingas tiesioginis finansavimas

Tikslas	Priemonės (priemonių grupės)	Skirta lėšų suma, mln. Eur*	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudota lėšų, proc.
1. Užtikrinti išteklius, kurių reikia sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemoms efektyviai veikti	Asmens saugos priemonių, reagentų, medicininių ir kitos įrangos įsigijimas		61,8	
	Ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių institucijų papildomų išlaidų, įskaitant sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimų priedus, finansavimas	500	40,8	20,9
	Priemonės neigiamoms COVID-19 pasekmėms psichikos sveikatai mažinti		1,1	
	Nevyriausybinių organizacijų papildomų išlaidų finansavimas		1,1	
	Geresnių sąlygų vyresnio amžiaus žmonėms įsitraukti į visuomenės socialinį ir kultūrinį gyvenimą ir kitas veiklas, užtikrinimas	0,3	0	0
	Iš viso tikslui	500,3	104,7	20,9
2. Padėti išsaugoti darbo vietas ir gyventojų pajamas	Pagalba verslui išsaugoti darbo vietas ir kurti naujas	672,1	337,6	50,2
	Pagalba darbo netekusiems asmenims išsaugoti bent dalį pajamų, skatinti sugrįžimą į darbo rinką	615	190,4	31
	Pagalba užtikrinti gyventojų pajamas	604,3	406,6	67,3
	Meno kūrėjų socialinė apsauga	0,8	0,58	73
	Vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veiklų finansavimas	5,5	1,44	26,2
	Iš viso tikslui	1 897,7	936,6	49,4
3. Padėti verslui išsaugoti likvidumą	Finansinės priemonės verslo likvidumui	1 196	355,9	29,8
	Finansinės priemonės žemės ūkio sektoriaus likvidumui	92	24,9	27,1
	Finansinės priemonės turizmo sektoriaus likvidumui	31	7,8	25,2
	Finansinės priemonės žemės ūkio sektoriaus gamybos potencialo ir tvartos maisto tiekimo grandinės išlaikymui	105,5	22,9	21,7
	Iš viso tikslui	1 424,5	411,5	28,9
4. Skatinti ekonomiką	Lėšos investicijų projektams	900	507,7	56,4
	Lėšos Kelių priežiūros, Klimato kaitos programoms	160	0	0
	Lėšos turizmo sektoriaus skatinimui	18	2,96	16,4
	Iš viso tikslui	1 078	510,6	47,4
Iš viso priemonėms įgyvendinti		4 900,5	1 963,4	40,1

*Įvertinus 2020-09-30 Ekonomikos skatinimo priemonių plano pakeitimą.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir priemones įgyvendinančių institucijų pateiktus duomenis. Dalies rodiklių stebėsena, kurią atlieka STATA, yra mėnesinė arba metinė, todėl Valstybės kontrolės duomenys, rinkti šiam vertinimui 2020-09-25, gali skirtis nuo STRATA viešai skelbiamų duomenų

¹¹¹ Pagal Ekonomikos skatinimo plano redakcijas, galiojusias iki 2020-10-01. Dalis priemonių buvo vykdomos ir anksčiau, tik pakeistas jų turinys: pakeistas išmokos dydis, išplėstas išmokas gaunančių subjektų ratas ir t. t.

71. Siekiant padėti užtikrinti skaidrumą ir išvengti skirtingų interpretacijų dėl galimų korupcijos rizikų įgyvendinant Ekonomikos skatinimo priemonių planą, Specialiųjų tyrimų tarnyba 2020 m. balandžio mėn. parengė atmintinę ir pateikė rekomendacijas dėl teisėkūros proceso, darbo praktikos skaidrinimo ir darbuotojų atsparumo korupcijai didinimo institucijoms¹¹², kurių funkcijos susijusios su šio plano vykdymu. 2020 m. liepos mėn. tarnyba pateikė savivaldybėms rekomendacijas dėl išsamios informacijos viešinimo apie galimybes ir tvarką pasinaudoti paramos priemonėmis (komunalinių įmokų ir įmokų už šilumos energiją mokėjimo atidėjimu bei mokesčių mokėtojų atleidimu nuo komercinės paskirties nekilnojamojo turto, žemės mokesčių)¹¹³. Įvertinusi verslo likvidumo išsaugojimui skirtų priemonių įgyvendinime dalyvaujančių institucijų veiklą priemonių įgyvendinimo ir įgyvendinimo kontrolės srityse, 2020 m. lapkričio mėn. tarnyba pateikė siūlymus dėl galimų korupcijos rizikų išvengimo¹¹⁴.
72. Vienas tikslų, kuriam skirta daugiausiai Ekonomikos skatinimo plano lėšų, yra verslo likvidumo išsaugojimas (priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas 1 424,5 mln. Eur). Šį tikslą įgyvendinti ypač svarbu, nes verslas yra kiekvienos valstybės ekonomikos pagrindas. Sėkminga verslo plėtra lemia didesnį užimtumą, daugiau surinktų mokesčių, socialinę gerovę ir saugumą, sparčiau augantį bendrąjį vidaus produktą. Nuo Ekonomikos priemonių plano patvirtinimo panaudota apie 30 proc. tikslui skirtų lėšų (2020-09-25). Atsižvelgę į šias aplinkybes, 2020 metų finansinio (teisėtumo) audito metu planuojame vertinti procesų ir lėšų, skirtų padėti verslui išsaugoti likvidumą, atitiktį teisės aktams: atkreipsime dėmesį į tai, ar sukurta teisinė aplinka pakankama, siekiant nusistatytų tikslų ir įgyvendinant patvirtintas priemones.

1 tikslas. Reikiamų išteklių efektyviai sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų veiklai užtikrinimas

73. Siekiant užtikrinti reikiamus išteklius efektyviai sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų veiklai, Ekonomikos skatinimo priemonių plane patvirtinta 10 priemonių:
- užtikrinti išlaidų finansavimą, įsigyjant asmens saugos priemones, įrangą, mokant sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimų priedus, užtikrinant jiems papildomas socialines garantijas, ir finansuojant ekstremaliosios situacijos valdyje dalyvaujančių valstybės institucijų papildomas išlaidas, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus (4 priemonės). Analizuodami kitų ES šalių taikomas priemones kovai su COVID-19¹¹⁵ pastebėjome, kad aprūpinant šalį medicininės apsaugos ir kitomis priemonėmis buvo nustatytos maksimalios jų kainos (Slovėnija, Kipras ir Ispanija). Bulgarija, siekdama užtikrinti šalies poreikius, nustatė apribojimus medicininių priemonių eksportui;
 - užtikrinti geresnes sąlygas vyresnio amžiaus žmonėms įsitraukti į visuomenės socialinę ir kultūrinę gyvenimą (3 priemonės);
 - mažinti neigiamas COVID-19 pasekmes psichikos sveikatai (1 priemonė);

¹¹² Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/naujienos/7464/stt-rekomendacijos-ekonominiu-ir-finansiniu-priemoniu-plano-del-covid-19-igyvendinimui:2912>.

¹¹³ Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/doclib/mzqakktu73d91f3vwpbak13g7vjh7sfu>.

¹¹⁴ Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/naujienos/7464/vieninga-valstybes-politika-teikiant-parama-verslui-del-covid-19-didintu-skaidruma:3005>.

¹¹⁵ Liepos mėn. apžvalga. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_policy_measures_17_july.pdf.

- užtikrinti nevyriausybinių organizacijų, veikiančių socialinėje srityje, finansavimą (1 priemonė);
 - nustatyti, kad viešiesiems pirkimams, kurie ekstremaliosios situacijos metu būtini užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą, gali būti taikomos ypatingos skubos aplinkybės atlikti neskelbiamas derybas.
74. Šio tikslo priemonėms vykdyti iš viso skirta 500,3 mln. Eur, iki 2020-09-25 panaudota 104,7 mln. Eur (20,9 proc.), beveik visą šią sumą (98 proc.) sudaro lėšos, panaudotos papildomai finansuojant sveikatos priežiūros išlaidas, sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimų priedus ir ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų papildomas išlaidas, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus.
75. Viena priemonė (iš 10) buvo vykdoma tik karantino metu – užtikrinti papildomų sveikatos priežiūros išlaidų, įskaitant sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimų priedus, finansavimą. Tam iš PSDF rezervo lėšų panaudota 24,5 mln. Eur (už kovo mėn. atlyginimų priedai išmokėti 79 įstaigų 9 963 darbuotojams, už balandžio mėn. – 155 įstaigų 11 245 darbuotojams, už gegužės mėn. – 146 įstaigų 10 578 darbuotojams, už birželio mėn. – 143 įstaigų 10 300 darbuotojų).
76. Priemonių grupei „Užtikrinti geresnes sąlygas vyresnio amžiaus žmonėms įsitraukti į visuomenės socialinį ir kultūrinį gyvenimą ir kitas veiklas“ (3 priemonės) skirtos lėšos dar nepradėtos naudoti (2020-10-09), vyksta parengiamieji darbai (viešieji pirkimai, projektų atrankos konkursai).
77. Įgyvendinant priemones:
- 8 institucijos¹¹⁶ už 61,8 mln. Eur įsigijo asmens apsaugos ir dezinfekcijos priemonių, įrangos, laboratorinės diagnostikos priemonių ir medicinos įrangos;
 - finansuotos ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų papildomos išlaidos (įskaitant darbuotojų atlyginimų priedus), tam panaudota 16,3 mln. Eur¹¹⁷. Lėšas panaudojo 10 institucijų, lėšos naudotos Ekstremalių sveikatai situacijų centro infrastruktūrai, užtikrinti Nacionalinio visuomenės sveikatos centro veikimą ekstremaliosios situacijos sąlygomis ir „karštosios linijos“ veikimą, sveikatos priežiūros darbuotojų mokymams, mokiniams aprūpinti informacinių technologijų priemonėmis ugdymui nuotoliniu būdu, darbuotojams, dirbantiems savivaldybių ir valstybės socialinių paslaugų įstaigose papildomam darbo užmokesčiui, viešinimo paslaugoms, Lietuvos Respublikos piliečiams parvežti iš užsienio valstybių;
 - pradėtas įgyvendinti Ilgalaikių neigiamų COVID-19 pandemijos pasekmių visuomenės psichikos sveikatai mažinimo veiksmų planas¹¹⁸, kurio trukmė 2020–2021 m.;
 - suteiktos 325 subsidijos (1,1 mln. Eur) pareiškėjams nevyriausybinių organizacijų, veikiančių socialinėje srityje ir teikiančių būtinąsias socialines paslaugas, papildomoms išlaidoms finansuoti (galimos finansuoti išlaidos: dezinfekciniam skysčiui, asmens apsaugos priemonėms ir kitoms su apsauga nuo COVID-19 susijusioms būtiniausioms priemonėms įsigyti, padengti darbo užmokesčio priedą, kai

¹¹⁶ Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Teisingumo ir Finansų ministerijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Kauno m. savivaldybės administracija.

¹¹⁷ Panaudojo: Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų, Susisiekimo, Švietimo, sporto ir mokslo, Teisingumo ir Finansų ministerijos, Vyriausybės kanceliarija, Elektrėnų sav. administracija.

¹¹⁸ Sveikatos apsaugos ministro 2020-07-03 įsakymas Nr. V-1596 „Dėl Ilgalaikių neigiamų COVID-19 pandemijos pasekmių visuomenės psichikos sveikatai mažinimo veiksmų plano patvirtinimo“.

šis priedas darbuotojui mokamas už papildomą darbą padidintos rizikos sąlygomis, padengti darbuotojo prastovos dalį, mokamą darbdavio lėšomis ir t. t.).

78. Viena iš įgyvendinant šį tikslą numatytų priemonių, siekiant paspartinti ir supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras, – sąlygų sudarymas viešuosius pirkimus atlikti neskelbiamų derybų būdu, kai šie pirkimai būtini ekstremaliosios situacijos metu užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą.
- Įgyvendinant šią priemonę, 2020-03-17 priimtas Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimas¹¹⁹, sudarantis galimybes greitai vykdyti viešuosius pirkimus neskelbiamų derybų būdu: perkančioji organizacija tarptautinio pirkimo atveju vykdydama neskelbiamas derybas¹²⁰ gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydama Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintų neskelbiamų derybų etapams taikomų ir kitų pirkimo procedūroms bei pirkimo sutarties terminui nustatytų reikalavimų, jeigu neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkančioji organizacija negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais nustatytais terminais. Šiuo pakeitimu perkančioji organizacija tais atvejais, kai būtina užtikrinti viešojo intereso apsaugą, įskaitant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą, gali ne tik nepašalinti tiekėjo iš pirkimo procedūros¹²¹, bet ir neprivalo nustatyti pašalinimo pagrindų ir reikalauti pateikti pašalinimo pagrindų nebuvimą įrodančių dokumentų. Taip sudarytos sąlygos pirkimus vykdyti greičiau.
 - 2020-06-30 atliktas dar vienas Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimas¹²², siekiant išvengti nesąžiningų tiekėjų, įskaitant tuos, kurie siekia piktnaudžiauti ekstremaliosios situacijos metu susidariusia padėtimi. Perkančiajai organizacijai nustatyta pareiga, vykdant neskelbiamas derybas¹²³, kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą, Specialiųjų tyrimų tarnybą dėl turimos neigiamos informacijos apie tiekėją pateikimo. Institucijos informaciją turi pateikti per 3 darbo dienas.
79. Išanalizavę Viešųjų pirkimų tarnybos viešai skelbiamus ir nuolat atnaujinamus duomenis¹²⁴ matome, kad nuo 2020-01-03 iki 2020-09-30 kovai su COVID-19:
- sudaryta sutarčių už 139,6 mln. Eur (26 pav.), daugiausiai – kovo ir balandžio mėn. (82 proc. visų sudarytų sutarčių vertės). Apie 31 proc. (43 mln. Eur) visų sudarytų sutarčių vertės sudaro Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro pirkimai;

¹¹⁹ Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 ir 72 str. pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2814, įsigaliojo nuo 2020-03-19.

¹²⁰ Prekės, paslaugos ar darbai neskelbiamų derybų būdu gali būti perkami, kai yra bent viena iš Viešųjų pirkimų įstatyme numatytų sąlygų, jeigu neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkančioji organizacija negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais VPĮ nustatytais terminais. Aplinkybės, kuriomis grindžiama ypatinga skuba, negali priklausyti nuo perkančiosios organizacijos.

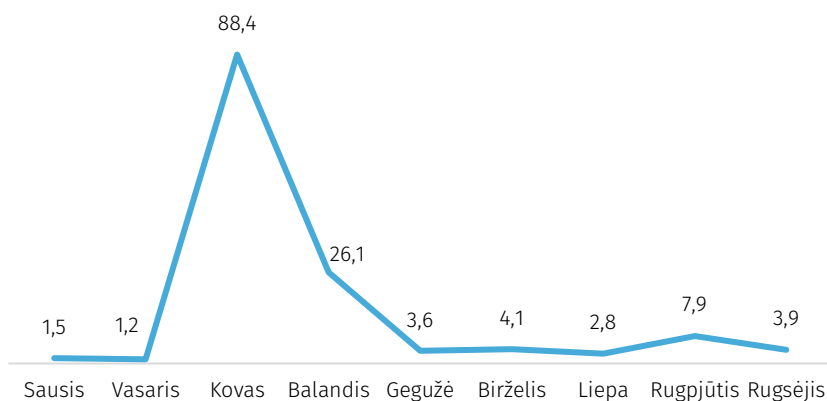
¹²¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 46 str. nurodytais pagrindais, pvz.: nusikalstamos veikos, įsipareigojimų, susijusių su mokesčių mokėjimu nevykdymas, konkurencijos pažeidimo susitarimas ir kt.

¹²² 2020-06-30 priimtas Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 72 str. pakeitimo įstatymas Nr. XIII-3260, įsigaliojo nuo 2020-07-16.

¹²³ Viešųjų pirkimų įstatymo 71 str. 1 d. 3 p. nustatytais sąlygomis.

¹²⁴ Prieiga per internetą: <https://vpt.lrv.lt/lt/priemones-kovai-su-covid-19>.

26 pav. Kovai su COVID-19 sudarytų sutarčių vertė 2020 m., mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Viešųjų pirkimų tarnybos duomenis

- 74 proc. sutarčių vertės (102,8 mln. Eur) sudaro sutartys, skirtos priemonėms kovai su COVID-19 įsigyti: kombinezonams, apsaugos priemonėms, medicinos įrangai, apsauginiams antveidžiams ir t. t.; 16 proc. sutarčių vertės (22 mln. Eur) sudaro sutartys, skirtos įsigyti testams, reagentams ir priemonėms klinikiniais tyrimams atlikti;
- 2020-01-03–2020-09-30 laikotarpiu sudarytos 2 247 sutartys priemonėms kovai su COVID-19 įsigyti. 783 sutartys (35 proc.) sudarytos vykdant viešuosius pirkimus neskelbiamos apklausos būdu¹²⁵, 250 (11 proc.) – neskelbiamų derybų būdu¹²⁶, o 977 atvejais (43 proc.) pirkimo būdas nėra nurodytas. Bendra neskelbiamų derybų ir neskelbiamos apklausos būdais sudarytų sutarčių vertė 77,1 mln. Eur, o tai sudaro 55 proc. visų sudarytų sutarčių vertės.

80. Viešųjų pirkimų tarnyba atliko viešųjų pirkimų kovai su COVID-19 2020 m. sausio–gegužės mėn. sudarytų sutarčių analizę ir pirkimų vertinimą¹²⁷. Nustatyta, kad, pirkimus vykdant skubos tvarka, ypač jei ekstremalioji situacija apima ne šalies, bet ir didelę dalį pasaulio teritorijos, pirkimų kaina gerokai išauga (pvz., apsauginių akinių / skydelių kaina svyravo nuo 1,17 iki 37 Eur/vnt., chalātų kaina – nuo 0,42 iki 13,98 Eur/vnt.), o gaunamų priemonių kokybę užtikrinti sunku. Viešųjų pirkimų tarnyba planuoja tęsti kovai su COVID-19 sudarytų sutarčių vertinimą ir atlikti detalesnę 2020 m. II pusm. sudarytų sutarčių analizę.
81. Atlikusi minėtų sutarčių analizę ir pirkimų vertinimą, Viešųjų pirkimų tarnyba rekomendavo centralizuoti pirkimų vykdymą, pasiūlė ir kitų efektyvesnių pirkimų vykdymo priemonių. Valstybės kontrolė 2018 m. pabrėžė, jog neapankamai naudojami pirkimų centralizavimo ir konsolidavimo bei nepatikimų tiekėjų sąrašo sudarymo įrankiai, todėl neišnaudojamos visos galimybės didinti viešųjų pirkimų administravimo efektyvumą, išvengti nepatikimų tiekėjų dalyvavimo šiame procese, sumažinti klaidų ir pažeidimų skaičių, pirkimų vykdymo sąnaudas ir šiuo būdu įsigyjamų prekių, darbų ar paslaugų kainas¹²⁸.

¹²⁵ Neskelbiama apklausa – pirkimo būdas, kai perkančioji organizacija kreipiasi į tiekėjus, kviesdama pateikti pasiūlymus, pirkimo suma iki 10 000 Eur.

¹²⁶ Neskelbiamos derybos – pirkimo būdas, kai perkančioji organizacija įstatyme nustatytais atvejais pasirinktus tiekėjus kviečia raštu teikti pasiūlymus, pirkimo suma neribojama.

¹²⁷ Viešųjų pirkimų tarnyba. Viešųjų pirkimų sutartys, skirtos kovai su COVID-19. 2020 m. sausio–gegužės mėn. Prieiga per internetą: http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Viesuju_pirkimu_kovai_su_COVID-19_apzvalga.pdf.

¹²⁸ Valstybinio audito ataskaita „Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“, 2018-05-04, Nr. VA-2018-P-900-1-4.

82. Dėmesį su COVID-19 susijusiems viešiesiems pirkimams skiria ir „Transparency International“ Lietuvos skyrius, įgyvendinęs bendrą iniciatyvą su „Open Contracting Partnership“ organizacija. Šia iniciatyva siekiama didinti viešųjų pirkimų skaidrumą pandemijos laikotarpiu bei suteikti visuomenei daugiau aiškumo apie 5 pagrindinių COVID-19 pacientų ligoninių ir 10 didžiausių perkančiųjų organizacijų įsigytas ir gautas apsaugos bei kitas su COVID-19 susijusias priemones ir paramą. Apžvalgos rezultatai paskelbti 2020-11-25¹²⁹.

2 tikslas. Darbo vietų ir gyventojų pajamų išsaugojimas

83. Darbo vietų ir gyventojų pajamų išsaugojimui Ekonomikos skatinimo priemonių plane numatytos 22 priemonės pagal priemonių grupes:
- padėti verslui išsaugoti darbo vietas ir skatinti jas kurti (6 priemonės);
 - padėti darbo netekusiems asmenims išsaugoti bent dalį pajamų, skatinti sugrįžimą į darbo rinką (3 priemonės);
 - padėti užtikrinti gyventojų pajamas (numatyta 12 priemonių);
 - priemonė, skirta vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veikloms finansuoti.
84. 3 priemonių (iš 22) vykdymas pasibaigęs:
- Mokėti bedarbiams stipendijas, kai dėl paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdoma bedarbio profesinio mokymo, įdarbinimo pagal pameistrystės sutartį ar stažuotės teikėjo veikla. Kovo mėn. stipendijos mokėtos 1 956, balandžio mėn. – 2 276, gegužės mėn. – 2 294, birželio mėn. – 2 270 asmenims. Iš viso išmokėta 2,15 mln. Eur. Priemonė iš plano išbraukta 2020-10-28¹³⁰, toliau karantino metu vykdoma pagal Užimtumo įstatymo nuostatas.
 - Sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti įmokų už sunaudotą elektros energiją ir gamtines dujas mokėjimą UAB „Ignitis“. Patenkinta 1 767 vnt.¹³¹ prašymų. Priemonė vykdyta pirmojo karantino metu (2020-03-16–2020-06-16). Antrojo karantino, įsigaliojusio 2020-11-07¹³², metu pateiktos klientų užklauskos yra vertinamos individualiai, įmokos atidedamos ar išdėstomos dalimis pagal standartinius UAB „Ignitis“ procesus.
 - Pailginti nuo 3 iki 6 mėn. būsto paskolų įmokų (išskyrus palūkanas) mokėjimo atidėjimo laikotarpį netekusiems darbo asmenims, suteikiant valstybės garantiją¹³³. Nuo 2020 m. kovo vidurio iki rugpjūčio 6 d. šalies kredito įstaigos atidėjo daugiau kaip 280 mln. Eur vertės būsto paskolų grąžinimą¹³⁴.

¹²⁹ Prieiga per internetą: https://www.transparency.lt/covid_pirkimai/.

¹³⁰ Vyriausybės 2020-10-28 pasitarimo protokolas Nr. 47.

¹³¹ Neunikalus skaičius, gyventojas galėjo teikti kelis prašymus.

¹³² Vyriausybės 2020-11-04 nutarimas Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“.

¹³³ Priemonės tikslas pasiektas kitais būdais, nei numatyta Ekonomikos skatinimo priemonių plane: 2020-04-17 Lietuvos kredito rinkos dalyviai pasirašė laikiną kredito įsipareigojimų moratoriumą fiziniams asmenims, sudarydami galimybę būsto paskolų įmokas atidėti iki 12 mėn., vartojimo kreditų ir lizingo – iki 6 mėn. Valstybės garantijos teikiamos nebuvo. Moratoriumas galiojo iki 2020-09-30.

¹³⁴ Lietuvos bankų asociacijos duomenys. Prieiga per internetą: <https://www.lba.lt/lt/asociacijos-naujienos/2020/bankai-gyventojams-atidejo-daugiau-kaip-280-mln-euru-vertes-paskolu-grazinima>.

85. Tikslo priemonėms iki 2020-09-25 panaudota apie pusę – 49,4 proc. – skirtų lėšų (936,6 mln. iš 1 897,7 mln. Eur). Vykdam priemonės, skirtas padėti išsaugoti darbo vietas ir gyventojų pajamas:

- patenkinti 24 159 įmonių prašymai kompensuoti už prastovos laiką 201 606 darbuotojų darbo užmokesčio dalį, išmokėta 159,8 mln. Eur (24 129 įmonėms už 201 449 darbuotojus);
- patenkinti 21 226 įmonių prašymai dėl subsidijų skyrimo 187 408 darbuotojų darbo užmokesčiui, grįžtant į darbą po prastovų, įdarbinus remiamus bedarbius ir (ar) nukentėjusiems nuo COVID-19, išmokėta 174,5 mln. Eur (21 004 įmonėms už 171 744 darbuotojus);
- laikina darbo paieškos išmoka išmokėta 206 733 bedarbiams, iš viso 39,2 mln. Eur;
- fiksuoto dydžio išmoka (257 Eur) savarankiškai dirbantiems skirta 91 248 asmenims, išmokėta apie 110 mln. Eur;
- patenkintos 1 602 savarankiškai dirbančių asmenų, keičiančių vykdomos ekonominės veiklos rūšį, paraiškos, kurių vertė – 10,4 mln. Eur, išmokėta 8,7 mln. Eur;
- socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams (856 532 asmenims) išmokėta 171,3 mln. Eur vienkartinių (200 Eur dydžio) išmokų;
- išduota 352 306 nedarbingumo pažymėjimų (neunikalūs duomenys) dėl epideminės situacijos, išmokėta 116,7 mln. Eur;
- 364 meno kūrėjams išmokėta 0,58 mln. Eur kūrybinės prastovos išmokų.

86. Analizuodami priemonių vykdymą, pastebėjome, kad:

- 3 priemonių vykdymas buvo finansuotas iš kitų šaltinių, nei numatyta Ekonomikos skatinimo plane, todėl joms panaudotos lėšos neįtraukiamos į priemonių įgyvendinimui panaudotų lėšų skaičiavimą;

Priemonių finansavimo iš kitų lėšų, nei numatyta Ekonomikos skatinimo plane, pavyzdys

Mokėjimai pagal priemonę „Skatinti darbdavius aktyviau dalyvauti įgyvendinant profesinį mokymą pameistrystės forma“ buvo vykdyti iš Europos socialinio fondo projekto „TAPK-Tavo ateities perspektyvų kūrimas“ ir valstybės biudžeto lėšų. Už priemonės vykdymą atsakingos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigimu, pradėję priemonėje dalyvauti asmenys atitiko šių finansavimo šaltinių tikslinei asmenų grupei keliamus reikalavimus ir jų dalyvavimas priemonėje buvo planuojamas anksčiau negu jai buvo skirtos ir patvirtintos valstybės biudžeto skolintos lėšos.

- kai kurios priemonės nėra paklausios, pvz.: įgyvendinant priemonę „Organizuoti profesinį mokymą užimtiems asmenims, be to, daugiau lėšų skirti bedarbiams ir užimtiems asmenims, įgyjantiems aukštą pridėtinę vertę kuriančias profesijas ir kompetencijas“, galimybė mokytis pasinaudojo 8 asmenys:
 - profesinis mokymas organizuotas 1 užimtam asmeniui, kuris buvo įspėtas apie atleidimą, kai jo atliekama darbo funkcija darbdaviui tampa perteklinė dėl paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, ir 7 užimtiems asmenims, kuriuos po jų profesinio mokymo darbdavys planuoja perkelti į aukštesnes pareigas;
 - nebuvo asmenų, kurie įgijo kvalifikaciją ar kompetenciją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, nes jis šiuo metu rengiamas;
- vykdam priemonę „Mokėti laikiną darbo paieškos išmoką bedarbiams, nedalyvaujantiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (iki 6 mėn.)“, darbo paieškos išmokų mokėjimas užtruko – prašymai pradėti teikti 2020-06-12, pirmosios

išmokos išmokėtos 2020-07-30 (už birželio mėn.). Kaip teigia už priemonės vykdymą atsakinga Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, pirmosios išmokos išmokėtos vėluojant, nes užtruko jų mokėjimo proceso funkcijos sukūrimas esamoje informacinėje sistemoje. Šių sistemų parengimas vykdyti naujas paramos priemones yra viena dažniausiai jų vykdytojų nurodoma problema;

Informacinių sistemų parengimo vykdyti paramos priemonę pavyzdys

Rengiantis vykdyti priemonę „Pasibaigus prastovai ir (ar) karantinui, valstybės lėšomis padėti darbdaviams išlaikyti darbuotojus po prastovos ar priimti tikslinėms grupėms priklausančius bedarbius, iki 6 mėnesių mokant darbo užmokesčio subsidijas, kai intensyvesnė parama taikoma pirmuosius 2 mėnesius ir palaipsniui, kas 2 mėnesiai, mažinama iki 4 mėnesių pagal terminuoto ar sezoninio darbo sutartis“, atsakingos už jos vykdymą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigimu, per trumpą laiką reikėjo visiškai suprogramuoti subsidijoms administruoti skirtas duomenų bazės skiltis Užimtumo tarnybos vidinėje informacinėje sistemoje. Reikėjo atlikti pakeitimus subsidijai mokėti ne nuo priskaičiuoto darbo užmokesčio, bet nuo *Sodros* draudžiamųjų pajamų. Prieš atliekant programavimo darbus, turėjo būti sukurtas ir pateiktas programuotojams realizavimo mechanizmas. Atlikus darbus, reikėjo išmokyti darbuotojus dirbti su naujais subsidijų mokėjimo mechanizmais.

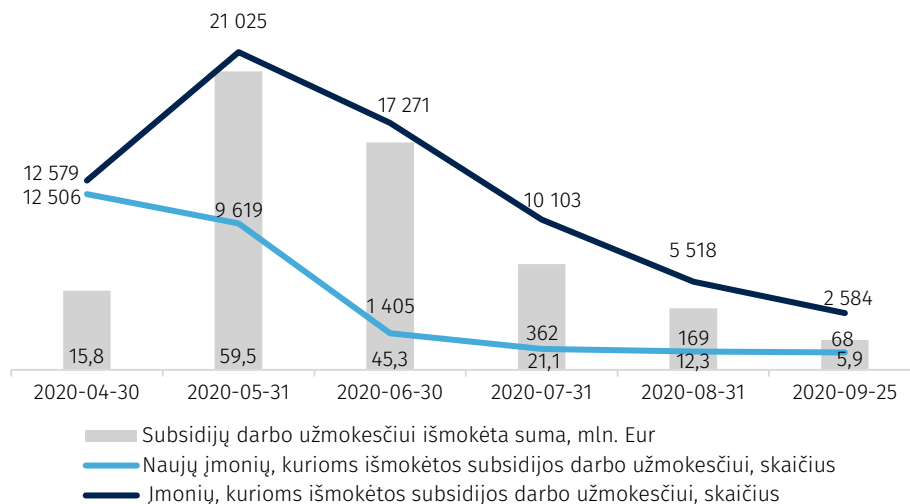
- teisę į vienkartinę išmoką vaikams turi vaikai (asmenys), kuriems nuo 2020-03-16 iki 2020-12-31 skirti vaiko pinigai ar kuriems teisė į vaiko pinigus atsirado nuo 2020-03-16 iki 2020-12-31. Jie skiriami iki 2022-01-31 už laikotarpį nuo 2020-03-16 iki 2020-12-31, vienkartinė išmoka išmokama ne vėliau kaip iki 2022-02-25¹³⁵. Už priemonės vykdymą atsakingos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, siekiant užtikrinti šios priemonės įgyvendinimą 2021 m. (vienkartinį išmokų mokėjimą atgaline data už laikotarpį nuo 2020-03-16 iki 2020-12-31 tiems, kurie nesikreipė dėl vaiko pinigų iki 2020-12-31), kreiptasi į Finansų ministeriją dėl papildomų lėšų skyrimo 2021 metams, t. y. išlaidos šiai priemonei bus didesnės, nei planuota.
87. Pateikiame kai kurių priemonių vykdymo intensyvumo pavyzdžius (pagal duomenis, kurie stebimi jas vykdančias). Matyti, kad išmokos pradėtos mokėti per laikotarpį nuo keleto savaičių iki 1,5 mėn. nuo priemonės įsigaliojimo:
- Subsidijų mokėjimo darbdaviams per prastovas priemonė į planą įtraukta 2020-03-16, įsigaliojo 2020-03-19¹³⁶, išmokos pradėtos mokėti 2020-04-16. Didžiausia išmokėta subsidijų suma ir įmonių, kurioms išmokėtos subsidijos, skaičius, buvo gegužės mėn.¹³⁷ (27 pav.). 10 įmonių savanoriškai grąžino 46 320 Eur iš valstybės gautų subsidijų.

¹³⁵ Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymas, 3 ir 4 str.

¹³⁶ Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5-1 straipsniu ir 24, 25, 35, 37, 41, 42, 44 straipsnių pakeitimo įstatymas, Nr. XIII-2822.

¹³⁷ Balandžio mėn. skirtumas tarp naujų įmonių ir įmonių, kurioms šį mėnesį išmokėtos subsidijos darbo užmokesčiui, susidaro, nes darbdaviai prašymus dėl jų galėjo teikti atgaline data, t. y., už praėjusį laikotarpį.

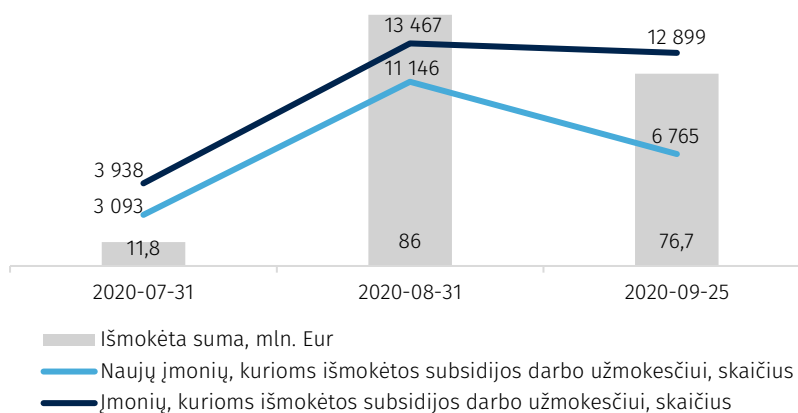
27 pav. Subsidijų mokėjimas darbdaviams per prastovas

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Subsidijų mokėjimo darbdaviams po prastovų, įdarbinant remiamus bedarbius ir nukentėjusiems nuo COVID-19, priemonė įsigaliojo 2020-05-15¹³⁸, į planą įtraukta 2020-05-27, išmokos pradėtos išmokėti 2020 m. birželio mėn. pabaigoje. Naujų įmonių skaičius, kurioms išmokėtos subsidijos darbo užmokesčiui, rugsėjo mėn. mažėjo (28 pav.).

28 pav. Subsidijų mokėjimas darbdaviams po prastovų, įdarbinant remiamus bedarbius ir nukentėjusiems nuo COVID-19

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Laikinos darbo paieškos išmokos mokėjimo priemonė įsigaliojo 2020-05-15¹³⁹, į planą įtraukta 2020-05-27, išmokos pradėtos mokėti 2020-07-30 (už birželio mėn.¹⁴⁰)¹⁴¹. Daugiausiai išmokėta rugsėjo mėn., didžiausias naujų asmenų skaičius, kuriems išmokėta išmoka, buvo rugpjūčio mėn. (29 pav.).

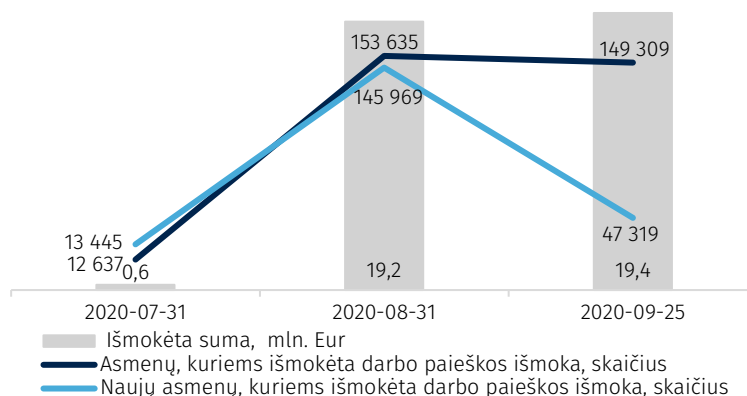
¹³⁸ Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 5-1, 20, 25, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 44, 47, 55 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 48-1 straipsniu įstatymas, Nr. XIII-2882.

¹³⁹ Ten pat.

¹⁴⁰ Prašymai pradėti priimti 2020-06-12, darbo paieškos išmoka skiriama nuo asmens kreipimosi į Užimtumo tarnybą dienos.

¹⁴¹ Liepos mėn. naujų asmenų ir asmenų, kuriems išmokėta darbo paieškos išmoka, skaičiai skiriasi dėl skirtumo tarp suformuotų mokėjimų ir faktiškai įvykusių mokėjimų.

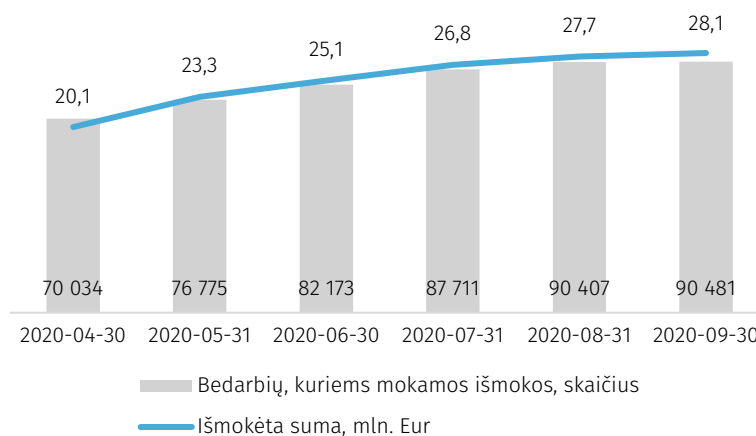
29 pav. Laikinos darbo paieškos išmokos mokėjimas bedarbiams, nedalyvaujantiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (iki 6 mėn.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimas bedarbiams iki 9 mėn. priemonė į planą įtraukta 2020-03-16¹⁴². Bedarbių, gaunančių šią išmoką, skaičius nuolat auga, daugiausiai išmokėta rugsėjo mėn. (30 pav.).

30 pav. Nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimas bedarbiams iki 9 mėn.

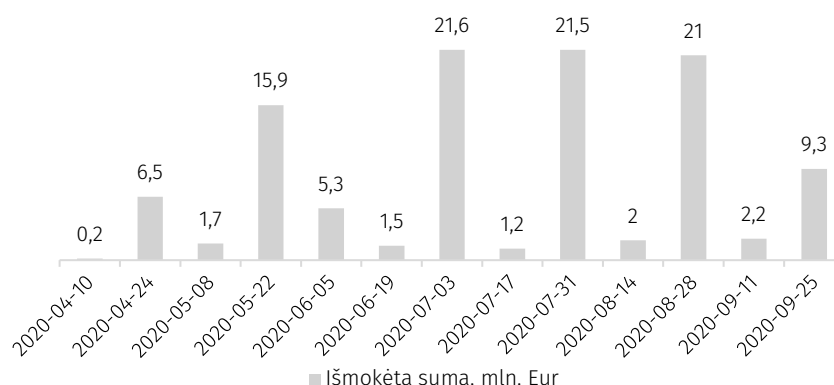
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Fiksuoto dydžio išmokų (257 Eur) savarankiškai dirbantiems asmenims priemonė į planą įtraukta 2020-03-16, įsigaliojo 2020-03-19¹⁴³, išmokos pradėtos mokėti 2020-04-10 (31 pav.). Išmoka mokama kas mėnesį už praėjusį kalendorinį mėnesį, nuo einamojo mėnesio 17 dienos iki paskutinės einamojo mėnesio dienos.

¹⁴² Nedarbo socialinio draudimo išmokos mokėjimas bedarbiams yra nuolatinė priemonė, kurią vykdo Užimtumo tarnyba ir Sodra.

¹⁴³ Užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 papildymo 5-1 straipsniu ir 24, 25, 35, 37, 41, 42, 44 straipsnių pakeitimo įstatymas, Nr. XIII-2822.

31 pav. Fiksuoto dydžio išmokų mokėjimas savarankiškai dirbantiems asmenims

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA duomenis

88. Kitose ES šalyse taip pat taikomos darbo vietų ir gyventojų pajamų išsaugojimo priemonės: tikslinėmis išmokomis remiamos socialiai pažeidžiamos grupės (bedarbiai, ligoniai, vaikai, pensininkai, tėvai, nedirbę dėl vaikų priežiūros, ir pan.), mokamos subsidijos už prastovas, prarastas pajamas ir profesinį perorientavimą bei remiami savarankiškai dirbantys¹⁴⁴. Kai kurios šalys nedarbo ir užimtumo problemas sprendžia priimdamos specifinius sprendimus, pvz., Bulgarijoje bedarbiams leista dirbti žemės ūkio sektoriuje, neprarandant bedarbio statuso. Ispanijoje pensijoje esančiam medicinos personalui buvo leista dirbti sveikatos apsaugos sistemoje, neprarandant pensininko statuso. Kai kurios šalys (Olandija, Austrija, Slovėnija ir Švedija) pagalbos ir paramos priemonės nustatė ribotam kelių mėnesių laikotarpiui, vėliau jas peržiūrėdavo ir vėl tęsdavo mėnesio ar keleto mėnesių laikotarpiui.

3 tikslas. Verslo likvidumo išsaugojimas

89. Verslo likvidumui išsaugoti Ekonomikos skatinimo priemonių plane numatytos 38 priemonės:
- Mokesčių atidėjimas, nepriemokų išieškojimo nevykdymas, atleidimas nuo baudų ir delspinigių (5 priemonės). Joms vykdyti, kaip minėta, Valstybinė mokesčių inspekcija sudarė nukentėjusių nuo COVID-19 įmonių sąrašus¹⁴⁵. Vadovaujantis Vyriausybės nutarimu dėl karantino paskelbimo¹⁴⁶, nustatytos tam tikros sąlygos ir apribojimai veiklai, bet nenurodyta jos atitiktis Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus kodams. Inspekcija kodus veikloms priskyrė ekspertiniu būdu ir sudarė sąrašą nukentėjusių nuo COVID-19 įmonių, kurioms taikomos mokestinės pagalbos priemonės. Sąraše yra 50 709 įmonių¹⁴⁷, joms pagalbos priemonės taikomos automatiškai. Mokesčių mokėtojai, patyrę neigiamas pasekmes dėl COVID-19, bet neįtraukti į inspekcijos sudarytą sąrašą, dėl pagalbos priemonių gali kreiptis individualiai, pateikdami prašymą. Tokius prašymus inspekcija patenkino 11 542 juridiniams asmenims¹⁴⁸. Įmonių pripažinimui patyrusiomis neigiamą poveikį dėl COVID-19 taikomi kriterijai: veiklos ribojimas, pardavimų apimtys ir piniginių

¹⁴⁴ Liepos mėnesio apžvalga. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_policy_measures_17_july.pdf.

¹⁴⁵ 2020-10-01 duomenimis. Prieiga per internetą: <https://www.vmi.lt/cms/informacija-verslui-del-covid-19>.

¹⁴⁶ Vyriausybės 2020-03-14 nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“.

¹⁴⁷ 2020-10-01 duomenimis. Prieiga per internetą: <https://www.vmi.lt/cms/informacija-verslui-del-covid-19>.

¹⁴⁸ 2020-10-01 duomenimis. Prieiga per internetą: <https://www.vmi.lt/cms/informacija-verslui-del-covid-19>.

srautų pokyčiai, prastovos, kt.¹⁴⁹ Nukentėjusių įmonių sąrašais, į kuriuos iš viso įtraukta 62 251 įmonė¹⁵⁰, vadovaujasi *Sodra* ir *Muitinė*, taikydamos tokias pačias mokestinės pagalbos priemones.

- Įmokų už sunaudotą elektros energiją ir gamtines dujas, komunalinių įmokų atidėjimas (2 priemonės);
- Garantijų limito padidinimas ir garantijų suteikimo sąlygų išplėtimas (5 priemonės).
- Verslo ir ūkio subjektų likvidumo ir finansinių paslaugų prieinamumo didinimas (26 priemonės). Priemonių vykdytojos UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (toliau – „Invega“) ir UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas vykdo ir kitas priemones, kurioms pagal Ekonomikos skatinimo priemonių planą papildomų lėšų nebuvo skirta, bet įmonės jomis galėjo naudotis karantino ir ekstremaliosios situacijos metu, pvz.: sutelktinės paskolos „Avietė“, individualios garantijos, portfelinės garantijos faktoringui, paskolos žemės ūkio technikai, dalinis palūkanų kompensavimas ir kt. Kai kurių tęstinių priemonių taisyklės ir aprašai buvo šiek tiek pakeisti, kad padidintų finansinių priemonių naudojimąsi.

Tęstinių finansinių priemonių taisyklių pakeitimo pavyzdžiai

- Sutelktinės paskolos „Avietė“ papildomos sąlygos, kurios taikomos iki 2021-06-30¹⁵¹:
 - „Avietės“ lėšos paskoloje gali sudaryti iki 100 proc. paskolos lėšų;
 - padidinta maksimali „Avietės“ lėšų suma paskoloje nuo 10 000 Eur iki 25 000 Eur;
 - padidintas finansuojamų paskolų skaičius iki 2 paskolų per 6 mėn. laikotarpį;
 - leista finansuoti nekilnojamojo turto projektus (išskyrus gyvenamosios paskirties);
 - paskolų, suteiktų taikant papildomas „Avietės“ sąlygas, terminas negali viršyti 12 mėn.
- Individualios garantijos už smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų paskolas teikimo nuostatai pakeisti 2020-03-27, įvestos papildomos sąlygos:
 - palengvintos sąlygos subjektams, kurie kreipiasi dėl veiklos palaikymo garantijų, įskaitant esamų finansinių įsipareigojimų perfinansavimą (iki 2020-12-31);
 - palengvintos sąlygos naujai įsteigtiems paskolos gavėjams (kurių amžius iki 24 mėn.) gauti finansavimą su garantija, neinvestuojant į projektą nuosavos lėšų dalies;
 - teikiamos garantijos už paskolas nekilnojamojo turto vystymo sektoriui (iki 2020-12-31).

90. 3 priemonės (iš 38), buvo vykdomos tik karantino metu arba baigtos dėl išnaudotų jai skirtų lėšų ar tapus neaktualia:

- Įmokų už sunaudotą elektros energiją ir gamtines dujas atidėjimas verslui buvo vykdomas iki 2020-06-16 – 91 įmonei suteiktas įmokų už sunaudotą elektrą atidėjimas arba mokėjimo išdėstymas iki 1 metų. Lietuvoje įvedus karantino režimą 2020-11-07, UAB „Ignitis“ klientų užklausa vertina individualiai ir įmokų atidėjimas ar išdėstymas yra vykdomas pagal standartinius UAB „Ignitis“ procesus
- Priemonė „Apmokėtinų sąskaitų paskolos“ skirta įmonėms, kurios dėl 2020 m. COVID-19 protrūkio patyrė sunkumų dėl klientų neapmokėtų arba iš dalies apmokėtų sąskaitų, išrašytas nuo 2020-01-01 iki 2020-03-31. Priemonė sustabdyta 2020-07-17, įmonėms ja pasinaudojus ir nebeturint neapmokėtų nustatyto laikotarpio sąskaitų. Aktyviausiai įmonės ja naudojosi gegužės mėn. pradžioje. Iš viso ja pasinaudojo 259 įmonės, kurioms buvo suteikta paskolų už 11,92 mln. Eur.

¹⁴⁹ Kriterijai nustatyti ir keisti Valstybinės mokesčių inspekcijos rizikos ir kokybės valdymo komiteto 2020-06-09 ir 2020-09-14 posėdžių protokolais.

¹⁵⁰ 2020-10-01 duomenimis. Prieiga per internetą: <https://www.vmi.lt/cms/informacija-verslui-del-covid-19>.

¹⁵¹ UAB „Invega“ generalinio direktoriaus 2020-11-04 įsakymas Nr. B-190 „Dėl 2018 m. balandžio 4 d. įsakymo Nr. B-50 „dėl bendradarbiavimo sutarčių su „Avietės“ finansų tarpininkais sudarymo tvarkos ir „Avietės“ techninės užduoties patvirtinimo“ pakeitimo“.

- Paskolų teikimas labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams baigtas 2020-07-31, išnaudojus visas priemonei skirtas lėšas. 2020-07-31 duomenimis priemone pasinaudojo 3 462 įmonės, joms suteikta 199,9 mln. Eur paskolų, taikant sumažintą palūkanų normą. Priemonę vykdančios UAB „Invega“ ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos teigimu, svarstomas poreikis apie paskolų priemonės atnaujinimą (nebūtinai analogiškos šiai priemonei), kilus antrai koronaviruso bangai.

91. Dar 4 priemonės (iš 38) nepradėtos vykdyti:

- Su Europos Komisija derinamos 2 priemonės: „Prekinio kredito garantijos“, „Parama paskolomis investicijoms į žemės ūkio valdas“.
- Rengiama priemonė „Skatinti įmonių verslo mainus“, į planą įtraukta 2020-09-02.
- Rengiama priemonė „Kompensuoti už organizuotą turistų pargabenimą iš užsienio valstybių po nepaprastosios situacijos paskelbimo“, į planą įtraukta 2020-05-06. Priemonės schemą 2020-09-11 patvirtino Europos Komisija, rengiamas tvarkos aprašas, kuris bus derinamas su suinteresuotomis šalimis. Planuojama, kad šiai priemonei bus skirta 1 mln. Eur.

92. 2 priemonių atsisakyta po diskusijų su socialiniais partneriais: „Laikinoji valstybės pagalba pieno gamintojams, turintiems 150 ir daugiau karvių“ ir „Papildoma valstybės pagalbos pieno gamintojams dėl Covid-19 viruso protrūkio (turintiems iki 149 karvių)“.

93. Lėšų panaudojimas visų priemonių įgyvendinimui iki 2020-09-25 sudaro 28,9 proc. Mažiausiai panaudota – 21,7 proc. – vykdant laikinąsias valstybės pagalbos priemones žemės ūkio sektoriaus gamybos potencialo ir tvarios maisto tiekimo grandinės išlaikymui, iš kurių 2 priemonių, kaip minėta, yra atsisakyta.

94. Analizuodami priemonių verslo likvidumui išsaugoti vykdymą pastebėjome, kad:

- Analogiškoms priemonėms įstaigos taiko skirtingą galiojimo laiką: mokesčių atidėjimą ir mokestinių nepriemokų išieškojimo sustabdymą Valstybinė mokesčių inspekcija ir muitinė taiko nuo 2020-03-16 (karantino pradžios) iki ekstremaliosios situacijos šalyje pabaigos (t. y. data kol kas nežinoma), *Sodra* – nuo 2020-03-16 iki praeis 2 mėn. nuo karantino pasibaigimo (t. y. iki 2020-08-16)¹⁵². Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigimu, kitokį priemonės taikymo terminą lemia tai, kad reikia sukaupti lėšas pensijų ir kitų socialinio draudimo rūšių išmokų mokėjimui. 2020-09-23 Vyriausybės pasitarime inspekcijai pristačius mokestinės pagalbos teikimo nuo COVID-19 nukentėjusiems juridiniams asmenims analizės išvadas nutarta, kad šias priemones inspekcijai ir muitinei tikslinga taikyti iki 2020-12-31, o, šiam terminui pasibaigus, neigiamą poveikį patyrę asmenys galės per 2 mėn. kreiptis į mokesčių administratorių dėl mokestinės paskolos sutarties, netaikant palūkanų, sudarymo, atidedant arba išdėstant iki 2020-12-31 susidariusią mokestinę nepriemoką¹⁵³.
- Taikomi institucinio lygmens ribojimai¹⁵⁴ priemonių naudos gavėjams, pvz., paskolomis labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams ir nuomos mokesčio kompensavimu negali pasinaudoti neremiami sektoriai: ginklų ir šaudmenų, tabako ir jo gaminių bei

¹⁵² Nuo 2020-08-17 iki 2020-11-06 dėl mokesčių atidėjimo ir mokestinių nepriemokų išieškojimo į *Sodrą* buvo galima kreiptis bendra tvarka. 2020-11-07 Lietuvoje įvedus karantino režimą lengvatinis mokesčių atidėjimas *Sodroje* atnaujintas.

¹⁵³ Vyriausybės 2020-09-23 pasitarimo protokolas Nr. 42.

¹⁵⁴ Ribojimai nustatyti priemonės reglamentuojančiuose dokumentuose, patvirtintuose Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-15 įsakymu Nr. 4-229 ir 2020-05-03 įsakymu Nr. 4-275.

distiliuotų alkoholinių gėrimų gamyba, perdirbimo ir prekybos sektoriai; azartinių lošimų organizavimas. Specialiųjų tyrimų tarnyba atliktoje korupcijos rizikos analizėje pastebi, kad Valstybinė mokesčių inspekcija, *Sodra*, Lietuvos muitinė, savivaldybės, priešingai nei Ekonomikos ir inovacijų ministerija, nėra priėmusios sprendimų, kad į valstybės teikiamą paramą visiškai negali pretenduoti tam tikruose sektoriuose veiklą vykdančios subjektai, jeigu yra patyrę neigiamą poveikį vykdomai veiklai dėl COVID-19 ir atitinka kitus būtinus kriterijus¹⁵⁵. Tarnyba pabrėžia, kad siekiant užtikrinti lygiateisiškumo principą ir eliminuoti institucinio interpretavimo riziką, turi būti užtikrinamas bendros valstybės politikos formavimas ir įgyvendinimas nacionaliniu mastu.

- Yra verslo įmonių, kurios, būdamos Valstybinėje mokesčių inspekcijoje identifikuotos kaip nepatyrusios neigiamo poveikio vykdomai veiklai dėl COVID-19¹⁵⁶, yra gavusios valstybės paramą pagal COVID-19 paramos priemones, kurių vykdytojas yra UAB „Invega“¹⁵⁷. Pripažįstama, kad priemonių tikslai gali skirtis, todėl priemonių kontekste įmonės gali būti skirtingai pripažįstamos nukentėjusiomis, tačiau informacijos mainų mechanizmo apie priemonių taikymo pagrįstumo patikrinimų rezultatus ir priimtus sprendimus tarp visų plano priemonių vykdyme dalyvaujančių institucijų nebuvimas didina nepagrįsto valstybės paramos panaudojimo riziką¹⁵⁸.
- Kai kurių priemonių vykdyme dalyvauja ir turi atlikti tam tikrus veiksmus keletas institucijų, pvz., priemonės „Subsidijos mikroįmonėms“ ir „Turgavietės mokesčio kompensacija“ vykdo Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinė mokesčių inspekcija, VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra, Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras ir (ar) UAB „Invega“ bei Konkurencijos taryba. Vadovaujantis priemonės „Turgavietės mokesčio kompensacija“ tvarkos aprašu¹⁵⁹ kompensacijų išmokėjimas gali užtrukti iki 3 savaičių, bet faktiškai truko trumpiau – vidutiniškai apie 12 kalendorinių dienų. Priemonės vykdytojas (Valstybinė mokesčių inspekcija) nurodė subsidijų teikimo proceso problemą – pradedant subsidijų mikroįmonėms priemonę buvo neįvertintas reikalingas laikas IT sistemų pertvarkymui ir darbuotojų parengimui. Be to, buvo pastebėta, kad kai kurios įmonės kryptingai mažino darbuotojų skaičių, prisitaikydamos prie subsidijų mikroįmonėms apraše nurodytų kriterijų.

95. Vykdamas verslo likvidumo išsaugojimo priemones:

- sustabdytas mokestinių nepriemokų išieškojimas 62 025 fiziniams ir juridiniams asmenims ar draudėjams, bendra suma, kuri laikinai neišieškoma, siekė 759,2 mln. Eur. Didžioji dalis (73 proc.) šių nepriemokų priklauso Valstybinės mokesčių inspekcijos administruojamiems mokesčių mokėtojams;
- Valstybinės mokesčių inspekcija, *Sodra* ir muitinė pasirašė 10 473 mokestinių paskolų atidėjimo sutarčių už 121,8 mln. Eur. 60,9 proc. tokių sutarčių pasirašė *Sodra*;
- išmokėta 93,6 mln. Eur subsidijų 34,6 tūkst. mikroįmonių;

¹⁵⁵ Specialiųjų tyrimų tarnybos atlikta korupcijos rizikos analizė. Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/naujienos/7464/vieninga-valstybes-politika-teikiant-parama-verslui-del-covid-19-didintu-skaidruma:3005>.

¹⁵⁶ Atlikus mokesčių mokėtojo pateiktos informacijos apie patirtą neigiamą COVID-19 poveikį vykdomai veiklai pagrįstumo vertinimą.

¹⁵⁷ Specialiųjų tyrimų tarnybos atlikta korupcijos rizikos analizė. Prieiga per internetą: <https://www.stt.lt/naujienos/7464/vieninga-valstybes-politika-teikiant-parama-verslui-del-covid-19-didintu-skaidruma:3005>.

¹⁵⁸ Ten pat.

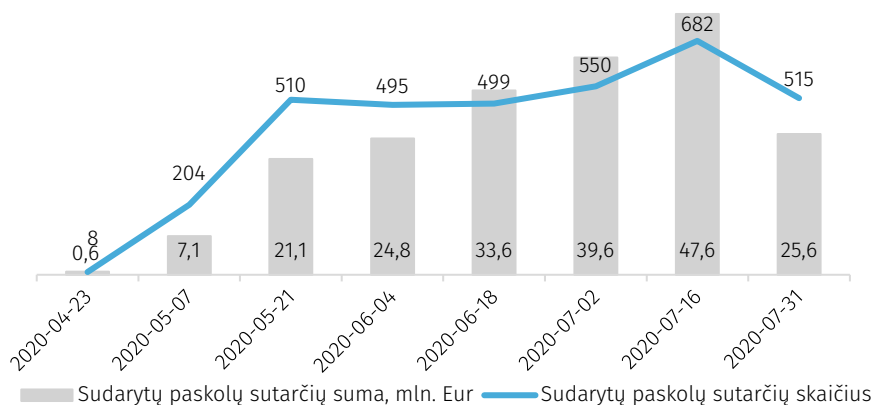
¹⁵⁹ Vyriausybės 2020-07-08 nutarimas Nr. 789 „Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų priemonės „Turgavietės mokesčio kompensacija“ paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais.

- UAB „Invega“ ir UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas 2020-01-01–2020-08-31 suteikė verslui 235,3 mln. Eur paskolų ir garantijų už 129,7 mln. Eur.

96. Pateikiame kai kurių priemonių vykdymo intensyvumo pavyzdžius (pagal duomenis, kurie yra stebimi jas vykdant), iš kurių matyti, kad daugumos jų (3 iš 4 pateikiamų) lėšos pasiekė verslą per kelias savaites nuo priemonės įsigaliojimo:

- Priemonė „Paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams“ įsigaliojo 2020-04-15¹⁶⁰, į planą įtraukta 2020-05-06, baigta vykdyti 2020-07-31. Didžiausias verslo susidomėjimas šia priemone buvo gegužės–liepos mėnesiais (32 pav.).

32 pav. Paskolų labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams teikimas

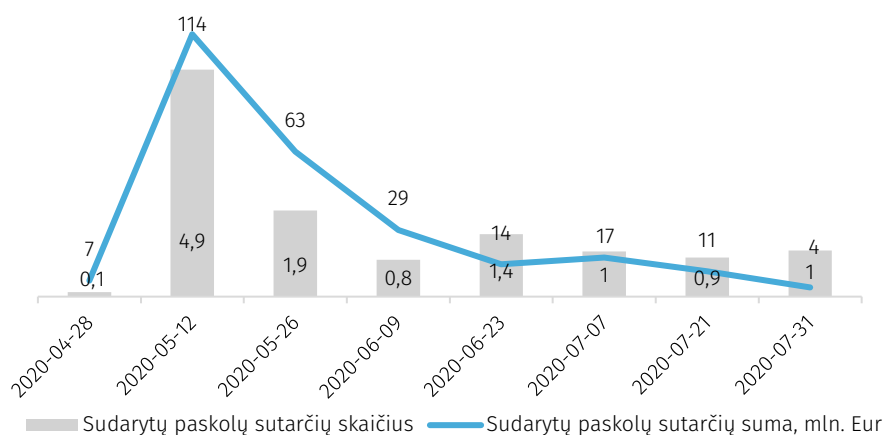
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Priemonė „Apmokėtinų sąskaitų paskolos“ įsigaliojo 2020-04-11¹⁶¹, 2020-05-06 įtraukta į planą, sustabdyta 2020-07-17. Sutarčių (didžiausia suma – 4,9 mln. Eur) sudaryta gegužės mėn. pradžioje, nes ji skirta įmonėms, kurių klientai dėl 2020 m. COVID-19 protrūkio neapmokėjo arba iš dalies apmokėjo sąskaitas, išrašytas nuo 2020-01-01 iki 2020-03-31 (33 pav.). Šia priemone pasinaudojo 259 įmonės.

¹⁶⁰ 2020-03-19 Europos Komisijos komunikatas (su vėlesniais pakeitimais); 2020-04-09 Europos Komisijos sprendimas Nr. C(2020) 2361; ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-15 įsakymas Nr. 4-229 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms“ schemos patvirtinimo“.

¹⁶¹ 2020-03-19 Europos Komisijos komunikatas (su vėlesniais pakeitimais); 2020-04-09 Europos Komisijos sprendimas Nr. C(2020) 2361; ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-10 įsakymas Nr. 4-224 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Apmokėtinų sąskaitų paskolos“ schemos patvirtinimo“.

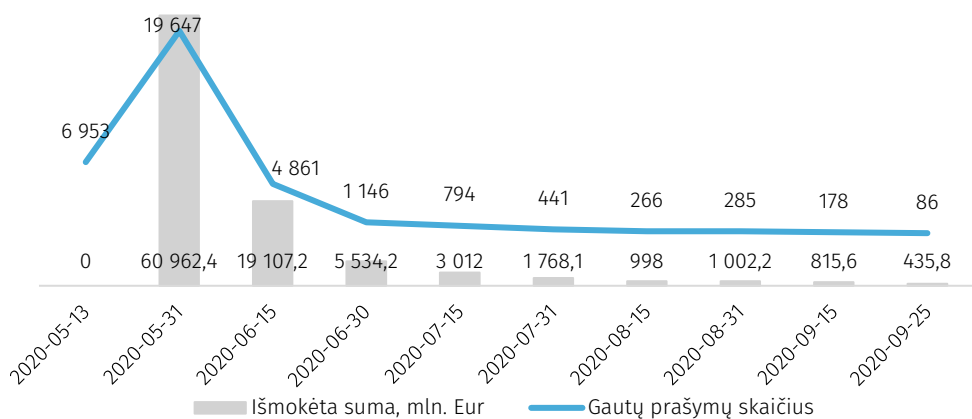
33 pav. Apmokėtinų sąskaitų paskolų sutarčių sudarymas

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Subsidijų mikroįmonėms priemonė į planą įtraukta 2020-05-06, įsigaliojo 2020-05-11¹⁶². Daugiausiai subsidijų išmokėta gegužės pabaigoje–birželio viduryje (34 pav.).

34 pav. Subsidijų mikroįmonėms teikimas

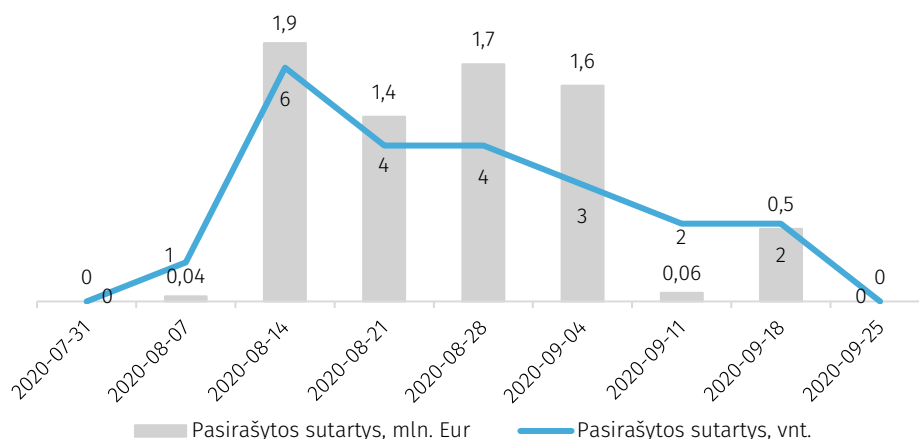
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

- Tiesioginių paskolų turizmo ir apgyvendinimo paslaugų teikėjams priemonė į planą įtraukta 2020-05-06, įsigaliojo 2020-07-07¹⁶³. Daugiausiai paskolų suteikta rugpjūčio viduryje–rugsėjo pradžioje (35 pav.).

¹⁶² Vyriausybės 2020-05-11 nutarimas Nr. 474 „Dėl ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų priemonės „Subsidijos mikroįmonėms“ paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁶³ Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-07-07 įsakymas Nr. 4-536 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos turizmo ir viešojo maitinimo paslaugų teikėjams“ schemos patvirtinimo“.

35 pav. Tiesioginių paskolų teikimas turizmo ir apgyvendinimo paslaugų teikėjams

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

97. Kitos ES šalys taip pat įvairiomis formomis remia nuo COVID-19 nukentėjusį verslą: teikia paskolas, garantijas, taiko mokesčių lengvatas ar mažina jų tarifus, taiko mokesčių atidėjimą¹⁶⁴. Kai kurios šalys taiko specifines pagalbas ir paramos priemones.

Pagalbos ir paramos verslui ir jo likvidumui užtikrinti ES šalyse pavyzdžiai

- Airijoje buvo teikiama įvairi pagalba ir parama, perorientuojant verslą į elektroninę prekybą; Olandija, Liuksemburgas, Latvija, Portugalija ir Švedija rėmė žiniasklaidą;
- Suomija suteikė paramą valstybės įmonei *Finnair*, įsigydama jos akcijų;
- Švedija skyrė lėšų SAS rekapitalizavimui;
- Latvija parėmė aviacijos sektorių. Suderinus su Europos Komisija, Latvijos nacionalinėms oro linijoms *Air Baltic* leista padidinti akcinį kapitalą 250 mln. Eur. Vyriausybė skyrė 6 mln. Eur valstybės kapitalo bendrovei *Latvian Air Traffic* nuosavo kapitalo padidinimui.
- Prancūzija parėmė automobilių gamybos sektorių, skirdama jam 8 mlrd. Eur, iš kurių 5 mlrd. Eur skirta garantijoms *Renault* grupei.

4 ir 5 tikslai. Ekonomikos skatinimas ir valstybės išdo likvidumo užtikrinimas

98. Ekonomikos skatinimo priemonių plane numatytos 23 priemonės, skirtos:

- Spartinti investicijų programas ir sudaryti sąlygas savivaldybėms įgyvendinti investicinius projektus (12 priemonių). Skiriant papildomų lėšų investicijų programų spartinimui (į Valstybės investicijų programą įtrauktiems, įvairių rūšių naujiems ir kitiems suplanuotiems investicijų projektams, turtui įsigyti, programoms ir priemonėms, susijusioms su šalies ekonomikos palaikymu), Vyriausybės nutarimu projektams skirta 345 mln. Eur¹⁶⁵, iš jų panaudota 19,3 proc. (66,5 mln. Eur).

Investicijų projektų pavyzdžiai, kuriems, skatinant ekonomiką, buvo spartintos investicijos

- pirties pastato Plungės r. sav. Platelių sen., Laumalenkų k., Plungės g. 10, rekonstravimas į stoginę, 53 tūkst. Eur;

¹⁶⁴ Liepos mėnesio apžvalga. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_policy_measures_17_july.pdf.

¹⁶⁵ Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“.

- pastato, sudaryto iš Nekilnojamojo turto registre įregistruoto garažo (unikalus Nr. 689870151191), sporto salės (unikalus Nr. 689870151180), Plungės r. sav., Žemaičių Kalvarijos sen., Plokščių k., Šilinės g. 6, kapitalinis remontas, 90 tūkst. Eur;
- muzikos instrumentų Kultūros ministerijos pavaldžioms įstaigoms įsigijimas, 830 tūkst. Eur;
- Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro sandėlio Klaipėdoje, Svajonės g. 12, stogo ir fasado remontas, 88 tūkst. Eur;
- valstybinio Šiaulių dramos teatro lauko apsauginės mūro tvoros remontas 10 tūkst. Eur.

- ES investicijų lėšų persikirstymui, valstybės biudžeto asignavimų naudojimui spartinti, valstybės garantijų papildomam limitui užtikrinti, bankų skolinio potencialo didinimui (5 priemonės).
- COVID-19 pasekmių mažinimui turizmo sektoriuje, įskaitant atostogų sistemos sveikatos priežiūros įstaigų ir pedagoginiams darbuotojams, sukūrimą (5 priemonės).
- Sudaryti galimybes asmenims aukoti lėšas, įsteigiant COVID-19 plitimo pasekmių mažinimo fondą (1 priemonė).

99. 3 (iš 23) priemonės nepradėtos vykdyti – visos jos skirtos turizmo sektoriaus skatinimui, 1 (neįskaičiuojama į 23) priemonė perkelta į ateities ekonomikos DNR planą:

- derinami teisės aktų pakeitimo projektai dėl kelionių garantijų fondo, arba tik jo modelio, sukūrimo; priemonė į planą įtraukta 2020-05-06;
- spartinant Sporto rūmų rekonstrukciją į Nacionalinį kongresų centrą, parengta projekto finansavimo tvarka ir projekto sąmata; priemonė į planą įtraukta 2020-05-06;
- rengiami atostogų sistemos pedagoginiams darbuotojams priemonės aprašomieji dokumentai; į planą įtraukta 2020-09-23;
- priemonė „E. verslo modelis“ bus vykdoma per Ateities ekonomikos DNR planą, numatant jos pritaikomumą platesniu mastu (ne tik turizmo sektoriuje), ją finansuojant *REACT-EU* (Europos teritorijoms skirta ekonomikos gaivinimo pagalba, sudėtinė priemonės *Next Generation EU* dalis) lėšomis.

100. Įgyvendinant priemones ekonomikai skatinti, iš tam skirtų 1 078,6 mln. Eur iki 2020-09-25 panaudota 511,1 mln. Eur (47,4 proc.):

- spartinant investicijų programas, 328 investicijų projektams skirta 345 mln. Eur;
- siekiant sudaryti sąlygas savivaldybėms įgyvendinti investicinius projektus, joms išmokėta 39,9 mln. Eur trumpalaikių paskolų (2020-09-30 duomenimis);
- per priemonę „Turizmo inovacijos“, mažinant COVID-19 epidemijos sukeltas pasekmes turizmo sektoriuje, patvirtintas finansavimas 166 vnt. paramos projektui, kuriems skirta 4,7 mln. Eur;
- sukūrus atostogų sistemą Lietuvos Respublikoje dirbantiems sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, paslaugomis pasinaudoto daugiau kaip 4 tūkst. darbuotojų, išmokėta kompensacijų suma paslaugų teikėjams siekia 1 mln. Eur;
- į įsteigtą COVID-19 plitimo pasekmių mažinimo fondą surinkta 0,85 mln. Eur;
- Lietuvos bankui įgyvendinus reguliacines priemones, kredito įstaigoms buvo sumažinti kapitalo pakankamumo reikalavimai, atlaisvinantys 174 mln. Eur kapitalo, kuris gali būti panaudotas nuostoliams padengti, kredito įstaigoms leido 2 mlrd. Eur padidinti skolinimo potencialą.

101. Kitos ES šalys taip pat taikė ekonomikos skatinimo priemones ir didino viešąsias išlaidas, skyrė lėšų naujiems investicijų projektams (pvz., Vokietija, Latvija, Liuksemburgas, Vengrija)¹⁶⁶.
102. Įgyvendinant tikslą „Užtikrinti valstybės išdo likvidumą“, numatyta Vyriausybei suteikti teisę pasiskolinti papildomai 5 mlrd. Eur. Priemonė įgyvendinta, 2020-03-17 padidinus Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą nuo 904 602 tūkst. iki 5 401 437 tūkst. Eur¹⁶⁷.

3.3. Ateities ekonomikos DNR planas: išmokėta 13,5 proc. lėšų

103. Ateities ekonomikos DNR planą 2020-06-10 patvirtino Vyriausybė¹⁶⁸. Jo tikslas – siekti sparčių ir efektyvių investicijų į Lietuvos ekonomikos atsigavimą ir augimą, kad Lietuvos ekonomika taptų tvari, inovatyvi ir kurtų aukštą pridėtinę vertę. Tikslui įgyvendinti numatytos investicijos į 5 prioritetines sritis: žmogiškąjį kapitalą, skaitmeninę ekonomiką ir verslą, inovacijas ir mokslinius tyrimus, ekonominę infrastruktūrą, klimato kaitą ir energetiką. Šioms sritims 2020-07-01–2021-12-31 laikotarpiu numatoma panaudoti 5 843,1 mln. Eur valstybės biudžeto, ES ir kitos tarptautinės paramos ir privačių lėšų¹⁶⁹. Investicijos už 4 114,6 mln. Eur jau suplanuotos ir įtrauktos į asignavimų valdytojų veiklos planus, o investicijos už 1 728,5 mln. Eur – naujos ir papildomos. Planuojama, kad vidutiniu laikotarpiu (per 10 metų) pagal šį planą investuotas 1 Eur atneš 1,88 Eur grąžą ir generuos 10 mlrd. Eur vertės bendrojo vidaus produkto nominalia išraiška, o ilguoju laikotarpiu (iki 2040 m.) suminis plano efektas bus apie 14 000 mln. Eur¹⁷⁰.
104. Vertinant pagal finansavimo šaltinius, didžiausią sumą Ateities ekonomikos DNR planui planuojama panaudoti iš ES fondų ir bendro finansavimo lėšų – 3 319,7 mln. Eur (36 pav.). Taip pat numatoma panaudoti 1 918,1 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų ir 605,3 mln. Eur kitos tarptautinės paramos lėšų. Atsižvelgiant į finansavimo šaltinių įvairovę, Ateities ekonomikos DNR plano veiksmai administruojami ir finansuojami pagal šioms finansavimo šaltiniams nustatytas tvarkas arba pagal plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarką¹⁷¹.

¹⁶⁶ Liepos mėnesio apžvalga. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/coronavirus_policy_measures_17_july.pdf.

¹⁶⁷ 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas, Nr. XIII-2819.

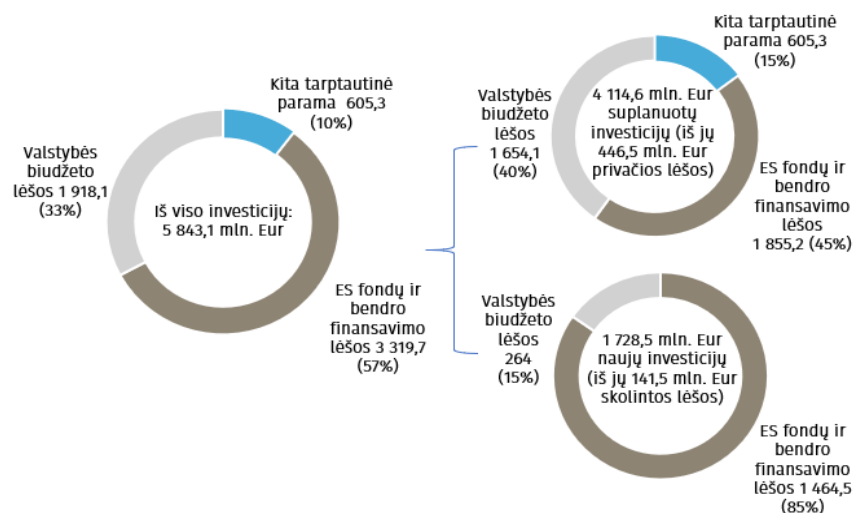
¹⁶⁸ Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo protokolai Nr. 28. Ateities ekonomikos DNR planas buvo pateiktas ir viešam aptarimui su visuomene, socialiniais ekonominiais partneriais. Finansų ministerijos duomenimis, gauta virš 100 naujų pasiūlymų už daugiau nei 1000 mln. Eur, iš jų į planą įtraukta naujų pasiūlymų už apie 400 mln. Eur. Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ateities-ekonomikos-dnr>.

¹⁶⁹ Vyriausybės 2020-10-14 pasitarimo sprendimu (protokolas Nr. 45) Ateities ekonomikos DNR plano suma buvo sumažinta nuo 6,3 mlrd. Eur iki 5,8 mlrd. Eur (498 mln. Eur), įvertinus galimybes užtikrinti veiksmų finansavimą valstybės biudžeto lėšomis vėlesniais metais, atsižvelgus į institucijų prašymus, į matomą riziką dėl išlygų įvykdymo (valstybės pagalbos klausimai ir pan.) ir projektų įgyvendinimo per planą įvardytą laikotarpį, tiksliau įvertinus reikalingų investuoti lėšų poreikį. Išbraukta 13 veiksmų, tiksliau įvertintas lėšų poreikis 26 veiksmams, papildomai įtraukti 6 veiksmai ir kt.

¹⁷⁰ Ateities ekonomikos DNR planas, IV skyrius.

¹⁷¹ Vyriausybės 2020-07-08 nutarimas Nr. 750 „Dėl ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Ši atrankos tvarka galioja tik veiksmų ir projektų, kuriems įgyvendinti iki aprašo įsigaliojimo nebuvo patvirtintos valstybės biudžeto lėšos ir (arba) kurie nėra (iš dalies) finansuojami 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų ir (arba) kitos tarptautinės paramos lėšomis ir (arba) finansuojami taikant finansines priemones.

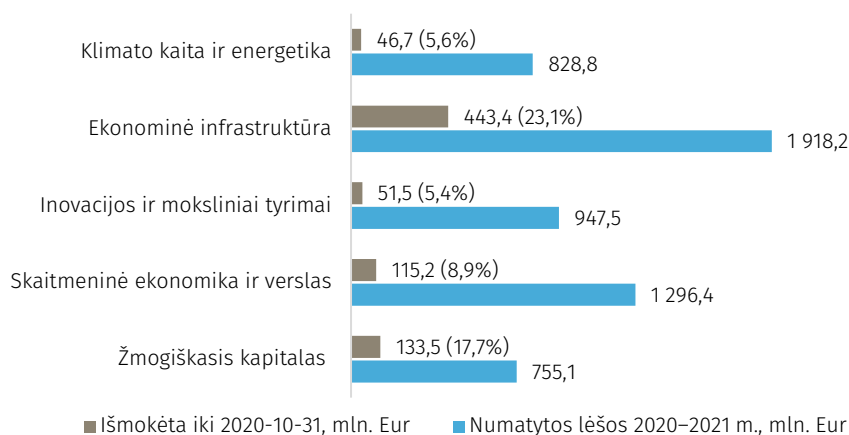
36 pav. Ateities ekonomikos DNR plano lėšų paskirstymas pagal finansavimo šaltinius, mln. Eur

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Ateities ekonomikos DNR plano duomenis

105. Daugiausiai lėšų numatoma skirti ekonominei infrastruktūrai – 1 918,2 mln. Eur (33 proc.) ir skaitmeninei ekonomikai ir verslui – 1 296,4 mln. Eur (22 proc.) (37 pav.). Iki 2020-10-31 projektų vykdytojams išmokėta 790,2 mln. Eur (13,5 proc.) Ateities ekonomikos DNR plano lėšų, daugiausiai – 443,4 mln. Eur (23,1 proc.) – ekonominės infrastruktūros kryptiai.

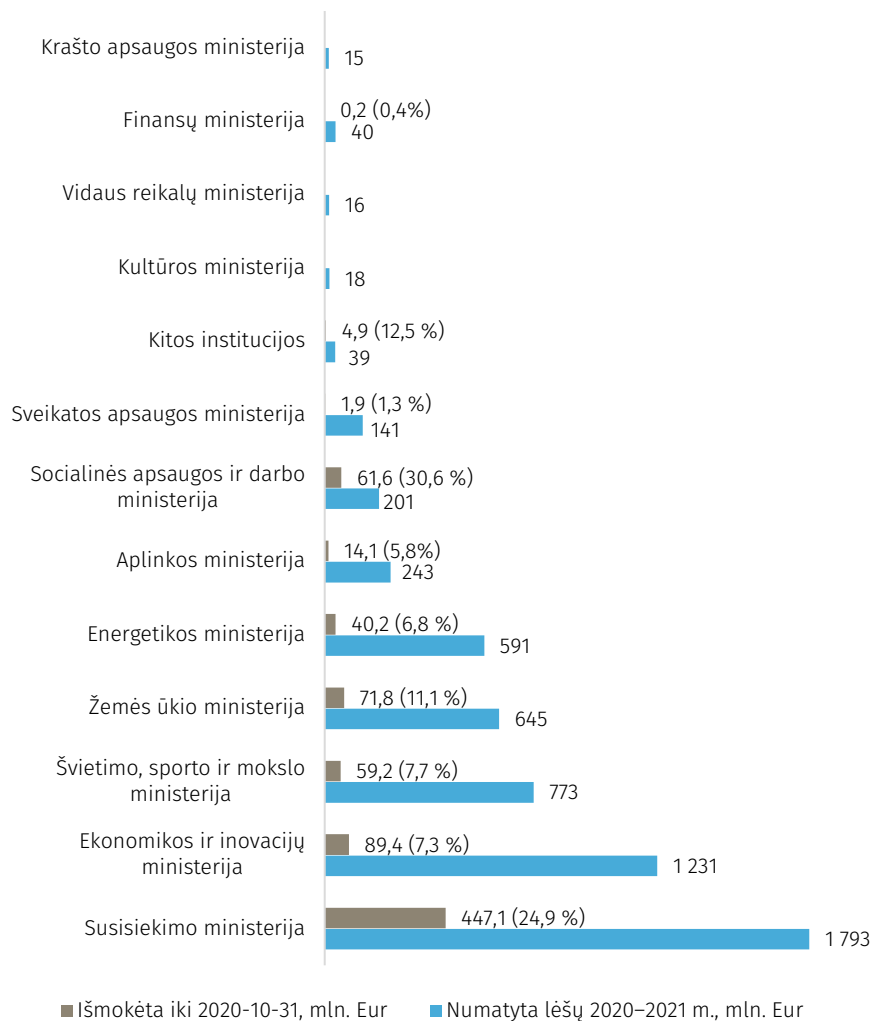
37 pav. Ateities ekonomikos DNR plano 2020–2021 m. lėšos pagal investavimo kryptis

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos duomenis

106. Daugiau kaip pusę visų 2020–2021 m. Ateities ekonomikos DNR plano lėšų numatoma skirti dviejų ministerijų (Susisiekimo – 1 793 mln. Eur, arba 31 proc., Ekonomikos ir inovacijų – 1 231 mln. Eur, arba 21 proc.) įgyvendinamiems veiksams (projektams) ir priemonėms (38 pav.). Daugiausiai lėšų projektų vykdytojams iki 2020-10-31 išmokėjo Susisiekimo ministerija – 447,1 mln. Eur (24,9 proc.).

38 pav. Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimas pagal atsakingas institucijas

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Finansų ministerijos duomenis

107. Į DNR planą įtraukta 318 veiksmų (projektų) ir priemonių¹⁷², už kurių įgyvendinimą pagal savo kompetencijos sritį yra atsakingos ministerijos ir kitos valstybės institucijos:

- Į suplanuotas spartinamas investicijas įtrauktos 179 priemonės, tokios kaip:
 - vykdomos programos, investicijų projektai, įsigyjamas turtas;

Į suplanuotas spartinamas investicijas įtrauktų priemonių pavyzdžiai

- valstybės parama daugiabučiams modernizuoti (53,3 mln. Eur);
- Lietuvos Lenkijos dujotiekių jungties statybų projekto įgyvendinimas (52,1 mln. Eur);
- transporto priemonių, naudojančių elektrą, suslėgtas gamtines dujas, biometaną, vandenilį įsigijimas (25,5 mln. Eur);
- pastatų rekonstrukcija (22 mln. Eur, iš jų: 13 mln. Eur Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pastatų komplekso Vilniuje, Rinktinės g. 1, rekonstravimui; 7 mln. Eur vaikų ligoninės, VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialo, Pediatrijos korpuso Vilniuje, Santariškių g. 7, statybai; 2 mln. Eur Vilniaus Gabijos gimnazijos, Pašilaičių g. 13, plėtrai – šie projektai yra įtraukti į Valstybės investicijų 2020–2022 m. programą).

- veiklos, suplanuotos ministerijų strateginiuose veiklos planuose;

¹⁷² Vyriausybės 2020-09-09 pasitarimo protokoliniu sprendimu (protokolas Nr. 40) patvirtinti DNR plano pakeitimai.

Ministerijos vykdomos veiklos, įtrauktos į suplanuotas spartinamas investicijas, pavyzdys

Priemonė „ITS ir kitų inovacijų diegimas valstybinės reikšmės keliuose ir kiti kelių projektai“ – tai Susisiekimo ministerijos vykdoma Strateginio veiklos plano programos „Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“ priemonė „Vykdėti tiesimo, rekonstravimo, taisymo ir kt. valstybinės reikšmės kelių darbus, švietėjišką saugaus eismo veiklą bei diegti kelių tinklę ITS ir kitas inovacijas“.

Į Ateities ekonomikos DNR planą įtraukta 473 mln. Eur – 74 proc. Susisiekimo ministerijos 2020–2022 m. strateginiame veiklos plane šiai priemonei 2020–2021 m. skirtų lėšų.

- ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojami projektai, kurių sutartys jau pasirašytos.

ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamų projektų, įtrauktų į suplanuotas spartinamas investicijas, pavyzdžiai

- 2020 m. pasirašytos sutartys dėl laisvųjų ekonominių zonų įrengimo (Akmenė), infrastruktūros, rinkodaros plėtros (Kaunas, Klaipėda, Šiauliai), žinomumo didinimo (Kėdainiai);
 - 2016–2019 m. pasirašytos sutartys dėl: elektronikos laužo perdirbimo inovatyvios technologinės sistemos kūrimo, biokuro panaudojimo veiksmingumo didinimo bei taršos mažinimo technologijų tyrimo ir kūrimo, inovatyvios pirminių anketinių duomenų patikimumo vertinimo sistemos sukūrimo, automatizuotos blaivumo patikros sistemos kūrimas transporto sektoriui, vaisių ir daržovių trintuvo, pritaikyto masiniam naudojimui ir viešosioms erdvėms, prototipo sukūrimo ir t. t.
-
- Naujoms ir papildomoms investicijoms įgyvendinti numatyti 139 veiksmai (projektai). Šios investicijos į Ateities ekonomikos DNR planą įtrauktos pagal investicijų parengtumo investuoti minėtu laikotarpiu lygį, įvertinus institucijų pateiktus pasiūlymus ir atrinkus ilgalaikį poveikį turinčias ir ekonomikos pokyčiams sąlygas kuriančias iniciatyvas. Vertinime dalyvavo suinteresuotos ministerijos, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, STRATA, socialiniai ekonominiai partneriai¹⁷³.
108. Veiksmų įgyvendinimo koncepcijas svarsto ir priima sprendimus dėl (ne)pritarimo joms Investicijų komitetas. Komitetas ir jo 5 pakomitečiai sudaryti iš ministerijų, Vyriausybės kanceliarijos ir socialinių ir ekonominių partnerių atstovų (turintys patariamąją teisę). Pakomitečiuose dalyvauja 177 socialinių ir ekonominių partnerių atstovai.
109. Planuota, kad Investicijų komitete bus svarstomi 94 veiksmai¹⁷⁴, kuriems taikoma Ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarka¹⁷⁵. Veiksmų įgyvendinimo koncepcijas, kurias rengia ministerijos, planuota svarstyti Investicijų komiteto kassavaitiniuose posėdžiuose per mažiau nei 2 mėnesius: nuo 2020-07-17 iki 2020-09-04 (8 posėdžiai). Iki 2020 m. spalio mėn. pabaigos komitete patvirtinta 70 veiksmų įgyvendinimo koncepcija, nepatvirtinta 18, iš jų 8 dar nepateiktos vertinti, o 10 yra vertinamos arba tikslinamos¹⁷⁶.
110. Pažymėtina, kad iš Investicijų komiteto 2020 m. rugpjūčio mėn. pasitraukė Jaunųjų gydytojų asociacija ir nurodė, kad projektų svarstymui ir vertinimui skiriamas itin trumpas ir nepakankamas laiko tarpas. Dalis projektų yra itin didelės apimties, bet nepakanka informacijos apie jų ekonominį pagrįstumą, pasigendama detalios kaštų ir naudos analizės. Didžioji dalis projektų orientuoti į infrastruktūros gerinimą (statybas, įrangą) ir t. t.

¹⁷³ Susitikimai nebuvo protokoluojami.

¹⁷⁴ 2020-09-25 Finansų ministerijos pateiktais duomenimis.

¹⁷⁵ Vyriausybės 2020-07-08 nutarimas Nr. 750 „Dėl Ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

¹⁷⁶ Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimo 2020-10-31 duomenimis, rengiamos 88 koncepcijos.

111. Atlikdama bendrąją Ateities ekonomikos DNR plano stebėseną, Finansų ministerija iki kiekvieno mėnesio 10 d. Vyriausybei teikia ir viešai paskelbia ataskaitą¹⁷⁷ apie plane numatytų 5-ųjų investicijų kryptių įgyvendinimą ir ministerijų pažangą, plano įgyvendinimo spartinimo siūlymus. Specialiąją 22 strateginių veiksmų (projektų) stebėseną atlieka Vyriausybės darbo grupė. 2020-10-14 įvyko Vyriausybės Strateginių projektų portfelio komisijos, kuri atsakinga už šio portfelio sudarymą ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, posėdis, kuriame 15 (iš 22) projektų įtraukta į Ministro Pirmininko portfelį ir patvirtinti projektų savininkai¹⁷⁸. Taip pat patvirtinta ataskaitos forma, pagal kurią bus vykdoma projektų įgyvendinimo priežiūra¹⁷⁹. Keturiuose plano įgyvendinimo atskaitose (2020-07-01-07-31, 2020-08-01-08-31, 2020-09-01-09-30, 2020-10-01-2020-10-31 laikotarpio) pateiktos bendrojo pobūdžio rekomendacijos ministerijoms: užtikrinti investicijų efektyvumą, veiksmų koncepcijų turinio kokybę ir sisteminį požiūrį į planuojamas investicijas, laikytis veiksmų koncepcijų pateikimo Investicijų komiteto grafiko, kuomet anksčiau pradėti derinti koncepcijas su Konkurencijos taryba bei socialiniais ekonominiais partneriais ir t. t.
112. Įgyvendindama valstybinio audito rekomendacijas, Vyriausybė buvo įsipareigojusi pakeisti visų valstybės investicijų planavimo ir atsiskaitymo tvarką – integruoti strateginio ir investicijų planavimo bei atsiskaitymo procesus (įgyvendinimo data 2020-06-30)¹⁸⁰. 2020-06-25 priimtas naujos strateginio planavimo sistemos principus reglamentuojantis Strateginio valdymo įstatymas, 2020-06-25 pakeistas Investicijų įstatymas¹⁸¹ (atsisakyta Valstybės investicijų programos: joje planuojamos išlaidos iki 2020-12-31 atrinktiems projektams ir ne ilgiau negu iki 2025-12-31), tačiau kol kas nepatvirtinta investicijų planavimui vykdyti reikalinga Strateginio planavimo metodika. Nacionalinių ir tarptautinės paramos lėšomis finansuojamų investicijų valdymo bendra sistema būtų galėjusi svariai prisidėti sudarant Ateities ekonomikos DNR planą ir planuojant 2021–2027 m. daugiamečių perspektyvos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų nukreipimą į ekstremaliosios situacijos iššūkių įveikimą ir ekonomikos augimą.

Valdymo audito departamento direktorė

Jurgita Grebenkovienė

Valdymo audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Nomeda Poteliūnienė

¹⁷⁷ Prieiga per internetą: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/ateities-ekonomikos-dnr>.

¹⁷⁸ Strateginių projektų portfelio komisijos 2020-10-21 posėdžio protokolas Nr. STP-13.

¹⁷⁹ Vyriausybės 2020-07-08 nutarimu Nr. 750 patvirtintas Ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarkos aprašas, 37 p.

¹⁸⁰ Valstybinio audito ataskaita „Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-9-16.

¹⁸¹ Investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 2 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas, Nr. XIII-3128.

PRIEDAI

Vertinimo ataskaitos
„COVID-19 krizės ir ekstremaliosios
situacijos valdymas“
1 priedas

Vertinimo apimtis ir metodai

Vertinimo apimtis

Vertinimo tikslas – apibendrinti informaciją apie Vyriausybės veiksmus, valdant COVID-19 krizę ir ekstremaliąją situaciją, jiems įgyvendinti skirtas lėšas ir jų panaudojimą.

Pagrindiniai vertinimo klausimai – viešųjų finansų pokyčiai 2020 metais: biudžetų (valstybės, savivaldybių, VSDF ir PSDF) pajamos ir išlaidos, valstybės veiklos sričių finansavimas, kitų šaltinių lėšos (valstybės vardu pasiskolintos lėšos, finansinis rezervas, ES finansinė parama, skirta kovai su COVID-19). Pagrindinių ekonominių rodiklių pokyčiai 2020 metais. Vyriausybės patvirtintos priemonės, skirtos ekonomikos skatinimui ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimui, COVID-19 plitimo suvaldymui, investicijų nukreipimui į atsigavimą ir augimą, ir jų rezultatai. ES šalyse taikomos priemonės viruso plitimui sustabdyti ir pasekmėms suvaldyti.

Vertinimo subjektas – LR Vyriausybė.

Vertinimo laikotarpis – 2020 m. vasario–spalio mėn. Atvaizduojant valstybės, savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų pajamų ir išlaidų, valstybės veiklos sričių finansavimo pokyčius, pateikiami 2019–2020 m. I–III ketv. duomenys, finansinio rezervo pokyčius – 2018–2020 m. I–III ketv. duomenys, ekonominių rodiklių pokyčius ir prognozes – (2019) 2020 m. I–III ketv. (ar vėlesni) duomenys. Analizuojant Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių palio įgyvendinimą, nagrinėti 2020 m. rugsėjo pabaigos rezultatai, COVID-19 valdymo strategijos įgyvendinimą – 2020-10-07 duomenys, Ateities ekonomikos DNR plano įgyvendinimą – 2020 m. spalio mėn. duomenys.

Apribojimai – nevertinta kitų valstybės institucijų veikla dėl COVID-19 ir jos neigiamų pasekmių sumažinimo, ekstremaliosios situacijos dėl COVID-19 valdymo efektyvumas.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
Finansinių išteklių sutelkimo ir naudojimo 2020 m. I–III ketv. apžvalga	Teisės aktų peržiūra: ● Lietuvos stabilumo 2019 ir 2020 m. programos. ● 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių, VSDF ir PSDF biudžetų rodiklių patvirtinimo įstatymai ir jų pakeitimai. ● Valstybės skolos įstatymas. ● Vyriausybės 2020 m. nutarimai, kuriais buvo skiriamos lėšos Ekonomikos skatinimo priemonių plano įgyvendinimui. ● Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybės veiklos sritims priskirtų įstaigų“ projektas.	Išanalizuoti, kaip pakito finansiniai rodikliai 2020 m.

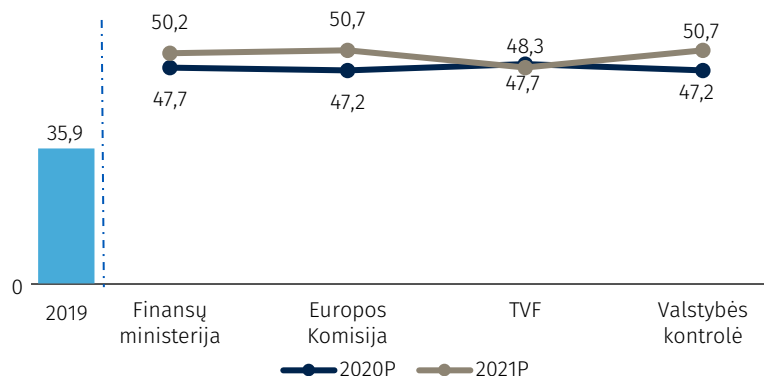
Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	Duomenų analizė, skaičiavimas, palyginamoji analizė: - Finansų ministerijos duomenys: Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos ataskaitos, informacija apie valstybės ir savivaldybių skolinius įsipareigojimus; apie pateiktas paraiškas papildomam finansavimui iš ES gauti. - Finansų ministerijos rengiamos ataskaitos: Valstybės biudžeto vykdymas, Savivaldybių biudžetų vykdymo ataskaitos, 2020 m. I ir II ketv. 2014–2020 m. ES fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinimo ataskaitos. - VSDf biudžeto pajamų ir išlaidų ataskaitos. - PSDF biudžeto vykdymo ataskaitos. - Finansų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, VSDf ir PSDF informacija apie finansinius rezervus. - Europos Komisijos skelbiama informacija. - Statistikos departamento duomenys. - Valstybės kontrolės ataskaitos ir išvados. - Savivaldybių ir jų valdomų įstaigų; ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų pateikta informacija apie gautą paramą iš privačių iniciatyvų. - Lietuvos banko, Finansų ministerijos, Valstybės kontrolės (Fiskalinės institucijos), Europos Komisijos, komercinių bankų pagrindinių Lietuvos ekonominių rodiklių prognozės. Apklausa: - Apklausėme visas savivaldybes apie jų gautą paramą, susijusią su COVID-19. Pokalbiai ir paklausimai: - Finansų ministerijos, VSDf ir savivaldybių atstovai.	
COVID-19 įtaka ekonominiams rodikliams: išaugo valstybės skola ir nedarbas, ekonomikos nuosmukis buvo mažesnis, nei tikėtasi	Duomenų analizė, aprašomoji statistika: - Eurostato, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Statistikos departamento, STRATA, Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos ir UAB „Ignitis“ duomenys - OECD Economic Surveys, Lithuania, June 2018. - Finansų ministerijos parengtos Lietuvos ekonomikos apžvalgos. - Lietuvos banko parengtos Lietuvos ekonomikos apžvalgos. Pokalbiai ir paklausimai: - Statistikos departamento, STRATA, UAB „Ignitis“ atstovai.	Išanalizuoti, kaip pakito ekonominiai rodikliai 2020 m.
Priemonių COVID-19 neigiamoms pasekmėms mažinti ir ligos plitimui stabdyti įgyvendinimo analizė	Teisės aktų peržiūra: - Civilinės saugos įstatymas. - Viešųjų pirkimų įstatymas. - Vyriausybės 2010-10-20 nutarimas Nr. 1503 „Dėl valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“. - Vyriausybės 2020-02-26 nutarimas Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ ir jo pakeitimai. - Vyriausybės 2020-03-25 nutarimas Nr. 266 „Dėl Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto sudarymo“. - Ministro Pirmininko 2020-02-27 potvarkis Nr. 43 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo paskyrimo“. - Vyriausybės 2020-03-14 nutarimas Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ ir jo pakeitimai. - Vyriausybės 2020-03-16 pasitarimo sprendimu patvirtintas Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių planas ir jo pakeitimai. - Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo sprendimu patvirtinta COVID-19 valdymo strategija. - Vyriausybės 2020-06-10 pasitarimo sprendimu patvirtintas Ateities ekonomikos DNR planas ir jo pakeitimai. - Vyriausybės 2020-07-08 nutarimas Nr. 750 „Dėl Ateities ekonomikos DNR plano veiksmų ir projektų įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	Išanalizuoti ir apibendrinti informaciją apie Vyriausybės taikytas priemones kovai su COVID-19 ir jos neigiamomis pasekmėmis.

Ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	Duomenų analizė, skaičiavimas, aprašomoji statistika: • Europos Komisijos skelbiama informacija apie ES šalyse taikytas priemones COVID-19 krizės pasekmėms suvaldyti. • Vyriausybės kanceliarijos, Finansų, Energetikos ir inovacijų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo mokslo ir sporto, Kultūros ir Žemės ūkio ministerijų, UAB „Invega“, Žemės ūkio paskolų garantijų fondo, STRATA pateikti duomenys. • Vyriausybės COVID-19 sukeltos situacijos valdymo komiteto posėdžių protokolai, Ekstremaliųjų situacijų komisijos posėdžių protokolai. Pokalbiai ir paklausimai: • Vyriausybės kanceliarijos, Viešųjų pirkimų tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, UAB „Invega“, Žemės ūkio paskolų garantijų fondo atstovai. • ministerijų (Finansų, Energetikos ir inovacijų, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo mokslo ir sporto ir Žemės ūkio) atstovai. • Valstybinės mokesčių inspekcijos atstovai.	

Vertinimo ataskaitos
„COVID-19 krizės ir ekstremaliosios
situacijos valdymas“
2 priedas

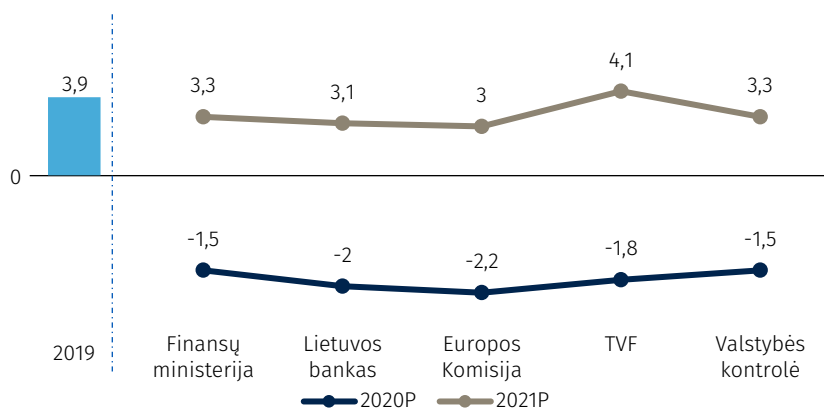
Ekonominių rodiklių prognozės 2020–2021 m.

1 pav. Valdžios sektoriaus skolos prognozė 2020–2021 m., proc. bendrojo vidaus produkto

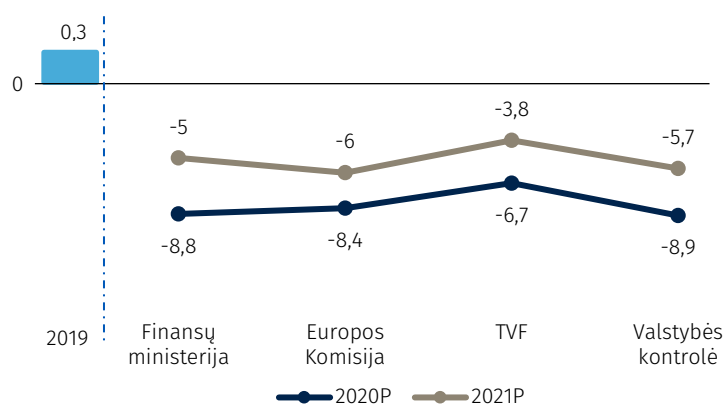
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020; International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent; Valstybės kontrolės ataskaita „2021 metų valdžios sektoriaus biudžetų projektų vertinimas“, 2020-11-10 Nr. BPE-8, Eurostat duomenis

2 pav. Bendrojo vidaus produkto pokyčio prognozė 2020–2021 m., proc.

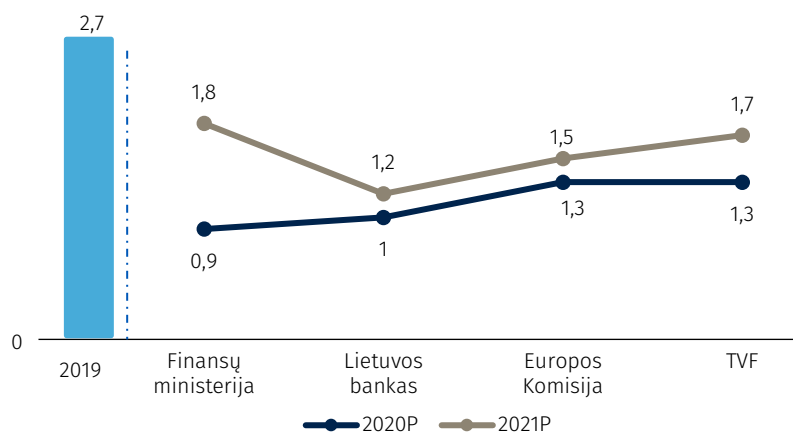
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020. International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent; Valstybės kontrolės ataskaita „2021 metų valdžios sektoriaus biudžetų projektų vertinimas“, 2020-11-10 Nr. BPE-8; Statistikos departamento duomenis

3 pav. Valdžios sektoriaus balanso prognozė 2020–2021 m., proc.

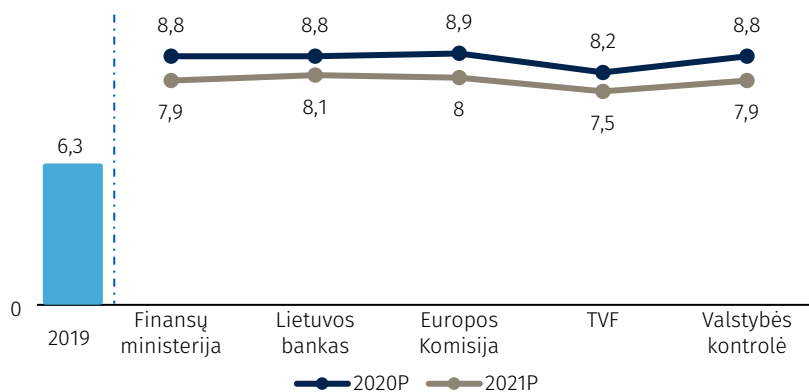
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Aiškinamojo rašto dėl 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto 1 priedas, 2020-10-15; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020; International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent; Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolės ataskaita „2021 metų valdžios sektoriaus biudžetų projektų vertinimas“, 2020-11-10 Nr. BPE-8; Statistikos departamento duomenis

4 pav. Infliacijos prognozė 2020–2021 m., proc.

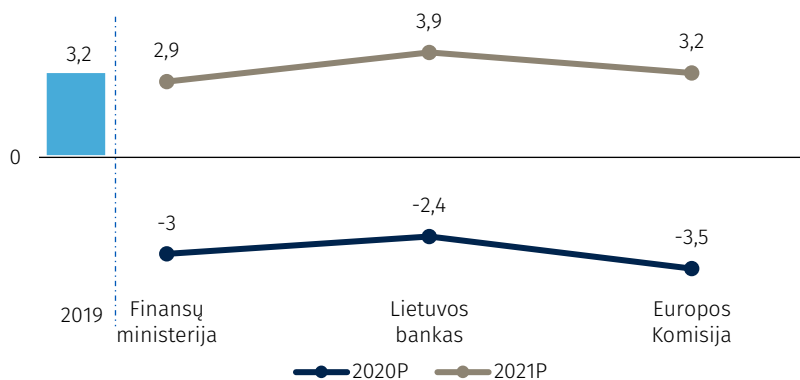
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020; International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent; Statistikos departamento duomenis

5 pav. Nedarbo lygio prognozė 2020–2021 m., proc.

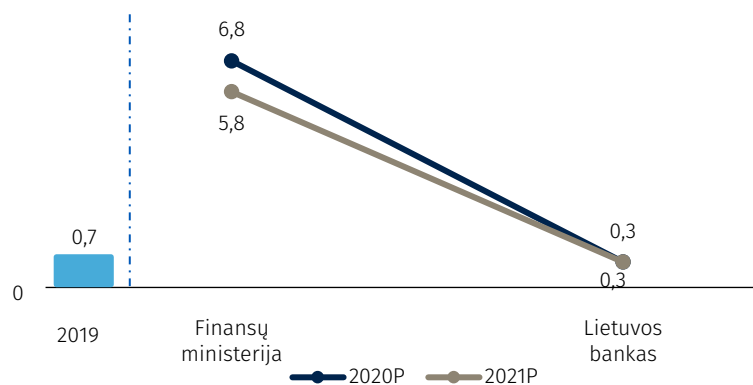
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020; International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent; Valstybės kontrolės ataskaita „2021 metų valdžios sektoriaus biudžetų projektų vertinimas“, 2020-11-10 Nr. BPE-8; Statistikos departamento duomenis

6 pav. Namų ūkio vartojimo išlaidų pokyčio prognozė 2020–2021 m., proc.

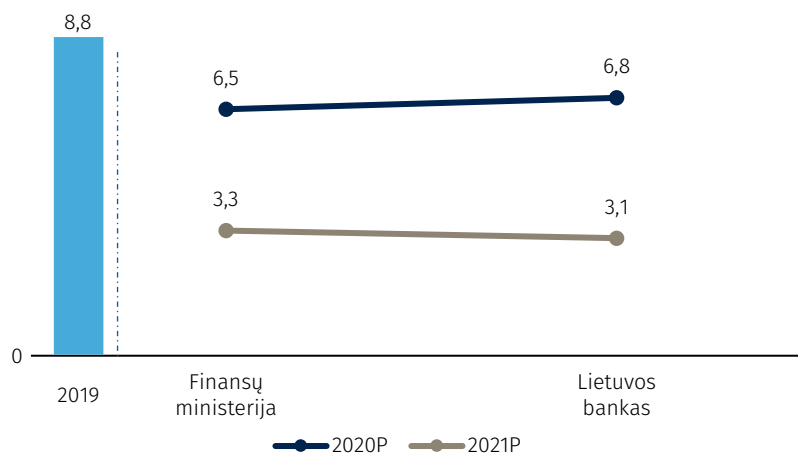
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis; European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020, 05 November 2020

7 pav. Valdžios sektoriaus vartojimo išlaidų pokyčio prognozė 2020–2021 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis

8 pav. Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokyčio prognozė 2020–2021 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal: Finansų ministerija. Ekonominės raidos scenarijus 2020–2023 metams, 2020-09-14; Lietuvos bankas. Makroekonominės prognozės, 2020 m. rugsėjis; Statistikos departamento duomenis

Vertinimo ataskaitos

„COVID-19 krizės ir ekstremaliosios situacijos valdymas“

3 priedas

ES šalyse* taikytos priemonės COVID-19 krizės pasekmėms suvaldyti

COVID-19 krizės pasekmėms suvaldyti taikytos priemonės	Belgija	Bulgarija	Čekija	Danija	Vokietija	Estija	Airija	Graikija	Ispanija	Prancūzija	Kroatija	Italija	Kipras	Latvija	Lietuva	Liuksemburgas	Vengrija	Malta	Olandija	Austrija	Lenkija	Portugalija	Rumunija	Slovėnija	Slovakija	Suomija	Švedija
Papildomos lėšos sveikatos apsaugai	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
Priemonės gyventojų pajamoms ir darbo vietoms išsaugoti, iš jų:	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Tikslinės išmokos bedarbiams, ligos išmokos, išmokos vaikų priežiūrai, išmokos vaikams, išmokos pensininkams, kitos socialinės išmokos	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Subsidijos už prastovas, prarastas pajamas, profesinis perorientavimas	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Išmokos savarankiškai dirbantiems	✓		✓	✓				✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Pagalba gyvenamųjų patalpų nuomai			✓						✓			✓	✓			✓		✓				✓				✓	
Priemonės verslo likvidumui užtikrinti, iš jų:	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Paskolos						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Valstybės garantijos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Mokestinės priemonės, iš jų:	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Mokesčių lengvatos, atleidimas nuo mokesčio, tarifo mažinimas	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Mokesčių, įmokų atidėjimas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Papildomos investicijos ir finansavimas sektoriams, veikloms, bendruomenėms ir kt.	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓	
*Be Jungtinės Karalystės, apie kurios taikomas priemonės Europos Komisijos skelbiamoje informacijoje duomenų nėra.																											
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Europos Komisijos informaciją																											

*Be Jungtinės Karalystės, apie kurios taikomas priemonės Europos Komisijos skelbiamoje informacijoje duomenų nėra.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Europos Komisijos informaciją

Vertinimo ataskaitos
„COVID-19 krizės ir ekstremaliosios situacijos
valdymas“
4 priedas

Ekonomikos skatinimo priemonės ir jų rezultatai*

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
1 tikslas - užtikrinti reikiamus resursus efektyviai sveikatos ir visuomenės apsaugos sistemų veiklai	500,28	netaikoma	104,72	20,93	Finansų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija		1 tikslas turi 10 priemonių, iš kurių 9 aktyvios, 1 pasibaigusi.
1. Užtikrinti asmens apsaugos priemonių, reagentų, medicininių ir kitos įrangos įsigijimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.	500	nedetalizuota	61,75	20,93	Finansų ministerija	Vyriausybės nutarimai dėl lėšų skyrimo: 2020-02-26 Nr. 155, 2020-03-04 Nr. 178, 2020-03-10 Nr. 197, 2020-03-16 Nr. 218, 2020-03-18 Nr. 229, 2020-03-25 Nr. 265, 2020-04-01 Nr. 318, 2020-04-15 Nr. 374, 2020-04-22 Nr. 412, 2020-04-29 Nr. 439,	Aktyvi priemonė. Įgyvendina 8 institucijos. Lėšos panaudotos įsigyti: asmens apsaugos priemonės, dezinfekcines priemones (įranga, skysčiai), laboratorinių tyrimų atlikimo priemones (realaus laiko polimerazės grandininės reakcijos (PGR) aparatai ir kita laboratorinė įranga, reagentai), greituosius naujojo koronaviruso (COVID-19) testus, medicinos įrangą (dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatai, monitoriai pacientų gyvybinėms funkcijoms stebėti, mobilūs rentgeno aparatai), termovizorius, šildytuvus; telekomunikacijų priemones; incidentų valdymo programinės įrangos metinę licenciją; ekstremaliųjų situacijų valdymo informacinę sistemą; savanorių ir nuolat būdinių darbuotojų maitinimo ir transporto, krovinių gabenimo paslaugas;

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						2020-05-06 Nr. 458, 2020-05-13 Nr. 481, 2020-06-10 Nr. 596, 2020-06-22 Nr. 710, 2020-07-01 Nr. 718, 2020-07-01 Nr. 743, 2020-07-08 Nr. 776, 2020-07-16 Nr. 803, 2020-07-16 Nr. 804, 2020-07-29 Nr. 831, 2020-08-12 Nr. 879, 2020-09-09 Nr. 982, 2020-09-09 Nr. 997.	Sveikatos apsaugos ministerija asmeninės apsaugos priemonių įsigijo aprūpinti rinkimų komisijas – komisijų narių ir balsuojančių rinkėjų apsaugai nuo galimos užsikrėtimo COVID-19 rizikos; Socialinės apsaugos ir darbo ministerija asmens apsaugos ir dezinfekcijos priemonės įsigijo 33 globos paslaugas teikiančioms įstaigoms, 10 pavaldžių biudžetinių įstaigų.
2. Užtikrinti papildomų sveikatos priežiūros išlaidų, įskaitant sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimų priedų, finansavimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.		24,5	24,48		Sveikatos apsaugos ministerija	Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo papildymas 32 ¹ str. 3 d. (2020-04-07 Nr. XIII-2845).	Aktyvi, vykdoma esant karantino režimui. Priemonė vykdyta karantino metu 2020-03-16–2020-06-16. Spalio mėn., paskelbus lokalius karantinus, priemonės vykdymas atnaujintas. Atlyginimų priedai išmokėti: įstaigų sk. (specialistų sk.): už kovo mėn.: 79 (9 963); už balandžio mėn.: 155 (11 245); už gegužės mėn.: 146 (10 578); už birželio mėn.: 143 (10 300). Pervesta iš PSDF rezervo lėšų: už kovo mėn. - 2 596 tūkst. Eur, už balandžio mėn. - 7 632 tūkst. Eur, už gegužės mėn. - 7 646 tūkst. Eur, už birželio mėn. - 6 629 tūkst. Eur.
3. Užtikrinti pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose dirbančių sveikatos priežiūros darbuotojų ir pareigūnų papildomas socialines garantijas. Įtraukta į planą 2020-03-16.		nedetalizuota	nėra duomenų		Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo aštuntojo skirsnio pakeitimas (2020-03-07 Nr. XIII-2811). Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo papildymas 11 ¹ str. (2020-03-17 Nr. XIII-2824) ir 11 ¹ str. pakeitimas	Aktyvi priemonė. Mokamos įstatymo nustatyta tvarka išmokos. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atskirai nuo kitų socialinio draudimo draudiminių įvykių duomenų apie asmenų, kurie teikė sveikatos priežiūros paslaugas ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis sergantiems pacientams ar vykdė arba dalyvavo vykdant epidemijų profilaktikos priemones ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose, netekto darbingumo atvejų skaičių ir susijusių VSDF išmokų dydį nestebi.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
(2020-06-04 Nr. XIII-3006).							
4. Užtikrinti ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų papildomų išlaidų, įskaitant darbuotojų atlyginimų priedų, finansavimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.		nedetalizuota	16,35		Finansų ministerija	Vyriausybės nutarimai dėl lėšų skyrimo: 2020-03-04 Nr. 178, 2020-04-01 Nr. 318, 2020-04-08 Nr. 351, 2020-04-15 Nr. 374, 2020-04-22 Nr. 412, 2020-04-29 Nr. 439, 2020-05-13 Nr. 481, 2020-05-20 Nr. 502, 2020-06-03 Nr. 565, 2020-06-10 Nr. 596, 2020-06-17 Nr. 633, 2020-07-01 Nr. 743, 2020-07-16 Nr. 803, 2020-07-16 Nr. 804, 2020-07-29 Nr. 831, 2020-08-19 Nr. 907, 2020-09-09 Nr. 982, 2020-09-09 Nr. 997, 2020-09-16 Nr. 1015.	Aktyvi priemonė. Jgyvendina 13 institucijų, iki spalio mėn. lėšas panaudojo 10 institucijų (3 institucijos vykdo paslaugų pirkimo procedūras, lėšų dar nepanaudojo). Lėšos panaudotos: prekių sandėliavimo, transportavimo paslaugoms; sveikatos priežiūros specialistų mokymų paslaugoms; COVID-19 mėginių grupinio testavimo tyrimo ir metodikos parengimui; telekomunikacinei įrangai ir paslaugoms; darbuotojų, dirbančių savivaldybių socialinių paslaugų įstaigose ir valstybės įstaigose (globos įstaigos, Pabėgėlių priėmimo centras) ir Neįgaliųjų reikalų departamente išmokoms už darbą valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir karantino laikotarpiu; ekstremaliosios situacijos valdyme dalyvaujančių valstybės įstaigų darbuotojų priemonėms už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą; ekspertų ir konsultantų paslaugoms; Abromiškių reabilitacijos ligoninės patalpoms, būtinoms pacientams, kuriems taikytinas būtinas hospitalizavimas ar izoliavimas, pritaikyti; patalpų dezinfekavimo paslaugoms (patvirtinus COVID-19 atvejus); Ekstremalių sveikatai situacijų centro sandėlių renovavimo darbams atlikti, sandėliavimo apsaugos, logistikos paslaugoms; mokiniams, kurie mokosi pagal bendrojo ugdymo programas, aprūpinti informacinių technologijų priemonėmis ugdymui, organizuojamam nuotoliniu būdu karantino metu; informacijos sklaidos priemonėms (izoliavimosi sąlygų, atmintinių, keleivių kortelių, lankstinukų ir pan. spausdinimas); savanorių ir nuolat budinčių darbuotojų maistui; Lietuvos piliečiams parvežti iš užsienio valstybių; Velykų savaitgalio viešinimo kampanijos „Liekame namie“ išlaidoms.
5. Nustatyti, kad viešiesiems pirkimams, kurie ekstremaliosios situacijos metu būtini užtikrinti visuomenės sveikatos apsaugą, gali būti taikomos ypatingos skubos aplinkybės neskelbiamoms deryboms		netaikoma	netaikoma		Ekonomikos ir inovacijų ministerija	Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 ir 72 str. pakeitimas (2020-03-17 Nr. XIII-2814).	Aktyvi priemonė. Priimtas Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 46 ir 72 straipsnių pakeitimas, sudarantis galimybes greitai vykdyti viešuosius pirkimus neskelbiamų derybų būdu (perkančioji organizacija tarptautinio pirkimo atveju vykdydama neskelbiamas derybas gali pirkimo sutartį sudaryti nesilaikydama Viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintų neskelbiamų derybų etapams taikomų ir kitų nustatytų reikalavimų, jeigu neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
atlikti. Įtraukta į planą 2020-03-16.							perkančioji organizacija negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais nustatytais terminais).
6. Numatyti priemones, kurių reikia neigiamoms COVID-19 pasekmėms psichikos sveikatai mažinti, ir užtikrinti jų finansavimą. Įtraukta į planą 2020-05-20.		nedetalizuota	1,05		Sveikatos apsaugos ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Vyriausybės 2020-06-03 nutarimas dėl lėšų skyrimo Nr. 565. Ilgalaikių neigiamų COVID-19 pandemijos pasekmių visuomenės psichikos sveikatai mažinimo veiksmų planas, sveikatos apsaugos ministro 2020-07-03 įsakymas Nr. V-1596.	Aktyvi priemonė. Iki 2020-09-25 panaudota 1 051 tūkst. Eur. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija: skirtos lėšos nevyriausybinei organizacijai VŠĮ Paramos centras - projektui „Tėvų linija“; skyrus finansavimą padidintas paslaugų teikimas vaikų linijoje: (nuo 60 val. iki 260 val./mėn.), Jaunimo linijoje (nuo 96 val. iki 288 val./mėn.), pagalbos moterims linijoje (nuo 48 val. iki 84 val./mėn.). Specializuotos kompleksinės pagalbos centrų internetiniame puslapyje www.specializuotospagalboscentras.lt įdiegta pokalbių internetu (live chat) programa. Sveikatos apsaugos ministerija: pagal planą III ketvirtį pervestos lėšos savivaldybėms, vykdomos suplanuotos paslaugų viešųjų pirkimų procedūros. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija: lėšos paskirtos/pervestos 60 savivaldybių ir 66 valstybinėms švietimo įstaigoms (300 tūkst. Eur) bei Nacionalinei švietimo agentūrai (210 tūkst. Eur).
7. Užtikrinti nevyriausybinių organizacijų, veikiančių socialinėje srityje ir teikiančių būtinąsias socialines paslaugas, papildomų išlaidų finansavimą. Įtraukta į planą 2020-05-20.		nedetalizuota	1,1		Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Vyriausybės 2020-05-20 nutarimas Nr. 502 „Dėl lėšų skyrimo“. Pagalbos nevyriausybiniams organizacijoms, nukentėjusioms nuo koronaviruso COVID-19 sukeltų pasekmių, subsidijomis teikimo aprašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020-06-03 įsakymu Nr. A1-494.	Aktyvi priemonė. Subsidijos suteiktos 325 pareiškėjams, panaudota 55 proc. skirtų lėšų (1 097 tūkst. Eur iš skirtų 2 000 tūkst. Eur), paraiškų atranka tęsiama.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
8. Užtikrinti geresnes sąlygas vyresnio amžiaus žmonėms įsitraukti į visuomenės socialinį ir kultūrinį gyvenimą ir kitas veiklas, įgyvendinant šias priemones:	0,28	netaikoma	0	0	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija		
8.1. Formuoti teigiamą vyresnio amžiaus žmonių įvaizdį visuomenėje rengiant ir skleidžiant informaciją (vaizdo klipai, informaciniai pranešimai ir kita), padedančią keisti visuomenės požiūrį į vyresnio amžiaus žmones, jų teisių užtikrinimą.	0,1		0	0	Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinio veiklos plano (Vyriausybės 2018-12-05 nutarimas Nr. 1216) p. 10.1.7, (2020-06-22 nutarimas NR. 704).	Aktyvi priemonė. Įvykę viešieji pirkimai, atrinkti 2 paslaugų teikėjai, su vienu paslaugų teikėju sudaryta sutartis, su kitu paslaugų teikėju sutartis baigiama derinti, lėšos dar nepradėtos naudoti.	
8.2. Plėtoti savanorišką veiklą – teikti pagalbą vyresnio amžiaus žmonėms, remti nevyriausybinių organizacijų projektus, kuriuose numatomas savanorių rengimas dirbti su vyresnio amžiaus žmonėmis, aprūpinimas apsaugos priemonėmis, savanorių veiklos priemonių modernizavimas, savanoriškos veiklos išlaidų kompensavimas ir kita.	0,08		0	0	Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinio veiklos plano (Vyriausybės 2018-12-05 nutarimas Nr. 1216) p. 10.5.2 (2020-06-22 nutarimas NR. 704).	Aktyvi priemonė. Įvyko projektų atrankos konkursas, konkurso būdu atrinkti 3 nevyriausybinių organizacijų projektai, kurie vykdys veiklas, bus pasirašytos sutartys su projektų vykdytojais, lėšos dar nepradėtos naudoti.	

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
8.3. Remti bendrus jaunų ir vyresnio amžiaus žmonių projektus, numatant veiklas, kurių metu jauni asmenys ugdytų vyresnio amžiaus žmonių gebėjimus ir įgūdžius informacinių technologijų srityje. Įtraukta į planą 2020-05-27.		0,1	0	0		Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstitucinio veiklos plano (Vyriausybės 2018-12-05 nutarimas Nr. 1216) p. 10.5. 4 (2020-06-22 nutarimas NR. 704).	Aktyvi priemonė. Paskelbtas projektų atrankos konkursas, gautos paraiškos, kurias vertina ekspertai, planuota, kad projektai bus atrinkti ir finansavimas jiems bus skirtas iki spalio 15 d., lėšos dar nepradėtos naudoti.
2 tikslas – padėti išsaugoti darbo vietas ir gyventojų pajamas.	1897,68	netaikoma	936,64	49,4	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Kultūros ministerija, Finansų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija		2 tikslas turi 22 priemones iš kurių: 19 aktyvios, 3 pasibaigusios.
1. Padėti verslui išsaugoti darbo vietas COVID-19 epidemijos metu ir jai pasibaigus, skatinti kurti naujas darbo vietas po COVID-19 epidemijos ir įgyvendinti šias priemones:	672,11	netaikoma	337,64	50,2	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (vykdo Užimtumo tarnyba)		
1.1. Valstybės lėšomis solidariai prisidėti prie darbdavių pastangų išsaugoti darbo vietas, kompensuojant darbdaviams už prastovos laiką jų darbuotojams mokamo darbo užmokesčio		250	159,76			Užimtumo įstatymo 41 str. 2 (1) d. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-03-17 Nr. XIII-2822 (įsigaliojo 2020-03-19); 2) 2020-04-07 Nr.	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti rinkti 2020-04-05, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-04-16. Patenkinti 24 159 įmonių prašymai subsidijoms 201 606 darbuotojų darbo užmokesčiui gauti. 24 129 įmonėms išmokėtos subsidijos 201 449 darbuotojų darbo užmokesčiui (2020-09-25 duomenys). 10 įmonių savanoriškai grąžino 46 320 Eur iš valstybės gautų subsidijų.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
dalį. Įtraukta į planą 2020-03-16						XIII-2846 (įsigaliojo 2020-04-10); 3) 2020-06-04 Nr. XIII-3005 (įsigaliojo 2020-06-12).	
1.2. Pasibaigus prastovai ir (ar) karantinui, valstybės lėšomis padėti darbdaviams išlaikyti darbuotojus po prastovos ar priimti tikslinėms grupėms priklausančius bedarbius, iki 6 mėnesių mokant darbo užmokesčio subsidijas, kai intensyvesnė parama taikoma pirmuosius 2 mėnesius ir palaipsniui, kas 2 mėnesiai, mažinama iki 4 mėnesių pagal terminuoto ar sezoninio darbo sutartis. Įtraukta į planą 2020-05-27.		406,45	174,46			Užimtumo įstatymo 41 str. 2 (3) d. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15). Užimtumo įstatymo 41 str. 2 (4) d. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15); 2) 2020-06-04 Nr. XIII-3005 (įsigaliojo 2020-06-12).	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti rinkti 2020-06-08, pirmosios išmokos išmokėtos 2020 m. 06 mėn. pabaigoje už laikotarpį nuo 2020-05-15. Patenkinti 21 226 įmonių prašymai subsidijoms 187 408 darbuotojų darbo užmokesčiui gauti. 21 004 įmonėms išmokėtos subsidijos 171 744 darbuotojų darbo užmokesčiui.
1.3. Skatinti darbdavius aktyviau dalyvauti įgyvendinant profesinį mokymą pameistrystės forma. Įtraukta į planą 2020-05-27.		8,8	0			Užimtumo įstatymo 38 str. 2 d. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė. Iki Užimtumo įstatymo 38 str. 2 d. pakeitimo įstatymo (2020-05-07 Nr. XIII-2882) įsigaliojimo 2020-05-15 profesiniame mokyme pagal pameistrystės formą dalyvaujantiems darbdaviams padidinto dydžio darbo užmokesčio dalies kompensacija pradėta taikyti be atskiro prašymo. Nuo 2020-06-06 pradėti priiminėti prašymai dėl darbo užmokesčio dalies kompensavimo iš profesiniame mokyme pagal pameistrystės formą nuo 2020-05-15 naujai pradedančių dalyvauti darbdavių, taip pat dėl meistro išlaidų kompensavimo. Plane numatytos lėšos nepanaudotos, mokėjimai vykdomi iš kitų finansavimo šaltinių - Europos socialinio fondo projekto "TAPK - Tavo ateities perspektyvų kūrimas" ir valstybės biudžeto lėšų. Padidintas darbo užmokesčio dalies kompensacijos dydis iš viso taikomas 136 darbdaviams, dalyvaujantiems profesiniame mokyme pameistrystės forma pagal Užimtumo įstatymo 38 str. nuostatas, iš jų

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
							86 darbdaviams, profesiniame mokyme pagal pameistrystės formą pradėjusiems dalyvauti po Užimtumo įstatymo 38 str. 2 d. pakeitimo įstatymo (2020-05-07 Nr. XIII-2882) įsigaliojimo (2020-05-15). Prašymus kompensuoti meistro išlaidas pateikė 32 darbdaviai. Atmestų prašymų nebuvo.
1.4. Organizuoti profesinį mokymą užimtiems asmenims, be to, daugiau lėšų skirti bedarbiams ir užimtiems asmenims, įgyjantiems aukštą pridėtinę vertę kuriančias profesijas ir kompetencijas. Įtraukta į planą 2020-05-27.	1,26	0			Užimtumo įstatymo 37 str. 3 d. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-03-17 Nr. XIII-2822 (įsigaliojo 2020-03-19); 2) 2020-04-07 Nr. XIII-2846 (įsigaliojo 2020-04-10); 3) 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė. Profesinis mokymas organizuojamas vienam (1) užimtam asmeniui, kuris buvo įspėtas apie atleidimą, kai jo atliekama darbo funkcija darbdaviui tampa perteklinė dėl paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino (į Užimtumo tarnybą jis kreipėsi 2020-09-03, mokymai organizuoti nuo 2020-09-08); taip pat septyniems (7) užimtiems asmenims, kuriuos po jų profesinio mokymo darbdavys planuoja perkelti į aukštesnes pareigas (6 asmenys kreipėsi 2020 m. rugsėjo 8-11 d., mokymai organizuoti nuo 2020-09-21, 1 asmuo kreipėsi 2020-09-01, mokymai organizuoti nuo 2020-09-08). Nebuvo asmenų, kurie įgijo kvalifikaciją ar kompetenciją, įtrauktą į aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų sąrašą, nes toks sąrašas dar nėra patvirtintas. Plane numatytos lėšos nepanaudotos, mokėjimai vykdomi iš kito finansavimo šaltinio - valstybės biudžeto lėšų.	
1.5. Paremti darbo vietų steigimą įmonėse ir nereikalauti pateikti sutarties galiojimo užtikrinimo. Įtraukta į planą 2020-05-27.	3,8	3,42			Užimtumo įstatymo 44 str. 7 d. 2 p. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15, nuostatos taikomos nuo Vyriausybės 2020-03-14 nutarimo Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje	Aktyvi priemonė. Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų paraiškos Užimtumo tarnybai buvo teikiamos nuo 2020-02-18 iki 2020-05-28. Pateiktos 187 vietinių užimtumo iniciatyvų paraiškos, Užimtumo tarnybos direktoriaus 2020-07-16 įsakymu Nr. V-267 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas 2020 m. finansuojamų Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų sąrašas, iš jų 161 patenkinta: galimybė neteikti sutarties galiojimo užtikrinimo pasinaudojo 131 paraiškos teikėjas, likę 30 teikėjų steigia po vieną darbo vietą, todėl jiems sutarties galiojimo užtikrinimo teikti nereikia; 22 paraiškos atmestos, 4 teikėjai patys atsisakė pasirašyti Vietinių užimtumo iniciatyvų projekto įgyvendinimo sutartis. Pirmoji projekto įgyvendinimo sutartis, nepateikiant jos	

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						paskelbimo" įsigaliojimo).	galiojimo užtikrinimo, pasirašyta 2020-07-22.
1.6. Teikti paramą darbo vietoms, skirtoms bedarbiams, kuriems nustatytas 45–55 proc. darbingumas, steigti. Įtraukta į planą 2020-05-27.		1,8	0			Užimtumo įstatymo 47 str. 3 d. 1 p. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė. Organizuotos dvi savarankiško užimtumo rėmimo paraiškų atrankos: paraiškos Užimtumo tarnybai buvo teikiamos nuo 2020-03-02 iki 2020-06-10; nuo 2020-08-03 iki 2020-09-02. Iš viso pateikta 16 paraiškų, iš jų: 13 patenkinta, 3 atmestos. Pirmoji sutartis pasirašyta 2020-07-24 (pagal pirmą atranką, antrosios atrankos sutartys dar nepasirašytos). Įsteigtų darbo vietų dar nėra. Plane numatytos lėšos nepanaudotos, nes įgyvendinant projektą „Būk verslus“, pirmosios atrankos dalyvių paraiškų finansuotos iš Europos socialinio fondo lėšų. Antros atrankos dalyvių paraiškas planuojama finansuoti iš Plane priemonei skirtų lėšų.
2. Padėti darbo netekusiems asmenims išsaugoti bent dalį pajamų, skatinti sugrįžimą į darbo rinką COVID-19 epidemijos metu ir jai pasibaigus ir įgyvendinti šias priemones:	615	netaikoma	190,36	31	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija		
2.1. Iki 9 mėnesių mokėti nedarbo socialinio draudimo išmokas bedarbiams. Įtraukta į planą 2020-03-16.		350	151,14 (2020-09-30)		(vykdo Užimtumo tarnyba ir Sodra)	Nedarbo socialinio draudimo įstatymas.	Aktyvi priemonė, nuolatinė. Bedarbių, gaunančių nedarbo socialinio draudimo išmoką, skaičius nuo balandžio mėn. (mokant už praėjusį mėn.) nuolat auga: rugsėjo mėn. išmokėta nedarbo socialinio draudimo išmoka 90 481 bedarbiui, rugpjūčio mėn. - 90 407 asmenims, liepos mėn. - 87 711 asmenims, birželio mėn. - 82 173 asmenims, gegužės mėn. - 76 775 asmenims, balandžio mėn. - 70 034 asmenims (2020-09-30 duomenys). Balandžio - rugpjūčio mėn. naujų nedarbo socialinio draudimo išmokos gavėjų buvo 64,5 tūkst. asmenų
2.2. Mokėti bedarbiams stipendijas, kai dėl paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino sustabdoma bedarbio profesinio mokymo,		netaikoma	netaikoma		(vykdo Užimtumo tarnyba)	Užimtumo įstatymo 37 str. 7 d. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-03-17 Nr. XIII-2822 (įsigaliojo 2020-	Pasibaigusi priemonė. Priemonė iš priemonių plano išbraukta 2020-10-28, toliau vykdoma karantino metu pagal Užimtumo įstatymo nuostatas. Šiai priemonei plane nebuvo skirta papildomų lėšų, išmokos buvo mokamos iš valstybės biudžeto ir Europos struktūrinių fondų lėšų, skirtų paramai

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
įdarbinimo pagal pameistrystės sutartį ar stažuotės teikėjo veikla. Įtraukta į planą 2020-05-27.						03-19); 2) 2020-04-07 Nr. XIII-2846 (įsigaliojo 2020-04-10). Užimtumo įstatymo 39 str. 3 d. pakeitimo įstatymas, 2020-04-07 Nr. XIII-2846 (įsigaliojo 2020-04-10).	mokymui, todėl priemonė nėra aktuali šiam planui. Kovo mėn. stipendijos mokėtos 1956 asmenims, balandžio mėn. - 2276 asmenims, gegužės mėn. - 2294 asmenims, birželio mėn. - 2270 asmenų. Panaudota 2,15 mln. Eur.
2.3. Mokėti laikiną darbo paieškos išmoką bedarbiams, nedalyvaujantiems aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (iki 6 mėn.). Įtraukta į planą 2020-05-27.		265	39,22		(vykdo Užimtumo tarnyba)	Užimtumo įstatymo 48 (1) str. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15); 2) 2020-06-04 Nr. XIII-3005 (įsigaliojo 2020-06-12).	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti rinkti 2020-06-12, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-07-30. Pateikti 250 365 prašymai, iš jų 228 033 patenkinti. 206 733 bedarbiams išmokėtos darbo paieškos išmokos, išmoka neskirta 998 asmenims, 21 334 asmenims sprendimai dėl laikinos darbo paieškos išmokos skyrimo dar nebuvo priimti.
3. Padėti užtikrinti gyventojų pajamas COVID-19 epidemijos metu ir jai pasibaigus ir įgyvendinti šias priemones:	604,27	netaikoma	406,62	67,3	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija		
3.1. Užtikrinti ligos išmokų mokėjimą asmenims, prižiūrintiems vaikus, senatvės pensijos amžių sukačiusius žmones ir neįgaliuosius, kai sustabdoma ar apribojama švietimo įstaigų, nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų (dienos centrų) veikla, taip pat sunkiomis lėtinėmis ligomis sergantiems asmenims. Įtraukta į planą 2020-03-16.		200	116,67		(vykdo Sodra)	Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas, (redakcijos, galiojusios nuo 2020-03-19). Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų išdavimo valstybės lygio ekstremaliosios situacijos visoje šalyje dėl naujojo	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti rinkti 2020-03-02, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-03-07. 352 306 išduotų nedarbingumo pažymėjimų dėl epideminės situacijos (neunikalūs duomenys).

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės laikotarpiu laikinosios tvarkos aprašas, 2020-02-27 Nr. V-238/A1-170 (su visais pakeitimais).	
3.2. Savarankiškai dirbantiems asmenims ekstremaliosios situacijos ir karantino laikotarpiu ir 2 mėnesius karantinui pasibaigus mokėti fiksuoto dydžio išmoką, lygią 1 minimalaus vartojimo poreikio dydžiui per mėnesį. Įtraukta į planą 2020-03-16.	50	109,97			(vykdo Užimtumo tarnyba)	Užimtumo įstatymo 5 (1) str. pakeitimo įstatymai: 1) 2020-03-17 Nr. XIII-2822 (įsigaliojo 2020-03-19); 2) 2020-04-07 Nr. XIII-2846 (įsigaliojo 2020-04-10); 3) 2020-04-30 Nr. XIII-2877 (įsigaliojo 2020-05-08, nuostatos taikomos nuo paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino pradžios); 4) 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti rinkti 2020-04-03, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-04-10. Gauti 100 275 prašymai, atmesti 9 027 prašymai, kiti patenkinti (91 248), atlikti 504 573 mokėjimai (išmokos tam pačiam asmeniui gali būti skiriamos daugiau nei 1 kartą). Priemonei pagal savarankiškus institucijos skaičiavimus buvo numatyta 50 mln. Eur, tačiau lėšos viršijo poreikį, skirta apie 120 mln. Eur
3.3. Remti tuos savarankiškai dirbančius asmenis, gavusius savarankiškai dirbančio asmens išmoką, kurie keis savo vykdytą veiklą. Įtraukta į planą 2020-05-27.	5,1	8,67 (2020-09-11)			(vykdo Užimtumo tarnyba)	Užimtumo įstatymo 44 str. 3 d. ir 47 str. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2882 (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė (vykdomi mokėjimai). Paraiškų priėmimas buvo organizuojamas 2 etapais: I etapas - 2020-05-29, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-06-25. II etapas - 2020-08-10, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-08-19. Iš viso pateiktos 2070 paraiškos, kurių vertė 13 287 278,31 Eur. Iš jų finansuojamos 1 602 paraiškos, kurių vertė 10 369 330,05 Eur, 468 paraiškos atmestos. 2020 m. rugsėjo 11 d. 1339 asmenims išmokėta 8 669 888,82 Eur. Asmenų paraiškose buvo prašoma subsidijų nuo 1 600 Eur iki 6 980,50 Eur.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
Priemonei pagal savarankiškus institucijos skaičiavimus buvo numatyta 5,1 mln. Eur, tačiau lėšos viršijo poreikį, todėl faktiškai skirta 10,4 mln. Eur							
3.4. Išmokėti socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams vienkartinės 200 Eur dydžio išmokas (2020 m. rugpjūtį). Įtraukta į planą 2020-05-27.	182	171,31			(vykdo Sodra)	Vienkartinės išmokos socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokų gavėjams įstatymas (įsigaliojo 2020-05-15).	Aktyvi priemonė. Pirmosios išmokos išmokėtos 2020-08-06. Vienkartinės išmokos išmokėtos 856 532 socialinio draudimo pensijų ir šalpos išmokos gavėjų.
3.5. Papildomai skiriant išmoką vaikui („vaiko pinigus“) vaikams iš nepasiturinčių šeimų (auginančių 1 ar 2 vaikus), šeimos pajamų vertinimo laikotarpį sutrumpinti nuo 12 iki 3 mėnesių. Įtraukta į planą 2020-05-27.	7,92	nėra duomenų				Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 17 ir 18 str. pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2884 (įsigaliojo 2020-05-22, atskirų nuostatų vėlesnis įsigaliojimas nustatytas įstatymo 3 str.).	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti priiminėti nuo 2020-05-22, išmokos išmokėtos 2020 m. birželio mėn. (už laikotarpį nuo 2020-05-22). Duomenys apie priemonės rezultatus pradėti teikti 2020 m. 10 mėn. (ketvirčio rodikliai).
3.6. Trumpinti socialinio būsto laukimo terminus ir nustatyti minimalų būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos bazinį dydį. Įtraukta į planą 2020-05-27.	1,43	nėra duomenų				Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 2, 5, 10, 12, 14, 16, 17, 18 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2885 (įsigaliojo 2020-05-15, atskirų nuostatų vėlesnis įsigaliojimas nustatytas įstatymo 10 str. 1-3 d.); Vyriausybės 2020-07-29 nutarimas Nr. 838	Aktyvi priemonė. Pakeitimo įstatymo (2020-05-07 Nr. XIII-2885) nuostatos dėl socialinio būsto nuomos laukimo termino (5 metai) įsigalioja nuo 2024-01-01 (nuo 2026-01-01 trumpinamas socialinio būsto nuomos laukimo terminas iki 3 metų). Nuostatos dėl minimalaus bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensacijos dydžio nustatymo įsigaliojo nuo 2020-07-01, kompensacijos už 2020 m. liepos mėn. išmokėtos 2020 m. rugpjūčio mėn. Duomenys apie priemonės rezultatus pradėti teikti 2020 m. 10 mėn. (ketvirčio rodikliai).

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						"Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 25 d. nutarimo Nr. 472 „Dėl Savivaldybės būsto, socialinio būsto nuomos mokesčių ir būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio apskaičiavimo metodikos ir Bazinio būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžio perskaičiavimo koeficiento patvirtinimo“ pakeitimo".	
3.7. Skiriant piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams, laikinai nevertinti turimo turto ir padidinti valstybės remiamų pajamų (VRP) dydį nuo 1 VRP iki 1,1 VRP teisei į socialinę pašalpą nustatyti. Įtraukta į planą 2020-05-27.	85,84	nėra duomenų				Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2883 (įsigaliojo 2020-05-21, atskirų nuostatų vėlesnis įsigaliojimas nustatytas Įstatymo 11 str.).	Aktyvi priemonė. Priemonė, skirta laikinai nevertinti turimo turto skiriant piniginę socialinę paramą, įsigaliojo nuo 2020-05-21 (pradėti rinkti prašymai). Įgyvendinant šią priemonę, 2020 m. birželio mėn. išmokėta parama už 2020 m. gegužės mėn. Priemonė, kuria padidintas VRP dydis nuo 1 VRP iki 1,1 VRP teisei į socialinę pašalpą nustatyti, įsigaliojo 2020-06-01, socialinė pašalpa išmokėta 2020 m. liepos mėn. už 2020 m. birželio mėn. Duomenys apie priemonės rezultatus pradėti teikti 2020 m. 10 mėn. (ketvirčio rodikliai).

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
3.8. Išmokėti vienkartinę išmoką šeimoms, auginančioms vaikus (įvaikius), ir vaikams, netekusiems tėvų globos: 120 Eur – kiekvienam vaikui (asmeniui), gaunančiam ar turinčiam teisę gauti universalią išmoką vaikui, 200 Eur – vaikams iš nepasiturinčių šeimų, tris ir daugiau vaikų auginančių šeimų bei neįgaliems vaikams. Įtraukta į planą 2020-06-10.		72	nėra duomenų			Vienkartinės išmokos vaikams, skirtos COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos padariniams mažinti, įstatymas (įsigaliojo 2020-06-12).	Aktyvi priemonė. Pirmosios išmokos pradėtos mokėti 2020-07-23. Duomenys apie priemonės rezultatus pradėti teikti 2020 m. 10 mėn. (ketvirčio rodikliai).
4. Išplėsti Meno kūrėjų socialinės apsaugos programos nuostatas ir skirti šiai programai įgyvendinti papildomų lėšų. Įtraukta į planą 2020-03-16.	0,8	nedetalizuota	0,58	73	Kultūros ministerija	Vyriausybės 2020-03-25 nutarimas Nr. 263 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-03-16 nutarimo Nr. 316 „Dėl Meno kūrėjų socialinės apsaugos programos“ pakeitimo“ (įsigaliojo 2020-03-26).	Aktyvi priemonė (naudojamos priemonei skirtos lėšos), tęstinė. Pirmosios kūrybinių prastovų išmokos pagal šį priemonių planą buvo išmokėtos 2020-05-08 už 2020 m. balandžio mėn. Pateikti 418 prašymai (neunikalūs duomenys), iš jų 364 prašymai patenkinti (unikalūs duomenys), 54 prašymai atmesti (unikalūs duomenys). Atsižvelgus į mažą besikreipusiųjų dėl kūrybinės prastovos išmokos skyrimo meno kūrėjų skaičių, 2020-09-09 priimta nauja Plano redakcija, kurioje 1,2 mln. Eur (iš priemonei skirtų 2 mln. Eur) nuspręsta nukreipti kino industrijai skatinti (priemonių plano 4 tikslo priemonei).
5. Pailginti nuo 3 iki 6 mėnesių būsto paskolų įmokų (išskyrus palūkanas) mokėjimo atidėjimo laikotarpį netekusiems darbo asmenims, suteikiant valstybės garantiją. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija		Priemonės pagrindinis tikslas buvo pasiektas kitais būdais - Lietuvos kredito rinkos dalyviai 2020-04-17 pasirašė moratoriumą, kuriuo sudarytos galimybės iki 12 mėn. atidėti su nekilnojamu turtu susijusių kreditų įmokas, o vartojimo kredito ir lizingo atveju – iki 6 mėn. (mokant paskolos sutartyje numatytas palūkanas ir/ar kitus periodinius mokesčius). Valstybės garantijos teikiamos nebuvo. Moratoriumas galiojo iki 2020-09-30. Lietuvos bankų asociacijos duomenimis, nuo kovo vidurio iki 2020-08-06 šalies kredito įstaigos savo klientams atidėjo daugiau kaip 280 mln. Eur vertės būsto paskolų grąžinimą.
6. Sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti įmokų už sunaudotą elektros energiją ir gamtines dujas mokėjimą		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija (vykdo UAB „Ignitis“)	UAB „Ignitis“ vidaus teisės aktai	Priemonė pasibaigusi, galiojo pirmojo karantino metu (2020-03-16–2020-06-16), antrojo karantino metu, įsigaliojusio nuo 2020-11-07, klientų užklausa yra vertinama individualiai ir įmokų atidėjimas ar išdėstymas yra vykdomas pagal standartinius UAB „Ignitis“ procesus.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
UAB „Ignitis“. Įtraukta į planą 2020-03-16.							Prašymai pradėti rinkti 2020-03-16. Nuo 2020-03-16 patenkintų prašymų skaičius - 1 767 (neunikalūs duomenys).
7. Rekomenduoti savivaldybėms sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti komunalinių įmokų ir įmokų už šilumos energiją mokėjimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma				Aktyvi priemonė, jos vykdymas perduotas savivaldybėms.
8. Finansuoti vaikų vasaros stovyklas ir kitas neformaliojo vaikų švietimo veiklas. Įtraukta į planą 2020-06-22.	5,5	nedetalizuota	1,44	26,2	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-07-07 įsakymas Nr. V-1022 „Dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020-06-02 įsakymo Nr. V-823 „Dėl Vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veiklų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir lėšų skyrimo savivaldybėms“ pakeitimo“.	Aktyvi priemonė. Preliminariais 2020-09-22 duomenimis, vaikų, dalyvavusių valstybės lėšomis finansuotose stovyklose, skaičius - 38 722, vykusių valstybės lėšomis finansuotų stovyklų skaičius – 1 042 (tikslūs skaičiai bus ataskaitinių metų pabaigoje).
3 tikslas – padėti verslui išsaugoti likvidumą.	1 924,5 (iš jų priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas 1 424,5)	netaikoma	411,52	28,9 (nuo tiesioginiam finansavimui skirtų lėšų)	Valstybinė mokesčių inspekcija, Sodra, Lietuvos muitinė, Finansų, Ekonomikos ir inovacijų ir Žemės ūkio ministerijos		3 tikslą sudaro 12 priemonių grupių, kuriose yra 38 priemonės, iš jų 29 aktyvios, 3 baigtos vykdyti, 4 nepradėtos, 2 atsisakyta.
1. Kuo skubiau suteikti mokestines paskolas atidedant arba dalimis		netaikoma	netaikoma		Valstybinė mokesčių	Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4,	Priemonė aktyvi. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, Lietuvos muitinėje priemonė aktyvi iki 2020-12-31. <i>Sodroje</i> 2020-08-16 priemonės vykdymas baigtas, tačiau nuo 2020-08-17 iki 2020-11-06 dėl mokesčių

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
išdėstant mokesčius pagal sutartą grafiką, netaikant palūkanų. Įtraukta į planą 2020-03-16.					inspekcija, <i>Sodra</i> , Lietuvos muitinė	23, 32, 34 ¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 19 ¹ straipsniu įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2887. Vyriausybės nutarimai: 2020-03-14 Nr. 207 ir 2020-03-16 Nr. 222. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2020-03-26 įsakymas Nr. VA-27 „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso sukeltų neigiamų pasekmių“ (su vėlesniais pakeitimais).	atidėjimo ir mokestinių nepriemokų išieškojimo stabdymo į <i>Sodra</i> galima buvo kreiptis bendra tvarka. 2020-11-07 Lietuvoje vėl įvedus karantiną, vadovaujantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 ¹ str., lengvatinis mokesčių atidėjimas <i>Sodroje</i> vėl taikomas. Valstybinė mokesčių inspekcija, atsižvelgdama į nustatytus ribojimus ir draudimus veiklos vykdymui dėl COVID-19, sudarė mokesčių mokėtojų, nukentėjusių nuo COVID-19, sąrašą. Sutartys su mokesčių mokėtojais pradėtos pasirašinėti 2020-03-25. 2020-09-25 duomenimis (<i>Sodros</i> duomenys 2020-08-21) pasirašyta 10 473 mokestinių paskolų atidėjimo sutarčių (<i>Sodra</i> 6 380, Valstybinė mokesčių inspekcija 4 067, Lietuvos muitinė 26). Mokestinių paskolų atidėjimo sutarčių pasirašyta už 121,79 mln. Eur.
2. Sustabdyti mokestinių nepriemokų išieškojimo veiksmus, vadovaujantis protingumo kriterijais. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Valstybinė mokesčių inspekcija, <i>Sodra</i> , Lietuvos muitinė	Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 23, 32, 34 ¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 19 ¹ straipsniu įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2887. Vyriausybės nutarimai: 2020-03-14 Nr. 207 ir 2020-03-16 Nr. 222.	Priemonė aktyvi. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, Lietuvos muitinėje priemonė aktyvi iki 2020-12-31. <i>Sodroje</i> priemonė 2020-08-16 baigta, tačiau nuo 2020-08-17 iki 2020-11-06 dėl mokesčių atidėjimo ir mokestinių nepriemokų išieškojimo stabdymo į <i>Sodra</i> galima buvo kreiptis bendra tvarka. 2020-11-07 Lietuvoje vėl įvedus karantiną ir vadovaujantis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 19 ¹ str. lengvatinis mokesčių atidėjimas <i>Sodroje</i> vėl taikomas. Valstybinė mokesčių inspekcija, atsižvelgdama į nustatytus ribojimus ir draudimus veiklos vykdymui dėl COVID-19, sudarė mokesčių mokėtojų, nukentėjusių nuo COVID-19, sąrašą. 2020-09-25 duomenimis (<i>Sodros</i> duomenys 2020-08-21) 62 025 fizinių ir juridinių asmenų buvo laikinai nevykdomas mokestinių nepriemokų išieškojimas (45 420 Valstybinė mokesčių inspekcija, 16 509 Valstybinė socialinio draudimo fondo

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2020-03-26 įsakymas Nr. VA-27 „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso sukeltų neigiamų pasekmių“ (su vėlesniais pakeitimais).	valdyba, 96 Lietuvos muitinė). 2020-09-25 duomenimis bendra mokestinių nepriemokų suma, kuri laikinai neišieškoma, siekė 759,2 mln. Eur.
3. Atleisti mokesčių mokėtojus nuo baudų, delspinigių už mokesčių prievolių neįvykdymą laiku. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Valstybinė mokesčių inspekcija, Sodra, Lietuvos muitinė	Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 4, 23, 32, 34 ¹ straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 19 ¹ straipsniu įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2887. Vyriausybės nutarimai: 2020-03-14 Nr. 207 ir 2020-03-16 Nr. 222. Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko 2020-03-26 įsakymas Nr. VA-27 „Dėl pagalbos priemonių mokesčių mokėtojams, paveiktiems koronaviruso sukeltų	Aktyvi priemonė. Valstybinėje mokesčių inspekcijoje, Lietuvos muitinėje, Sodroje priemonė aktyvi iki 2020-12-31 ir dar du mėnesius po šio termino, ji vykdoma kartu su 2 priemone, t. y. sustabdžius mokestinių nepriemokų išieškojimo veiksmus, vadovaujantis protingumo kriterijais, tuo pačiu neskaičiuojamos sankcijos už jų nesumokėjimą.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
neigiamų pasekmių“ (su vėlesniais pakeitimais).							
4. Sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti išskaičiuoto Gyventojų pajamų mokesčio mokestinės nepriemokos sumokėjimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija	Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 88 straipsnio pakeitimo įstatymas, 2020-03-17 Nr. XIII-2812.	Aktyvi priemonė. Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 88 straipsnio 8 dalies pakeitimo įstatymu Nr. XIII-2812 sudaryta galimybė sudaryti mokestinės paskolos sutartis ir dėl gyventojų pajamų mokesčio išskaičiuojančiam asmeniui.
5. Padidinti Žemės ūkio paskolų garantijų fondo ir UAB „Invega“ garantijų limitą 500 mln. Eur ir išplėsti garantijų suteikimo sąlygas. Įtraukta į planą 2020-03-16.	500	netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija	Vyriausybės 2020-03-10 nutarimas Nr. 223 „Dėl valstybės garantijų ir uždarnosios akcinės bendrovės Žemės ūkio paskolų garantijų fondo ir uždarnosios akcinės bendrovės „Investicijų ir verslo garantijos“ įsipareigojimų pagal valstybės garantijas limitų“.	Aktyvi priemonė. Vyriausybės 2020-03-10 nutarimu Nr. 223 buvo padidintas 500 mln. Eur garantijų limitas UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui (60 mln. Eur) ir UAB „Invega“ (440 mln. Eur) garantijų priemonėms.
(5.1. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo individualios garantijos (Covid-19 ligos protrūkio laikotarpiu. Priemonė plane neišskirta).		50	5,53		(vykdo UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas)	Žemės ūkio ministro 2020-06-22 įsakymas Nr. 3D-469 „Dėl žemės ūkio ministro 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. 3D-624 „Dėl UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo individualių garantijų teikimo	Aktyvi priemonė. 2020-07-01 pradėtos priiminėti paraiškos; 2020-07-20 pradėtos pasirašinėti sutartys. Pateikti 5 prašymai iš kurių 3 patenkinti (60 proc.). 2020-09-25 duomenimis suteikta garantijų už 5,53 mln. Eur. Pastebėta, kad šios priemonės aktyvumas buvo toks pats rugpjūčio pabaigoje.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.							
(5.2. Individualios garantijos. Priemonė plane neišskirta).	177,5	33			(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-03-27 įsakymas Nr. 4-188 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2019-10-21 įsakymo Nr. 4-595 „Dėl Smulkiojo ir vidutinio verslo paskolų garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (modifikuota priemonė COVID-19 laikotarpiui).	Aktyvi, tęstinė priemonė. 2020-09-25 duomenimis priemone pasinaudojo 214 įmonių, patenkintų paraiškų - 86.21 proc. Suteiktų garantijų suma - 33 mln. Eur.
(5.3. portfelinės garantijos paskoloms ir lizingui. Priemonė plane neišskirta).	155	22,61			(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)		Aktyvi, tęstinė priemonė. 2020-08-31 duomenimis patenkintų paraiškų skaičius 184 vnt., suteiktų garantijų suma 22,61 mln. Eur.
(5.4. portfelinės garantijos faktoringui. Priemonė plane neišskirta).	11,5	2,12			(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)		Aktyvi, tęstinė priemonė. 2020-08-31 duomenimis patenkintų paraiškų skaičius 11 vnt. Suteikta garantijų už 2,12 mln. Eur.
(5.5 portfelinės garantijos faktoringui 2. Priemonė plane neišskirta).	50	4,27			(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)		Aktyvi, tęstinė priemonė 2020-08-31 duomenimis patenkintų paraiškų skaičius 54 vnt. Suteiktų garantijų suma – 4,27 mln. Eur.
6. Sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti įmokų už sunaudotą elektros energiją ir gamtines dujas mokėjimą	netaikoma	netaikoma			Finansų ministerija (vykdo UAB „Ignitis“)	UAB „Ignitis“ generalinio direktoriaus 2020-04-08 sprendimas Nr. ITA-2020/34 „Dėl	Priemonė baigta 2020-06-30, 2020-06-16 pasibaigus karantinui. Prašymai pradėti priiminėti nuo 2020-03-16. 91 įmonei (t. y. 29 proc. gautų paraiškų; 11 proc. paraiškų neatitiko pirminių kriterijų t. y. nebuvo Valstybinės mokesčių inspekcijos sąraše) buvo suteiktas įmokų už sunaudotą elektrą atidėjimas arba išdėstymas iki 1 m.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
UAB „Ignitis“ verslo klientams. Įtraukta į planą 2020-03-16.						lengvatinių atsiskaitymo sąlygų taikymo nuo karantino nukentėjusiems UAB „Ignitis“ klientams.	2020-11-07 Lietuvoje įvedus karantino režimą UAB Ignitis klientų užklausa vertinama individualiai ir įmokų atidėjimas ar išdėstymas yra vykdomas pagal standartinius UAB „Ignitis“ procesus.
7. Rekomenduoti savivaldybėms sudaryti galimybę atidėti arba dalimis išdėstyti komunalinių įmokų ar įmokų už šilumos energiją mokėjimą. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma				2020-07-27 Specialiųjų tyrimų tarnyba, atlikusi šios priemonės vertinimą (analizė Nr. L-01-6673) nustatė, kad priemonė vykdoma 32-jų savivaldybių veiklos teritorijoje: 27 savivaldybėse šią priemonę vykdo už komunalinių paslaugų teikimą atsakingos įmonės; 5 savivaldybėse tarybos papildomai yra priėmusios sprendimus dėl fizinių ir juridinių asmenų atleidimo nuo vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą ir t.t.; 22 savivaldybės nepateikė informacijos.
8. Rekomenduoti savivaldybėms atleisti mokesčių mokėtojus nuo komercinės paskirties NT, žemės mokesčių. Įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma				2020-07-27 Specialiųjų tyrimų tarnyba, atlikusi šios priemonės vertinimą (analizė Nr. L-01-6673) nustatė, kad šią priemonę vykdo 50 savivaldybių; savivaldybių vykdomos veiklos, teikiant paramą pagal šią priemonę, apimtys nėra didelės (savivaldybėse gauta itin mažai prašymų, arba išvis negauta).
9. Didinti verslo subjektų likvidumą, įgyvendinant šias priemones:	1196	netaikoma	355,86	29,75	Ekonomikos ir inovacijų ministerija		
9.1. Apmokėtinų sąskaitų paskolų (ASAP) priemonė. Įtraukta į planą 2020-05-06.		15	11,92		(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-10 įsakymas Nr. 4-224 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Apmokėtinų sąskaitų paskolos“ schemos patvirtinimo“.	Neaktyvi priemonė, sustabdyta 2020-07-17, įmonėms ja pasinaudojus ir nebeturint neapmokėtų nustatyto laikotarpio sąskaitų (išrašytų nuo 2020-01-01 iki 2020-03-31). 2020-04-11 pradėtos priiminėti paraiškos, 2020-04-27 pradėtos pasirašyti sutartys, 2020-04-28 išmokėtos pirmos paskolos. Per priemonės įgyvendinimo laikotarpį paskolos suteiktos 259 įmonėms, patenkintų paraiškų – 88,4 proc. Panaudota 11,92 mln. Eur.
9.2. Paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems		200	199,95		(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-15 įsakymas	Neaktyvi priemonė, 2020-07-31 baigta, išnaudojus visas jai skirtas lėšas. 2020-04-14 paskelbtas kvietimas finansų tarpininkams, 2020-04-16 pasirašyta pirmoji sutartis su pirmuoju finansų tarpininku, 2020-04-23

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
verslams. Įtraukta į planą 2020-05-06.						Nr. 4-229 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusiems verslams“.	išmokėtos pirmosios paskolos. Priemone pasinaudojo 3462 įmonės. Apie gautų paraiškų skaičių duomenų nėra, nes ją vykdė finansų tarpininkai.
9.3. nuomos mokesčio kompensavimas. Įtraukta į planą 2020-05-06.	90	25,3			(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-05-03 įsakymas Nr. 4-275 „Dėl Priemonės „Dalinis nuomos mokesčio kompensavimas labiausiai nuo COVID-19 nukentėjusioms įmonėms“ valstybės pagalbos schemos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Prašymai pradėti priiminėti 2020-05-04, sutartys pradėtos pasirašyti 2020-05-26, pirmi mokėjimai 2020-05-26. 2020-09-30 duomenimis priemone pasinaudojo 1786 įmonės. Patenkintų paraiškų – 54,94 proc. Panaudota 26,41 mln. Eur.
9.4. finansinė priemonė „Alternatyva“. Įtraukta į planą 2020-05-06.	91	10,01			(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)	UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ generalinio direktoriaus 2020-04-17 įsakymu Nr. B-49 patvirtintas priemonės aprašas.	Aktyvi priemonė. 2020-04-17 pradėtos priiminėti finansų tarpininkų paraiškos, sutartys su jais pradėtos pasirašinėti 2020-04-27. 2020-08-31 duomenimis priemone pasinaudojo 235 įmonės. Apie gautų paraiškų skaičių duomenų nėra, nes ją vykdė finansų tarpininkai. Panaudota 10,01 mln. Eur.
9.5. Pagalbos verslui fondas. Įtraukta į planą 2020-05-06.	100,2	0			(vykdo Fondo valdytoja UAB „Valstybės	Ekonomikos ir inovacijų ministro ir Finansų ministro 2020-10-30 įsakymas	Aktyvi priemonė. 2020-10-06 įsteigtas pagalbos verslui fondas, kurio tikslas – padėti vidutinėms ir didelėms Lietuvoje veikiančioms įmonėms, susidūrusioms su COVID-19 sukeltais iššūkiais. Už fondo valdymą, investicijų vertinimą, atranką, investicijų priežiūrą, rizikos

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
					investicijų valdymo agentūra“)	Nr. 4-837/1K-319 „Dėl Priemonės „Pagalbos verslui fondas“ veiklos aprašo patvirtinimo“.	valdymą ir fondo grąžą atsakinga Finansų ministerijos įsteigta UAB „Valstybės investicijų valdymo agentūra“. Kol kas atliktų investicijų nėra, svarstomos paraiškos.
9.6. Subsidijos mikroįmonėms. Įtraukta į planą 2020-05-06.		100	93,63		(vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija, VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra, Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, Konkurencijos taryba)	Vyriausybės 2020-05-11 nutarimas Nr. 474 „Dėl Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų priemonės „Subsidijos mikroįmonėms“ paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. 2020-05-12 pradėti priiminėti prašymai, 2020-05-13 išmokėtos pirmos išmokos. Priemone pasinaudojo 34664 įmonių, patenkintų paraiškų – 99,01 proc., panaudota 93,63 mln. Eur.
9.7. kompensavimas mažoms ir vidutinėms įmonėms nuo 50 iki 100 proc. faktiškai sumokėtų palūkanų sumos. Įtraukta į planą 2020-05-06.		50	18,01		(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2016-03-07 įsakymas Nr. 4-187 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ ir 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos	Aktyvi priemonė nuo 2016-03-07. Modifikuota COVID – 19 laikotarpiui (2020-04-03 ir 2020-04-10 Ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymais). Nuo 2020-05-13 patvirtintas naujas priemonės aprašas, 2020 m. birželio mėn. išmokėti pirmi mokėjimai 2020-09-30 duomenimis priemone pasinaudojo 2350 įmonių, panaudota 12,24 mln. Eur.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						gamybos ir naudojimo skatinimas“ jungtinės priemonės Nr. J03-IVG-T „Dalinis palūkanų kompensavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“. Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-04-03 įsakymas Nr. 4-201 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2016 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 4-187 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ ir 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ jungtinės priemonės	

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						Nr. J03-IVG-T „Dalinis palūkanų kompensavimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“ ir 2020-04-10 įsakymu Nr. 4-220 „Dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2016 m. kovo 7 d. įsakymo Nr. 4-187 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas“ ir 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ jungtinės priemonės Nr. J03-IVG-T „Dalinis palūkanų kompensavimas“ projektų finansavimo sąlygų	

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ pakeitimo“. Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-05-13 įsakymu Nr. 4-306 „Dėl Priemonės „Palūkanų kompensavimas smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams“ sąlygų aprašo patvirtinimo“.	
9.8. tiesioginės Invega paskolos (suteikti paskolą turizmo paslaugų teikėjams). Įtraukta į planą 2020-05-06.	92	7,84			(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-07-07 įsakymas Nr. 4-536 „Dėl Skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos turizmo ir viešojo maitinimo paslaugų teikėjams“ schemos patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. 2020-07-15 pradėtos priiminėti paraiškos. Priemone pasinaudojo 27 įmonės, patenkintų paraiškų 35,53 proc., panaudota 7,84 mln. Eur
9.9. portfelinės garantijos paskoloms 2. Įtraukta į planą 2020-05-06.	93	54,67			(vykdo UAB „Invega“ per finansų tarpininkus)	UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ generalinio direktoriaus 2020-04-27 įsakymu Nr. B - 59 patvirtintas priemonės aprašas.	Aktyvi priemonė. Finansų tarpininkų paraiškos pradėtos priiminėti 2020-04-16, sutartys su finansų tarpininkais pradėtos pasirašinėti 2020-05-08. 2020-09-30 duomenimis 163 įmonės pasinaudojo šia priemone. Šiai priemonei yra skirtas 460,63 mln. Eur garantijų suteikimo limitas. Suteikta garantijų už 54,67 mln. Eur
9.10. eksporto kredito garantijos. Įtraukta į planą 2020-05-06.	netaikoma	netaikoma			(vykdo UAB „Invega“)	2020-03-28 Komisijos Komunikatas, kuriuo iš dalies keičiamas	Aktyvi tęstinė priemonė. Priemone pasinaudojo 22 įmonės, suteiktos 95 eksporto kredito garantijos, patenkinta 71,4 proc. paraiškų. Priemonei skirta 17 mln. Eur

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						Komisijos komunikato valstybėms narėms dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo trumpalaikiam eksporto kredito draudimui priedas (2020/C 101 I/01).	grįžusių ar grįžiančių lėšų įgyvendinant finansų inžinerijos priemones, iš jų panaudota 4,52 mln. Eur.
9.11. prekinio kredito garantijos. Įtraukta į planą 2020-05-27.		nedetalizuota	0				Nepradėta priemonė, rengiama. Šiuo metu valstybės pagalbos schema derinama su Europos Komisija.
9.12. kitos garantijos. Įtraukta į planą 2020-05-06.		15	0,49		(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-07-10 įsakymu Nr. 4-557 „Dėl Kelionių organizatorių prievolių įvykdymo užtikrinimo garantijų teikimo nuostatų patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė, teiktos garantijos kelionių organizatoriams. 2020-07-29 pradėtos priiminėti paraiškos, pirma garantija išleista 2020-08-03. Priemone pasinaudojo 10 įmonių. Patenkintų paraiškų procentas nuo gautų – 71,43 proc. Suteikta garantijų už 0,49 mln. Eur.
9.13. turgavietės mokesčio kompensacijos. Įtraukta į planą 2020-06-10.		6	1,7		(vykdo Valstybinė mokesčių inspekcija, VŠĮ Lietuvos verslo paramos agentūra, UAB „Invega“, Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras)	Vyriausybės 2020-07-08 nutarimas Nr. 789 „Dėl Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų priemonės „Turgavietės mokesčio	Aktyvi priemonė (paraiškos priimamos iki 2020-09-16). 2020-07-21 išmokėtos pirmos išmokos. Priemone pasinaudojo 5667 prekyviai. Patenkintų paraiškų procentas nuo gautų – 74,69, panaudota 1,7 mln. Eur.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						kompensacija“ paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	
9.14 skatinti įmonių verslo mainus. Įtraukta į planą 2020-09-02.		nedetalizuota	0				Rengiama priemonė. 2020-09-02 Vyriausybės positarimo protokolu Nr. 39 buvo šį priemonę buvo įtraukta į Ekonomikos skatinimo priemonių planą.
10. Sudaryti sąlygas išsaugoti žemės ūkio sektoriaus likvidumą ir didinti finansinių paslaugų prieinamumą ūkio subjektams.	92	netaikoma	24,89	27,06	Žemės ūkio ministerija		
10.1 Lengvatinių paskolų teikimas ūkio subjektų likvidumui užtikrinti. Įtraukta į planą 2020-05-06.		40	24,72		(vykdo UAB Žemės ūkio paskolų garantinis fondas per finansų tarpininkus)	Žemės ūkio ministro 2020-07-16 įsakymas Nr. 3D-539 „Dėl skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos ūkio subjektų, veikiančių žemės ūkio ir žuvininkystės produktų gamybos, perdirbimo ir prekybos srityse, likvidumui užtikrinti COVID-19 ligos protrūkio laikotarpiu“ schemas patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. 2020-08-14 pasirašyta pirmoji sutartis su finansų tarpininku. Priemone pasinaudojo 130 ūkio subjektų. Patenkintų paraiškų procentas nuo gautų – 83,18 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 24,72 mln. Eur
10.2 dalinis palūkanų ir garantinės įmokos kompensavimas (Covid-19)		4	0,179		(vykdo UAB Žemės ūkio paskolų garantinis fondas,	Žemės ūkio ministro 2020-06-26 įsakymu Nr. 3D-482 „Dėl Valstybės pagalbos	Aktyvi priemonė. 2020-07-01 pradėtos priiminėti paraiškos, 2020-07-02 pradėtos pasirašinėti sutartys, 2020-07-22 išmokėtos pirmosios išmokos. Priemone pasinaudojo 126 ūkio subjektų. Patenkintų paraiškų

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
ligos protrūkio laikotarpiu). Įtraukta į planą 2020-05-06.					Nacionalinė mokėjimo agentūra)	priemonės „Palūkanų ir garantinės įmokos kompensavimas COVID-19 ligos protrūkio laikotarpiu“ schemos patvirtinimo“.	procentas nuo gautų – 97,85 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 0,179 mln. Eur.
10.3 Parama paskolomis investicijoms į žemės ūkio valdas. Įtraukta į planą 2020-05-06.		8	0	0	(vykdo UAB Žemės ūkio paskolų garantinis fondas)	Rengiamas	Priemonė neaktyvi, su Europos Komisija derinama priemonės schema.
11. Sudaryti sąlygas išsaugoti žemės ūkio sektoriaus gamybos potencialą ir tvarią maisto tiekimo grandinę.	105,5	netaikoma	22,93	21,74	Žemės ūkio ministerija		
11.1. teikti laikinąją valstybės pagalbą kiaulių laikytojams. Įtraukta į planą 2020-05-27.		3,086	1,19		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras)	Žemės ūkio ministro 2020-07-27 įsakymas Nr. 3D-557 „Dėl Laikinosios valstybės pagalbos kiaulių laikytojams mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Paraiškos pradėtos priiminėti 2020-08-10. Priemone pasinaudojo 41 ūkio subjektas. Patenkintų paraiškų procentas nuo gautų – 34 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 1,19 mln. Eur
11.2. užtikrinti paramos mokėjimą įmonėms, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą paukštienos ir kiaušinių sektoriuose ir patyrusioms nuostolių dėl COVID-19		2	0,73		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras)	Žemės ūkio ministro 2020-07-31 įsakymas Nr. 3D-573 „Dėl Paramos įmonėms, vykdančioms žemės ūkio produktų perdirbimo veiklą paukštienos ir	Aktyvi priemonė. Paraiškos pradėtos priiminėti 2020-08-03. Į šią priemonę įeina „De minimis“ pagalba paukštienos ir kiaušinių sektoriaus įmonėms, patyrusioms nuostolių dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos)“. Parama pasinaudojo 4 ūkio subjektai, paraiškų patenkinimo procentas nuo gautų paraiškų – 100 proc. De minimis pagalba pasinaudojo 8 ūkio subjektai, patenkinta paraiškų nuo gautų – 50 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 0,73 mln. Eur

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
epideminės situacijos. Įtraukta į planą 2020-05-27.						kiaušinių sektoriuose ir patyrusioms nuostolių dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) epideminės situacijos, teikimo taisyklių patvirtinimo“ (<i>De minimis</i> pagalbos taisyklės patvirtintos 2020-07-30 Žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-571 „Dėl <i>De minimis</i> pagalbos paukštienos ir kiaušinių sektoriaus ūkio subjektams, patyrusiems nuostolių dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos), teikimo taisyklių patvirtinimo“).	
11.3. teikti laikinąją valstybės pagalbą galvijų laikytojams už parduotus galvijus. Įtraukta į planą 2020-05-27.		4,4	2,57		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras)	Žemės ūkio ministro 2020-06-09 įsakymas Nr. 3D-426 „Dėl Laikinosios valstybės pagalbos galvijų laikytojams mokėjimo taisyklių patvirtinimo“.	Akyvi priemonė. Paraiškos pradėto priiminėti 2020-06-11, pirmosios išmokos išmokėtos 2020-08-12. Priemone pasinaudojo 6923 ūkio subjektų. Paraiškų patenkinimo procentas nuo gautų – 35,6 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 2,57 mln. Eur.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
11.4. teikti laikinąją valstybės pagalbą pieno gamintojams. Įtraukta į planą 2020-05-27.		37,7	18		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras)	Žemės ūkio ministro 2020-06-09 įsakymas Nr. 3D-427 „Dėl Laikinosios valstybės pagalbos pieno gamintojams, susiduriantiems su ekonominiais sunkumais dėl COVID-19 viruso protrūkio, administravimo taisyklių patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė (Priemonės I etapas baigėsi, dabar prasidėjo II etapas). Paraiškos pradėtos priiminėti 2020-06-11, 2020-07-22 išmokėtos pirmosios išmokos. Priemonė pasinaudojo 27122 ūkio subjektų. Paraiškų patenkinimo procentas nuo gautų – 97,55 proc. (I etape). 2020-09-25 duomenimis panaudota 18 mln. Eur.
11.5. teikti laikinąją valstybės pagalbą daržovių augintojams. Įtraukta į planą 2020-05-27.		1,2	0,44		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras, savivaldybės)	Žemės ūkio ministro 2020-07-17 įsakymas Nr. 3D-540 „Dėl Laikinosios valstybės pagalbos daržovių augintojams teikimo taisyklių patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Paraiškos pradėtos priiminėti 2020-07-18. Priemonė pasinaudojo 46 ūkio subjektų. Paraiškų patenkinimo procentas nuo gautų – 100 proc. 2020-09-25 duomenimis panaudota 0,44 mln. Eur
11.6. Laikinoji valstybės pagalba pieno gamintojams, turintiems 150 ir daugiau karvių. Įtraukta į planą 2020-05-27.		nedetalizuota	0				Priemonės atsisakyta po diskusijų su socialiniais partneriais.
11.7. Papildoma valstybės pagalbos pieno gamintojams dėl Covid-19 viruso protrūkio (turintiems iki 149 karvių)		nedetalizuota	0				Priemonės atsisakyta po diskusijų su socialiniais partneriais.
11.8 Pagalba kailinių žvėrelių auginimo veikla užsiimantiems subjektams, patyrusiems nuostolių dėl COVID-19 viruso		Nenuspręsta, kokia suma bus skiriama	0		(vykdo Nacionalinė mokėjimo agentūra, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo	Žemės ūkio ministro 2020-09-03 įsakymas Nr. 3D-634 „Dėl Pagalbos kailinių žvėrelių auginimo	Aktyvi priemonė. Paraiškos buvo renkamos nuo 2020-09-07 iki 2020-09-25.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
protrūkio. Įtraukta į planą 2020-05-27.					centras, savivaldybės)	veikla užsiimantiems subjektams, patyrusiems nuostolių dėl COVID-19 2020 m., teikimo taisyklių patvirtinimo“.	
12. Užtikrinti turizmo sektoriaus likvidumą.	31	netaikoma	7,84	25,29	Ekonomikos ir inovacijų ministerija		
12.1. suteikti paskolą turizmo paslaugų teikėjams. Įtraukta į planą 2020-05-06.		30	7,84		(vykdo UAB „Invega“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-07-07 įsakymas Nr. 4-536 „Dėl Skatinamosios finansinės priemonės „Paskolos turizmo ir viešojo maitinimo paslaugų teikėjams“ schemos patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Priemonė finansuojama iš 3.9.8 priemonės, detalesnę informaciją žiūrėti prie 3.9.8 priemonės.
12.2. kompensuoti už organizuotą turistų pargabenimą iš užsienio valstybių po nepaprastosios situacijos paskelbimo. Įtraukta į planą 2020-05-06.		nedetalizuota	0		(vykdys VŠĮ „Keliau Lietuvoje“)	Rengiamas.	Rengiamoji priemonė. Priemonės schemą 2020-09-11 patvirtino Europos Komisija. 2010-10-08 duomenimis priemonės tvarkos aprašą vertina Ekonomikos ir inovacijų ministerijos teisininkai, vėliau projektas bus nusiųstas derinti su interesuotomis šalimis. Planuojama, kad priemonė įsigalios per mėnesį. Šios priemonės įgyvendinimui yra numatytas 1 mln. Eur.
4 tikslas – skatinti ekonomiką.	1 918 (iš jų priemonėms reikalingas tiesioginis finansavimas 1078)	netaikoma	510,61	47,37 (nuo tiesioginiam finansavimui skirtų lėšų)			4 tikslą sudaro 23 priemonės, iš jų 19 aktyvios, 3 nepradėtos (atliekami parengiamieji darbai). 1 priemonė bus vykdoma per Ateities ekonomikos DNR planą, į 23 priemonių skaičių ji neįskaičiuojama.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
1. Spartinti investicijų programas:	900	netaikoma	507,65	56,41	Visos ministerijos		
1.1. greitininti mokėjimus ir didinti skiriamo finansavimo intensyvumą (1,2 mlrd. Eur). Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma				Aktyvi priemonė. Finansavimas didinamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų mokėjimais. Iki rugsėjo 30 d. išmokėta 723,5 mln. Eur. Įvykdyti ES fondų lėšų išmokėjimai 1,56 karto viršija 2018 ir 2019 metų sausio – rugpjūčio mėn. išmokėtų lėšų vidutinį dydį (428,19 mln. Eur). 2020 m. IV ketvirtį planuojamas aktyvesnis lėšų išmokėjimas.
1.2. skirti papildomų lėšų (0,5 mlrd. Eur):		netaikoma	107,65	21,53			Lėšos skirtos 328 vnt. investavimo objektams (Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458).
1.2.1. į Valstybės investicijų programą įtrauktiems investicijų projektams sparčiau įgyvendinti. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.		85,56	66,54 (bendra suma 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 priemonėms)		Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“.	Aktyvi priemonė. Investiciniams projektams išmokėta 66,54 mln. Eur (lėšų panaudojimo suma 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 priemonėms).	
1.2.2. kitiems suplanuotiems ir į Valstybės investicijų programą netraukiamiems investicijų projektams (įvairių statybos rūšių, informacinių ir ryšių technologijų ir kitiems) sparčiau įgyvendinti bei suplanuotam ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sparčiau įsigyti. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.		243,63	Stebima bendra suma, nurodyta prie 1.2.1 priemonės		Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“.	Aktyvi priemonė. Investiciniams projektams išmokėta 66,54 mln. Eur (lėšų panaudojimo suma 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 priemonėms).	
1.2.3. įvairių rūšių naujiems investicijų projektams pradėti įgyvendinti ir nesusplanuotam kitam ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui įsigyti,		15,81 bendra suma 1.2.3 ir 1.2.6 priemonėms	Stebima bendra suma, nurodyta prie 1.2.1 priemonės		Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“.	Aktyvi priemonė. Įgyvendinimui skirta lėšų 31,016 mln. Eur priemonėms 1.2.3 ir 1.2.6, iš kurių 15,202 mln. Eur Valstybės investicijų programos projektams (pateikta per 1.2.1 priemonę). Investiciniams projektams išmokėta 66,54 mln. Eur (lėšų panaudojimo suma 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 priemonėms).	

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
jei sutartys dėl numatomų atlikti darbų ir numatomo įsigyti turto būtų sudarytos iki š. m. liepos 1 d. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.							
1.2.4. valstybinės ir vietinės reikšmės keliams rekonstruoti, taisyti (remontuoti). Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.		150	30,1			Vyriausybės 2020-04-22 nutarimas Nr. 412 „Dėl lėšų skyrimo“, Vyriausybės 2020-04-22 nutarimas Nr. 422 „Dėl Ekonomikos skatinimo ir koronaviruso (COVID-19) plitimo sukeltų pasekmių mažinimo priemonių plano lėšų valstybinės ir vietinės reikšmės kelių rekonstrukcijos taisymo (remonto) darbams paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Įvertinta virš 1000 kelių objektų. 2020-08-03 buvo įvykdytas skirtų lėšų perskirstymas, kadangi planuojant tikslines lėšas finansavimui, nemaža dalis savivaldybių savo prašymuose skirti finansavimą nurodė žymiai didesnę poreikį negu vėliau parodė įvykdyti viešieji pirkimai. Valstybinės ir vietinės reikšmės kelių infrastruktūrai skiriamos lėšos leis intensyviau vykdyti kelių remonto ir rekonstravimo darbus, sudarys sąlygas kelių sektoriuje veikiančioms bendrovėms tęsti veiklą, gauti užsakymų ir išlaikyti darbuotojus, taip skatinant ekonomikos atsigavimą po viruso sukeltų pasekmių.
1.2.5. kultūros sektoriui skatinti:		netaikoma	11,01				
1.2.5.1. naujiems ir skaitmeniniams kultūros produktams ir / ar paslaugoms kurti. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.		16,6	8,6		(vykdo Kultūros ministerija, Lietuvos kultūros taryba)	Vyriausybės 2020-04-22 nutarimas Nr. 412 „Dėl lėšų skyrimo“, Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų	Aktyvi priemonė. Vykdomi papildomų projektų bei stipendijų finansavimo konkursai, pasirašinėjamos sutartys su projektų vykdytojais (sutarčių pasirašymą inicijuoja lėšų gavėjai), vertinami subsidijų atšauktiems kultūros renginiams prašymai. Iš priemonėi įgyvendinti Lietuvos kultūros tarybai paskirtų 16,35 mln. Eur lėšų išmokėtos 1290 stipendijos,

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						skyrimo“, Kultūros ministro 2020-05-25 įsakymas Nr. JV-644 „Dėl valstybės vardu paskolintų lėšų, skirtų kultūros ir meno veikloms įgyvendinti, paskirstymo ir naudojimo Kultūros ministerijai pavaldžiose įstaigose“.	finansavimas išmokėtas daugiau nei 500 projektų, subsidijos paskirtos 33 renginiams, paraiškas vertinusiems ekspertams. Vyksta naujų projektų, skirtų istorinei kultūrinei atminčiai įamžinti (įgyvendinant Valstybinių jubiliejų ir kitų sukakčių minėjimo koncepciją bei Seimo paskelbtų minėtinų metų iniciatyvas), paraiškų analizė. Šių projektų finansavimui numatyta skirti 250 tūkst. Eur.
1.2.5.2. kultūros ir meno paslaugoms kurti, kartu užtikrinant biudžetinių valstybės kultūros įstaigų veiklą. Priemonė įtraukta į planą 2020-09-09.	4,46	0			(vykdo Kultūros ministro valdymo srities įstaigos)	Vyriausybės 2020-09-16 nutarimas Nr. 1010 „Dėl lėšų skyrimo“, Kultūros ministro 2020-09-23 įsakymas Nr. JV-1191 „Dėl valstybės vardu pasiskolintų lėšų, skirtų kultūros ir meno paslaugoms kurti, kartu užtikrinant biudžetinių valstybės kultūros įstaigų veiklą, paskirstymo ir naudojimo kultūros ministerijai pavaldžiose įstaigose“.	Aktyvi priemonė. Kultūros ministro valdymo srities biudžetinės įstaigos susidūrė su finansiniais sunkumais – uždraudus ar apribojus veiklas, uždirbo mažiau planuotų pajamų. 2020 m. planuotos uždirbti lėšos sudaro apie 11 proc. įstaigų biudžeto, iš viso apie 17 mln. Eur. I pusmečio pajamų surinkimo planas įvykdytas 44 proc. (planuotų pajamų nesurinkta 4,4 mln. Eur sumai). Rengiami patikslinimai lėšų poreikio paskirstymui šiai tikslinei priemonei finansuoti tarp atskirų kultūros ministrui pavaldžių įstaigų.
1.2.5.3. kino industrijai skatinti. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.	6,2	2,41			(vykdo Lietuvos kino centras)	Vyriausybės 2020-04-22 nutarimas Nr. 412 „Dėl lėšų	Aktyvi priemonė. Priimti sprendimai dėl 6,2 mln. Eur: 1. papildoma parama skirta 28 gamyboje jau esantiems filmų

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
						skyrimo", Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo", Vyriausybės 2020-09-16 nutarimas Nr. 1010 „Dėl lėšų skyrimo", Kultūros ministro 2020-05-25 įsakymas Nr. IV-644 „Dėl valstybės vardu paskolintų lėšų, skirtų kultūros ir meno veikloms įgyvendinti, paskirstymo ir naudojimo Kultūros ministerijai pavaldžiose įstaigose“.	projektams, kurie dėl pandemijos patyrė papildomų išlaidų (475 080 Eur, birželio 1 d. sprendimas). 2. papildoma parama skirta 21 vykdomam kino kultūros projektui (88 270 Eur, birželio 23 d. sprendimas). 3. paskirtos papildomos 48 stipendijos kino kūrėjams (118 800 Eur, liepos 2 d. sprendimas). 4. finansavimas skirtas 62 naujų TV ir kino projektų parengiamiesiems ir gamybos darbams (2,71 mln. Eur, liepos 17 d., rugsėjo 24 d. sprendimai). 5. iki rugsėjo 18 d. patvirtinta nauja schema ir surinktos paraiškos dotacijai gauti iš kino teatrų ir kino platintojų įmonių. Spalio 1 d. sprendimu paskirstytos 2,8 mln. Eur dotacijos kino teatrams ir platintojams (18 kino teatrų ir 12 platinimo įmonių). Artimiausiu metu bus atliekami faktiniai išmokėjimai.
1.2.6. programoms ir / ar priemonėms, susijusioms su šalies ekonomikos palaikymu ir / ar vystymu, sparčiau įgyvendinti, jei sutartys dėl numatomų atlikti darbų ir įsigyti prekių būtų sudarytos iki š. m. liepos 1 d. Priemonė įtraukta į planą 2020-04-22.		Lėšų suma nurodyta prie 1.2.3 priemonės	Stebima bendra suma, nurodyta prie 1.2.1 priemonės		Vyriausybės 2020-05-06 nutarimas Nr. 458 „Dėl lėšų skyrimo“.	Aktyvi priemonė.	Įgyvendinimui skirta lėšų 31,016 mln. Eur priemonėms 1.2.3 ir 1.2.6, iš kurių 15,202 mln. Eur Valstybės investicijų programos projektams (pateikta per 1.2.1 priemonę). Investiciniams projektams išmokėta 66,54 mln. Eur (lėšų panaudojimo suma 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.2.6 priemonėms).
1.2.7. akcinės bendrovės Lietuvos pašto teikiamoms periodinių leidinių pristatymo kaimo vietovėse ir miestuose paslaugoms kompensuoti (0,6		0,6	0,46	76,67	Vyriausybės 2020-04-29 nutarimas Nr. 439 „Dėl lėšų skyrimo“.	Aktyvi priemonė.	AB Lietuvos paštas sudarė sutartis su 189 periodinių leidinių leidėjais dėl lėšų grąžinimo, iš viso išmokėta suma – 456 511,3 Eur. Iki 2020 m. pabaigos leidėjai, kurie neatsiliepė į AB Lietuvos pašto kreipimąsi arba

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
mln. Eur). Priemonė įtraukta į planą 2020-06-10.							atsisakė šios kompensacijos, dar gali pakeisti savo poziciją ir jos prašyti.
1.3. įgyvendinti Ateities ekonomikos DNR planą (6,3 mlrd. Eur). Priemonė įtraukta į planą 2020-06-10.		nedetalizuota	400				Aktyvi priemonė. Iš viso išmokėta 424,6 mln. Eur (duomenimis iki 2020-09-30), t. y., 6,35 proc. Priemonės įgyvendinimui panaudota suma virš 400 mln. Eur Ekonomikos skatinimo priemonių plano įgyvendinimo metu nėra stebima.
2. Perskirstyti Europos Sąjungos investicijų lėšas sveikatos, užimtumo, verslo ir turizmo sritims. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.	250	netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija	Vyriausybės 2014-11-26 nutarimo Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“ pakeitimai: 1) 2020-03-18 Nr. 252, 2) 2020-03-25 Nr. 272, 3) 2020-04-08 Nr. 350	Aktyvi priemonė. Bendra perskirstytų Europos Sąjungos lėšų suma – 208,6 mln. Eur. Iš jų pagal sritis: sveikatos – 48,6 mln. Eur, užimtumo – 140 mln. Eur, verslo – 20 mln. Eur, turizmo – 0 Eur.
3. Spartinti valstybės biudžeto asignavimų einamosioms išlaidoms naudojimą. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Visos ministerijos		Aktyvi priemonė. Valstybės biudžeto lėšų panaudota prekėms ir paslaugoms, turtui įsigyti – 791,3 mln. Eur (duomenimis iki 2020-08-31).
4. Leisti naudoti visas Klimato kaitos programos (18 mln. Eur), Kelių priežiūros ir plėtros programos (142 mln. Eur) lėšas ir spartinti daugiabučių namų renovavimo programą (90 mln. Eur). Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.	250	netaikoma	0	0	Finansų ministerija	Vyriausybės 2020-03-18 nutarimas Nr. 262 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-01-29 nutarimo Nr. 74 „Dėl kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2020 metų šiametės	Aktyvi priemonė. 2020 m. Kelių priežiūros ir plėtros programos biudžetas – 589,7 mln. Eur, Klimato kaitos programos – 80 mln. Eur. Papildomai skirtos lėšos nėra pradėtos naudoti (naudojamos planinės lėšos, skirtos 2020 m.). Bendras Kelių priežiūros ir plėtros programos panaudojimas iki 2020-09-30 sudaro 299,01 mln. Eur (50,71 proc. skaičiuojant nuo bendros programos metinės šiametės). Iš Klimato kaitos programos išmokėta suma – 16,2 mln. Eur nuo viso programos 2020 m. biudžeto (2020-09-30 duomenimis). Daugiabučių renovavimo programoje papildomų lėšų nėra skirta.

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
patvirtinimo“ pakeitimo“.							
5. Įsteigti COVID-19 plitimo pasekmių mažinimo fondą ir sudaryti galimybes juridiniams ir fiziniams asmenims aukoti lėšas. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija		Aktyvi priemonė. Surinkta lėšų suma 0,851 mln. Eur (2020-09-10 duomenimis). Suaukotų lėšų išleista suma 657 160,75 Eur, rezervuota suma pagal sudarytas sutartis su tiekėjais – 133 012,71 Eur, nepaskirstytas likutis – 60 963,42 Eur.
6. Nustatyti papildomą valstybės garantijų limitą, siekiant sukurti arba papildyti esamas finansines priemones, valstybei prisiimant pirminę riziką. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.	500	netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija	2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 9 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-06-09 Nr. XIII-3032.	Neaktyvi priemonė - vykdomos Verslo pagalbos fondo steigimo procedūros. Teisės akto pakeitimu nustatytas padidintas valstybės garantijų limitas iki 500 mln. Eur.
7. Sudaryti sąlygas savivaldybėms įgyvendinti investicinius projektus išplečiant skolinimosi tikslus ir užtikrinti skubią likvidumo pagalbą. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija		Aktyvi priemonė. 39,9 mln. Eur (2020-09-30 duomenimis) savivaldybėms išmokėta paskolų suma iš pasirašytų trumpalaikių paskolų sutarčių (bendra vertė 114,9 mln. Eur). Papildomo skolinimosi investiciniams projektams iš viso gauta savivaldybių paraiškų – 24 vnt.: patvirtinta 18 paraiškų, 2 paraiškas atsiėmė savivaldybės (2020-06-15 duomenimis).
8. Rekomenduoti Lietuvos bankui imtis šių kredito įstaigų reguliacijos priemonių, siekiant padidinti bankų skolinimo potencialą 2,5 mlrd. Eur. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma				Aktyvi priemonė. Kredito įstaigoms reguliacinėmis priemonėmis sumažinti kapitalo ir likvidumo reikalavimai. Atlaisvinta 174 mln. Eur kapitalo, kuris gali būti panaudotas nuostoliams padengti, bankams leido 2 mlrd. Eur padidinti skolinimo potencialą.
9. Mažinti COVID-19 epidemijos sukeltas pasekmes turizmo sektoriuje, sukuriant ir	18	netaikoma	2,96	16,44	Ekonomikos ir inovacijų		

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
įgyvendinant rinkodaros ir kitas priemones (įskaitant šių priemonių administravimą):					ministerija, Finansų ministerija		
9.1. sukurti atostogų sistemą Lietuvos Respublikoje dirbantiems sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams. Priemonė įtraukta į planą 2020-05-06.	10	1	(išmokėta kompensacijų suma turizmo paslaugų teikėjams už suteiktas paslaugas)		(vykdo VŠĮ „Keliauk Lietuvoje“)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-07-08 įsakymas Nr. 4-539 „Dėl kompensavimo turizmo paslaugų teikėjams už sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams suteiktas turizmo paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Priemonės sukūrimo administravimo išlaidos sudarė 3 200 Eur. Paslaugomis pasinaudojo daugiau kaip 4 tūkst. sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų, rezervavusių paslaugas kiekis – 21 tūkst. darbuotojų. Patvirtinta per 1,3 tūkst. mokėjimo prašymų išlaidų kompensavimui.
9.2. taikyti inovacijas ir kurti naujas turizmo paslaugas per priemonę „Turizmo inovacijos“. Priemonė įtraukta į planą 2020-05-20.	6	1,96			(vykdo Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra)	Ekonomikos ir inovacijų ministro 2020-06-01 įsakymas Nr. 4-388 „Dėl priemonės „Turizmo inovacijos“ taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.	Aktyvi priemonė. Gauta 325 vnt. paramos paraiškų (9 mln. Eur sumai). Patvirtintas finansavimas 166 paramos projektams, kuriems įgyvendinti skirta suma – 4,65 mln. Eur, atmesta paramos paraiškų – 32 vnt., tikslinamų paramos paraiškų – 54 vnt.
9.3. sukurti kelionių garantijų fondą (arba tik jo modelį). Priemonė įtraukta į planą 2020-05-06.	nedetalizuota	nėra duomenų					Neaktyvi priemonė – rengiami sprendimai. Institucijų derinimui pateiktas Kelionių organizatoriaus ir turizmo paslaugų rinkinio pardavėjo prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarkos aprašo pakeitimo projektas.
9.4. paspartinti Sporto rūmų rekonstrukciją į Nacionalinį kongresų centrą. Priemonė įtraukta į planą 2020-05-06.	nedetalizuota	nėra duomenų					Neaktyvi priemonė – rengiami sprendimai. Parengta projekto finansavimo tvarka. Tolimesni veiksmai priklauso nuo to, ar Finansų ministerija ir Vyriausybė pritaris atnaujinti detalai projekto sąmatai ir skirs įgyvendinimui reikiamą finansavimą.
9.5. sukurti atostogų sistemą pedagoginiams darbuotojams,	6,3	0					Neaktyvi priemonė, rengiami priemonės tvarkos dokumentai, kuriais bus nustatomas kompensacijų skirstymas. Priemonės įgyvendinimui

Tikslai ir priemonės, priemonių įtraukimo į planą data	Numatyta lėšų priemonių plane, mln. Eur	Detalizuota lėšų suma priemonei pagal atsakingų institucijos savarankiškus skaičiavimus, priemonių plane nenurodoma, mln. Eur (jei taikoma)	Panaudota lėšų, mln. Eur	Panaudotų lėšų, proc. nuo numatytų priemonių plane	Atsakinga institucija (vykdytojas)	Priemonės reglamentavimas (pagrindiniai teisės aktai)	Priemonės vykdymo rezultatai
dirbantiems Lietuvos Respublikos ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo mokyklose ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokyklose, profesinio mokymo įstaigose, aukštosiose mokyklose, savivaldybių švietimo pagalbos įstaigose. Priemonė į planą įtraukta 2020-09-23.							reikiama suma - 6,3 (švietimo įstaigose pagrindines pareigas eina 62,9 tūkst. pedagoginių darbuotojų, turizmo paslaugų teikėjams kompensuojama išlaidų suma už suteiktas turizmo paslaugas kiekvienam pedagoginiam darbuotojui po 100 Eur).
(Skatinti turizmo sektoriaus transformaciją per priemonę „E. verslo modelis“ (iš Ekonomikos skatinimo plano išbraukta priemonė 2020-06-22).		netaikoma	netaikoma				Siekiant priemonės pritaikomumo nacionaliniu lygiu, neišskiriant išimtinumo turizmo sektoriui, priemonė bus vykdoma per Ateities ekonomikos DNR plano kryptį „Investicijos į skaitmeninę ekonomiką ir verslą“. Priemonę numatoma finansuoti REACT-EU (Europos teritorijoms skirta ekonomikos gaivinimo pagalba) lėšomis.
5 tikslas – užtikrinti valstybės išdo likvidumą.		netaikoma	netaikoma		Finansų ministerija		5 tikslą sudaro 1 priemonė, kuria užtikrinama aktyvaus skolinimo vykdymas.
Suteikti teisę Vyriausybei skolintis papildomai 5 mlrd. Eur. Priemonė įtraukta į planą 2020-03-16.		netaikoma	netaikoma		2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2695 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2020-03-17 Nr. XIII-2819.	Aktyvi priemonė. 2020-03-17 įvykdytu 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymu padidintas Vyriausybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas nuo 904 602 tūkst. iki 5 401 437 tūkst. Eur. 2020 m. Vyriausybė pasiskolino 7 026,9 mln. Eur (iki 2020-09-30).	

* 2020-09-25, jei nenurodyta kitaip.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal STRATA ir institucijų pateiktus duomenis

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI